ידיעות אחרונות

מדריך לכל השבוע

ספרות

תרבות

אמנות

עמודים 22 – 26

השער: האדונית שפיתחה את המעורת. לאורה ריבלין במחזהו של סטרינדברג "מדמואזל ג'ולי". תיאטרון חיפה

עוד הדרן ל"נפוליאון"-הוספה הצגה רביעית ואחרונה!

NAPOLEON

רק פעם בחיים
רק בהיכל התרבות
רק מ 55 ש"ח
ורק 10 ימים לבכורה

מסך של 150 מ"ר, תזמורת סימפונית בת 50 נגנים, מקרנות 35 מ"מ ו-70 מ"מ, שניבנו במיוחד, כשבע וחצי שעות של ארוע. כל אלה נתונים טכנים מרשימים, אשר תפקידם לאפשר לך לחוות מכל מקום באולם את הגדול והמרשים מכל - נפוליאון, יצירת המופת של אבל גאנס.

קרל דייויס מנצח על נגני תזמורת סימפונית ירושלים - רשות השידור.

"הארוע הבולט של קיץ 87 בתל-אביב" (יהודה סתיו, ידיעות אחרונות). "כשזה יגיע אליכם עמדו בתור, לעולם לא תעברו חוית דומה" (ג'ין שאליט, NBC) זה לא עוד סרט, זהו טריפ" (עירית שמגר, מעריב). "הוא ללא ספק אחת מחוויות החיים שאין לחחמיץ" (צ'רלס צמפלין, לוס אנג'לס טיימס), "הכינו לעצמכם יום פנוי. חובה" (מאיר שניצר, חדשות). "פורחף, עוצר את הנשימה. מהמם" (וינסנט קנבי, ניו יורק טיימס). "לכל מי שנשמת תרבות באפו: לראות בכל מחיר" (אריה יאס, הד הקריות). "בתום כל הקרנה קם הקהל על רגליו והריע בהתלהבות ליצירת האדירים של אבל גאנס" (יהודה סתיו, ידיעות אחרונות).

יום ב' 6.7.87 - בשעה 17:00
יום ג' 7.7.87 - בשעה 17:00
יום ה' 9.7.87 - בשעה 17:00
יום ו' 10.7.87 - בשעה 10:00

כרטיסים: "תברב" רח' אבן גבירול 90 ת"א טל: 248797, 248844
"תסגל" רח' אבן גבירול 153 ת"א טל: 444725, 447678
קופת לכרטיסי אשראי טל: 221792, 220922
בין השעות 09:00-23:00

"כל העולם קם על רגליו והריע"

שיהיה במזל
מחלקת הפקה 03-337165

אולמי דולפינריום
אולמות יחודיים ומרפסת עם מראה פנורמי אל הים ואל יפו הקסומה
- בריתות עם מוסיקה של גלי הים
- שף בעל נסיון עשיר
- תפריט מגוון

כשר למהדרין

דולפינריום
גן צ'רלס קלור
שד' הרברט סמואל ת"א
טל: 650786, 03-656353

בואו לחגוג ב"הילטון"
עכשיו הזמן לתכנן את חגיגת הנישואים או בר המצוה שלכם. חגיגה שתהיה ארוע מיוחד במינו, חגיגה אמיתית על מרפסת הבר-ב-קיו רחבת הידים של מלון "הילטון" תל-אביב, המשקיפה אל מרחבי הים הפתוח.
צוות מיומן יארגן את החגיגה עד לפרט האחרון.
הילטון תל־אביב
לפרטים נא לפנות למחלקת הארועים שלנו 03-640244/5/6

גן הסיקאמיס
הגן הפרטי שלך מול חוף הים לארועים ושמחות באוירה אישית ולכל כיס
בדבר פרטים:
טל. 03-663066
03-654360
עדיין נותרו מס' תאריכים לחודשי הקיץ

מעדנית - הקייטרינג המוסיקלי
- מבחר תפריטים אקסקלוסיביים.
- מגונים בכלי הגשה מפוארים.
- ברשותינו מקומות לעריכת ארועים

בהנהלת זאב ורוזה קליין.
כשר
טל 552571, 052-914340

קייטרינג בר־אילן
מציע
ארועים תחת כיפת השמים במרחבי דשא ועל שפת־המים.
בר־אילן שרותי ארוח ברמה אקדמאית
בזוך אוניברסיטת בר־אילן רמת־גן 03-763412

"יוסי קייטרינג"
אידגון ארועים ברמה גבוהה
- חתונות - בר־מצווה - בריתות - מסיבות
- מגונים - הגשה - קוקטייל דיפלומט

תפריטים:
- בשריים - חלביים - צמחוניים

טל. 787183

האורפסת
- אולם ארועים אקסקלוסיבי
- אוירה פסטורלית עם מראה פנורמי אל הים
- תבשילים בטעם ביתי בהכנת שף המקום
- מקבל כל סוגי הארועים עד 170 איש.

טל. 03-5513100
5520300

דן פנורמה
—תל־אביב—
רשת מלונות דן
ארועים מסביב לבריכה
שלשה אולמות מפוארים.
עד 850 איש.
ארוע יוקרתי בדן פנורמה. פעם בחיים!
לתאום מוקדם התקשרו לאיש האירועים
טל. 03-337187
03-337170, 331492
מלון דן פנורמה תל־אביב
רח' קאופמן 10, ת"א. 68012

הסיפון
המקום האידאלי לכל סוגי הארועים, על חוף ימה של ת"א.
מתקבלים ארועים מ-50 עד 600 איש
הכניסה ממלון פאלאס, רח' הבקוק 1
טל: 03-242138
תפריט עשיר ומגוון

הרמוניה
בר מצוה
★ ★ ★ ★ ★
מגוון הצעות ותפריטים
אווירה מיוחדת ויוקרתית
רח' תפוצות ישראל 7 פינת אלוף שדה 15 (מול רמות חן) טל. 03-764717, 774727

ארועים, שמחות, דיסקו וקריינות
בהגשה מקצועית קלילה ומכובדת
עם:
- משה מורד
- יגאל רביד
- אברי גלעד

להזמנות: טל. 03-778220

ארוע ברמה ובאיכות גבוהה
קייטרינג המלכים - התשובה הנכונה.
עורכים ארועים בכל חלקי הארץ.
- חתונה - בר מצווה - ברית

לפי הזמנה בבתים ובמסיבותיכן.
תפריט עשיר ומגוון.
כשר בהשגחת הרבנות ראשל"צ.
רח' לוין אפשטיין 52, רחובות. טל: 08-451416.
גן הארועים ביבנה 439414, 08-436768.

קסה דל סול
- זה אומר הכל!
המקום האידאלי לארועים משמחתיים
casa del sol
טל: 03-984269

חירבת דוראן
בלב הפרדסים ברחובות באוירה כפרית ייחודית תפריטים אקסקלוסיביים.
כשר בהשגחת הרבנות רחובות
טל. 08-466727

האורקסטרה
שרותי מוסיקה לארועים
עם צוות התקליטנים המלהיב וכלר עפרון ושחר אייל

טקסידו
אולמות ארועים יוקרתיים ומסעדות בבית הטקסטיל

החמאם
קשתות יפו
Danny's Deli קייטרינג
מציגים:
סגנון חדש של ארועים
בואו לחגוג באוירה והדרת שרק בחמאם אפשר ליצור
- חויה גסטרונומית אמיתית
- מיזוג אויר מלא

כשר
מפרץ שלמה 10, יפו העתיקה טל. 4-813261, 03-838627

חדש בארץ! אולם קונצרטים במכונית? עכשיו אפשר!
יבוא בלעדי
סטריאו לרכב "אקוליין" Ecco-Line
להשיג בכל חנויות הסטריאו לרכב

BE 305
- ★ אקולייזר לוויסות צליל כרצונך
- ★ קליטת F.M מעולה 3uV
- ★ הספק יציאה לרמקולים — 60W
- ★ רדיו טייפ עם ראש מתהפך
- ★ הרצה קדימה - אחורה
- ★ אפשרות שליטה על 4 רמקולים

BE 970
- ★ מצוייד בסורק תחנות אלקטרוני
- ★ קליטת F.M מעולה, 3uV
- ★ 12 תחנות קבועות אלקטרונית
- ★ הספק יציאה לרמקולים 60W
- ★ רדיו טייפ עם ראש מתהפך, אפשרות שליטה על 4 רמקולים

- ★ מצוייד בסורק תחנות אלקטרוני
- ★ קליטת F.M מעולה 3uV
- ★ 12 תחנות קבועות אלקטרונית
- ★ הספק יציאה לרמקולים — 60W
- ★ רדיו טייפ עם ראש מתהפך, אפשרות שליטה על 4 רמקולים
- ★ אקולייזר לוויסות צליל כרצונך + אורגן אורות

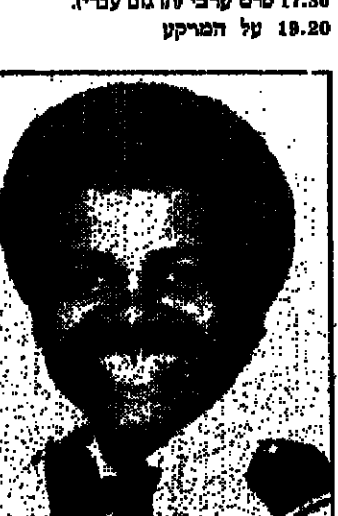
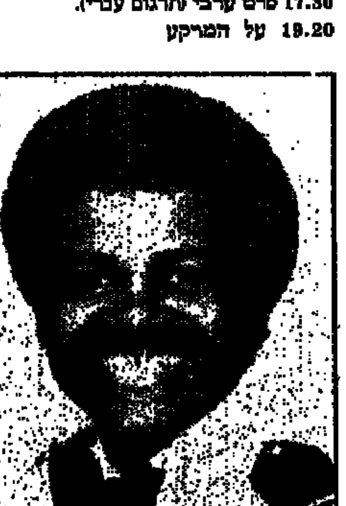
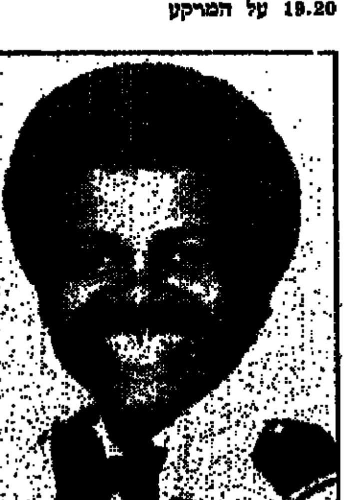
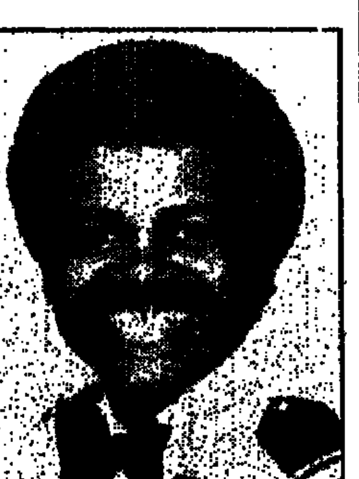
עם "אקוליין" הנאה מושלמת מכל התחנות

ברכה אלקטרוניקה בע"מ, רח' מקוה־ישראל 23 ת"א, טל. 625043, 614880, 622886
ברכה אלקטרוניקה בע"מ, שד' הרצ'יון 16 ת"א, טל. 384547

שישי

26.6.87

08.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
08.03 שעת כושר.
08.15 קשת וענן: זקראת לשבת עונג (בליווי כיתוביות).
08.40 מסך לספרות (יסודי): מספרים, גנרל ומכנסיים ארוכים.
09.00 מוסיקה (ד'–ו'): הרמוניה.
09.20 לשון ותקשורת (ג'–ה') תקשורת 2
09.55 מאתיים שניות למועצת חירקות: דפי מידע – טלטקסט.
10.05 חשבון ו': חילוק ארוך (בליווי כיתוביות).
10.30 בבית של פיסטוק: אופים עוגה.
11.15 חברה ותרבות (יסודי): סופרים מספרים – גלילה רון־פדר.
13.15 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
13.20 ג'ון סטיינבק: על עכברים ואנשים.
13.50 גברת פלפלת. ש.ח.
14.00 המבריח. (פרק 13): איש קש (חלק ב'). ג'ק וינסנט, שהואשם קודם לכן ברצח, נמלט מהכלא חפותו מוכחת. הרוצח האמיתי, נעצר. ג'ק נחלץ לעזרת המדינה ויוצא לשליחות סודית בצרפת.
14.30 משפחת סליבר (פרק 24).
15.25 מפגשי בראשית: פרשת קורח.
15.40 מאה ציורים מפורסמים.
16.00 ערב חדש: מוסף לשבת.
16.30 קיצור החדשות (ערבית).
16.32 ספינת האהבה (ערבית).
17.20 לקט שירים (ערבית).
17.30 סרט ערבי (תרגום עברי).
19.20 על המרקע

טם ליונג
„ספינת האהבה" (16.32)

19.30 חדשות (ערבית).
20.00 שבת שלום. הערב פרשת קרח.
20.15 יומן.
21.25 ממני.
22.25 הרובה הישן: סרט קולנוע צרפתי.
00.05 פסוקים לשבת.
חדשות הלילה.

ערוץ 2

19.00 קונצרט 2.
19.30 דראמה: מתבן במנהטן.
21.00 סוף 2.

סרט מצרי: „אנשי עזרה ראשונה"

יום שישי 17.30

קומדיה מטורפת, בכיכובו של הקומיקאי סמיר ע'אנם, המתרחשת במחלקה לעזרה ראשונה בבית־חולים גדול בקהיר. הומור מקאברי. צחוק עד דמעות. משתתפים עוד: אמין אליהונידי. והשחקנית־רקדנית לבלבה. תסריט ובימוי: סלאח כרים. הופק לפני שנים אחדות. 90 דקות.

סרט קולנוע צרפתי: „הרובה הישן"

יום שישי 22.25

מצוייד במוט ברזל וברובה ישן, הוא יוצא לנקום את נקמת אשתו ובתו, שנרצחו בידי הנאצים. האיש, הרופא במקצועו, העביר את אשתו בזמן המילחמה העולמית השנייה לאחור הכפרים. כשבא לראותן, רצחו אותן חיילי האס.אס. לנגד עיניו. מראות מן העבר ופעילות הנקמה שלו משתלבים בסרט. בתפקידים הראשיים: רומי שניידר ופיליפ נוארה. בימאי: רוברט אנריקו.

שבת

27.6.87

16.00 רכב השמרל. צללים על הארין. ג'ון קנון זקוק לעדר, אך המכסיקנים מסרבים למכור לו, מפחד רולף טאנר, שאיים על חייהם. טאנר גם מספק נשק חדיש לאפאצ'ים ודוחף אותם להרוג את עדרו של קנון (ערבית).
16.50 קיצור החדשות (ערבית).
16.52 כיצד עשו את... הסיפורים מאחורי הקלעים של תעשיית הקולנוע. (ערבית).
17.15 שובו של הבלונדיני בנעל השחורה. הבלונדי בעל הנעל השחורה חוזר אלינו בקומדיות ריגול. ספק רציני, ספק מלגלג הוא מצליח להסעיר את שירותי הריגול של צרפת. שחקנים ראשיים: פייר רישאר, מוריי דארק (ערבית).
18.30 שבועון טלוויזיה. (ערבית).
19.00 בידור חוץ לארץ. תכנית בידור מיוחדת עם הזמר ריי צ'ארלס (ערבית).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 משפחת קוסבי: רודי מארחת. כשאמא רחוקה מן הבית, מוטל על כתפיו העייפות של אבא קליף לכדר את ילדיו. לרודי הקטנה הוא מרשה לארח חברה או שתיים ללינת לילה (ערבית).
20.25 מסך אישי. אהוד מנור מארח בתוכנית אישיות ידועה ומקרין על־פי בחירתה קטעים מתחום המוסיקה, הקולנוע, התיאטרון, הבידור, הספורט ועוד. אורחת התוכנית הפעם: ח"כ גאולה כהן.

ריי צ'ארלס
„בידור חו"ל" (19.00)

21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 ספורט: משחק השבת.
22.35 בתו של ספירפילד. סדרת דראמה.
23.25 ציורפים. חיים ויסוכיץ מארח אישים ואומנים בנושאים הקשורים במורשת ישראל.
23.55 מסוקי של מקום. מבט אל פארן, שבמקרא.
חדשות הלילה.

ערוץ 2

19.00 יומן הקיבוץ.
20.00 מסע בידור מלכותי.

סדרת דראמה אמריקנית: „בתו של ספירפילד"

מוצאי־שבת 22.35

הלורד קריז מחזר בצורה נלהבת אחרי קליאו, אך היא אינה נענית לחיזוריו. במקום אוהבה היא מציעה לו ידידות. לימים, תשנה את החלטתה. טום בורורד נכנס שוב לחייה, למרות ההוויות המסעירות שהם עוברים יחד, אין הקירבה חוזרת לשרור ביניהם. הם נפרדים ונפגשים שוב, החוזר הלילה. 45 דקות.

תביאה לדפוס:
רבקה נוימן

ראשון

28.6.87

08.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
08.03 שעת כושר.
08.40 מסך לספרות (יסודי): השליט וצלו.
09.00 אנגלית ו'.
09.20 השעה שלנו: דירה להשכיר.
09.55 מאתיים שניות לתרבות הדיור: דפי מידע – טלטקסט.
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית ו'.
10.30 פרפר נחמד: שקט.
11.00 חשבון ה': בין המספרים הרציונליים.
11.15 צרפתית.
11.30 גיאוגרפיה: ברזיל – הקידמה למיז
14.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
14.03 שעת כושר.
14.15 בלי סודות: ביניים חולם.
14.35 גברת פלפלת: פלפלת ביריד.
14.45 הלו ישראל.
15.00 ג'ון סאתרלנד. הזמרת ג'ואן סאתרלנד ברסיטל. היא מבצעת כמה אריות ושירים מאת: הנדל, ורדי, דוניצטי, רוסיני, מאיירבר, רימסקי קורסקוב, דבוז'אק, טוסטי ורוסיני. מלווה בפסנתר: ריצ'ארד בונינג'.
15.55 רחוב סומסום.
16.30 ילדת הפלא (פרק 7): השקר.
17.00 ערב חדש. מנחה: דן מרגלית.
17.30 תופס היי. לקט מתוך תוכניות הסדרה.
18.00 קונצרט לנוער.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 רוצח סתרון (ערבית).
18.45 הירושים והמצאות.

טיפני בריסט
„ילדת הפלא" (16.25)

19.00 יומן השבוע (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 עד פוס. בתוכנית ישתתפו: פול סיימון ולהקת „רובע לטיני". להקת פופ הונגרית הזמר ג'ורג'ו דאלארס לייונל ריצ'י הלהקה האמריקנית הוותיקה פליטווד מאק הזמרת סוזאן וגה ואליסון מואיי וכן הזמר ריי צ'ארלס.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 לקראת שידור.
21.50 שושלת. סדרה אמריקנית.
22.40 בניסה חופשית. עם נכי צה"ל ממלחמות לבנון ושטת הימים.
23.30 גבול הדמדומים. סיפור א': האיש הכוען סיפור ב': בחירת המחלק.
23.50 פסוקו של יום.

ערוץ 2

19.00 שמיניות באוויר. על מחלת הסי.אף.
20.00 מבט שני. זמרי הקסטות.
21.00 סוף 2.

סדרה אמריקנית: „שושלת"

יום ראשון 21.50

בלייק עושה את כל המאמצים למצוא את סטיבן. הוא ואלכסיס מגיעים לאינדונזיה, שם הוא שוכר לשם כך אדם בעל כישורים על־טבעיים. למרות אזהרות אביה, מתאהבת קירבי בג'ף והוא, כצפוי, דוחה אותה. אדם אינו מחמיץ את ההזדמנות ומציע לה ניחומים בחדרו. ג'ף מתהלך ומתנהג בתקופה האחרונה בצורה מוזרה ביותר. וזוכרים את הצבע החדש במישרדו... 50 דקות.

שני

29.6.87

08.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
08.03 שעת כושר.
08.40 בלי סודות: ביניים שורוק.
09.00 אנגלית ח'.
09.20 חשבון פשוט ד': שברים שקולים (בליווי כיתוביות).
09.55 מאתיים שניות ללב־אל־לב: דפי מידע – טלטקסט.
10.10 אנגלית ח'.
10.30 רגע עם דודלי: עם עוד מישהו.
11.00 ערבית מדוברת (ו־ז'): אלערס.
11.15 אנגלית ו'.
11.30 ארץ מולדת: ממזרח ומים למולדת.
14.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
14.03 שעת כושר.
14.15 קסים קסם: קשה ורך.
14.35 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
15.00 קשר משפחתי. שתי אחיות לבית קאשי משוחחות עם אחי יותם על היחסים ביניהן.
15.45 שעת כושר.
15.55 בוריו השמרטף. סיפור מאת דמון ראניון, המתאר בהומור רב את עולם הפשע. מפצח כספות שלא מוצא שמרטף לתינוק שלו, לוקח אותו עימו ל„עבודה" – פיצוח כספת.
16.25 צלילים צעירים.
17.00 ערב חדש. מנחה: רפי רשף.
17.30 דוביכסת לי: ראש עיר ליום אחד.
18.00 הילדים מרחוב דגרסי: קרן נאמנה להבטחתה.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 סקירת תוכניות. (ערבית).

פנלופה קית וג'פרי פאלמר
„הנהלה בלחץ" (21.35)

18.35 ספורט (ערבית).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 חידון קולנוע לנוער. לרגל פסטיבל הקולנוע שנערך בירושלים, הטלוויזיה הישראלית, בשיתוף הסינמטק בירושלים והמכון הישראלי לקולנוע, עורכים חידון ארצי לנוער. כמו כן ישתתפו שחקנים וזמרים בקטעים מתוך סרטים. עורך ומנחה: דורון נשר.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 הנהלה בלחץ. פרק אחרון.
22.00 זה הזמן. מנחה: רם עברון.
22.50 מיאמי – מחלק מופרז מקארתי הגדול.
23.35 פסוקו של יום.
חדשות הלילה.

ערוץ 2

19.00 עד סוף. מתי כספי ושלמה גרוניך.
20.45 תקציר ממשפט דמיאניוק.
21.15 יבנה וזמריה.
21.45 סוף 2.

סידרה קומית אנגלית: „הנהלה בלחץ"

יום שני 21.35

קרולין עולה כפורחת, בעקבות הקאריירה החדשה שבנתה לעצמה לאחר שנים כעקרת־בית. היא גאה בעצמה יותר מכל שהיא מביטה בירידתה אוליב, השקועה עמוק בשיגרת עבודות־הבית. הצמד קרולין ורונאלד יוצאים למשימה משותפת יוקרתית: פירסום מילון אנגלי־ערבי, בלא פחות ממיליון עותקים. האם יהיה זה סיפור הצלחה של הזוג בחברת „אואזיס" – זאת נוכל לראות בפרק האחרון. 25 דקות.

שלישי

30.6.87

08.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
08.03 שעת כושר.
08.15 חשבון פשוט ד': שברים [illegible] (בליווי כיתוביות).
09.20 בתרגום לערבית: גיאומטריה – ריצופים ופינות.
09.55 מאתיים שניות למועצת [illegible] מידע – טלקסט.
10.10 אנגלית ד'.
10.30 רחוב סומסום.
11.00 צרפתית (על־יסודי).
11.15 חשבון ח': בין המספרים הרציונליים.
12.00 גיאוגרפיה (דיטה): לירדם ונושם [illegible] הרים.
14.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
14.03 שעת כושר.
14.15 סרט קולנוע: הבהלה לזהב. [illegible] לזהב שנכתב ובוים בידי צ'רלי צ'פלין ב־1925, עדיין נחשב לקנה המידה שעל פיו נמדדות כל הקומדיות הגדולות.
15.35 רובוטריקים (פרק 29).
16.00 פרפר נחמד: מה שייך למה?
16.25 פסק זמן. סיפורה של חבורת [illegible] היוצאת לחופשה באילת על [illegible].
17.00 ערב חדש. מנחה: גדעון רייכר.
17.30 זנב לחדשות.
18.00 אלף: משמשים את לאקי.
18.25 הגיע זמן לשון. הפעם בטוס לנא אה: „איך ייתכן שהוריה ספ"?
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 ההיסטוריה של הנפט. פרק [illegible] (ערבית).

אנה טומובה ולוצ'יאנו פאברוטי
„נשף המסכות" (22.20)

19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 אין כמו בבית: הוור הרמר. משפחת קרבטרי מגלה בעיתון מודעה ובה דורש הרברט מבקש לאתר יורשים לכספו. בני המשפחה נרתמים לסכל של היורשים אחריו.
20.30 כלבוטק.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.40 מבט שני.
22.20 נשף המסכות. אופרה.
23.10 בני היל.
23.30 מסוקו של מקום: מבט אל עדה.
חדשות הלילה.

ערוץ 2

19.00 באותו עליון.
19.30 ממני.
20.30 תקציר ממשפט דמיאניוק.
21.00 סוף 2.

אופרה: „נשף המסכות"

יום שלישי 22.20

מוסיקה: ג'וזפה ורדי. ליברית: אנטוניו סומה. הפקת בית־האופרה של וינה. מפגשה ראשונה: בהרכשעה שריקארדו, מושל בוסטון, מתכנן נשף־מסכות, מתרקם קשר נסתר. מוכירו ודידיו, רנאטו, מנסה להזהירו. לשווא. ריקארדו, המאוהב באשת רנאטו, הולך אליה. בתחפושת של ריינג', במקביל, מגיעה אמליה, אהובת המושל, אל מגדת העתידות, כדי להשתחרר מתשוקתה לריקארדו. בתפקידים הראשיים: לוצ'יאנו פאברוטי, פיירו קאפוצ'ילי, אנה טומובה סינטוב, מיניון אל. תזמורת שווייץ המטריכית, בניצוח היסאריו שאיי. 50 דקות.

רביעי

1.7.87

09.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
09.05 שעת כושר.
09.15 נחשון. נחשון הוא כלב חכם ונבון. יש לו כדור קסם אשר בו הוא רואה אם משהו בעולם נמצא בסכנה. הוא וגיל חברו מיד חשים לעזרה.
09.30 הלב. סדרה באנימציה בת 52 פרקים, עיבוד לספרו הנודע של דאמיצ'יס.
09.55 הרפתקאות באי הבזים. סדרת הרפתקאות בת 13 פרקים, המתרחשת על אי קטן.
10.30 רואים שש שש. הצופים עורכים, הצופים בוחרים, בחירות בטלוויזיה החינוכית – כל מה שרצית לצפות בו ולא ידעת ממי לבקש – בכל יום רביעי בין השעות 10.30–14.00 בשידור ישיר בהנחיית קובי מידן.
14.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
14.05 ישר ולעניין.
14.20 מגע 1, 2, 3. 4 צעירים סקרניים מפגישים את הצופים עם תגליות ותהליכים מדעיים, טכנולוגיות וחומרים שונים המשפיעים על חיי היום יום של כולנו פרק ראשון: גומי.
14.50 המונדק בערוץ חמשת המייל (פרק 29): בוקרים הוגנים.
15.40 מאתיים שניות למועצת הלול: דפי מידע – טלקסט.
15.45 שעת כושר.
15.55 טוב טוב הגמד. דסדרה באנימציה המספרת על טוב טוב הגמד ואשתו טוטו החיים ביער באושר ושלווה עם ידידיהם העופות והחיות.
16.20 פיצוחים: אלוף האלופים.
17.00 ערב חדש. מנחה: גדעון רייכר.

מרטין לואיס
„המונדק בערוץ 5 המייל" (14.50)

17.30 עולמו המופלא של וולט דיסני
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 על ספרות ותרבות (ערבית).
19.00 בקו הבריאות.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 משהו יהודי מהסרטים.
20.30 תצפית. בתוכנית הפעם על וירוס האיידס.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 מוקד.
22.05 נשף המסכות. אופרה.
23.45 פסוקו של יום.
חדשות הלילה.

ערוץ 2

19.00 שיישאר בינינו.
19.30 תקציר ממשפט דמיאניוק.
20.00 בלילות הקיץ.
21.00 סוף 2.

אופרה: „נשף המסכות"

יום רביעי 22.05

מערכה שניה: בעוד אמליה וריקארדו מתוודים על אהבתם, מגיע רנאטו, הבעל, כדי לעצור את הקושרים, הנמצאים סמוך לארמון. לתדהמתו הוא מגלה את אשתו עם ידידו. הוא מבין כי הם בוגדים בו ועובר לצד הקושרים. מערכה שלישית: אמליה מנסה לשכנע את בעלה בחפותה. הוא מחליט שלא להרגה. את ריקארדו הוא מחליט לרצוח בנשף המסכות. אחרי שהוא דוקר אותו הוא נעצר. בסוף טוב, ריקארדו מצווה לשחרר את רנאטו והוא ואמליה משכנעים אותו שהיו נאמנים לו. 85 דקות.

חמישי

2.7.87

09.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
09.05 שעת כושר.
09.15 מקסים קסם: אוטניים.
09.35 חלב (פרק 2): מרקו חולד מגנואה.
10.00 הרפתקאות באי הבזים (פרק ב').
10.25 פיצוחים (ש.ח.)
10.55 בית־הספר המכושף. סדרה עלילתית בת 8 פרקים. אשה צעירה, פאני קראו, מגיעה לאוסטרליה לנסות בה את מזלה. בכוונתה להקים בית־ספר בעיירה, הרחוקה מרחק רב מסידני. תושבי העיירה מאמינים כי רוח שוכנת בבית המלון בו אמור לקום ביה"ס. הם מפגינים כעס ועוינות כלפי המורה החדשה.
11.20 קליאו ליין וג'ון דנקוורת'. זמרת הג'אז הנודעת קליאו ליין בהופעה בפסטיבל הג'אז במונטריאול. ג'ון 'אנקוורת' מלווה אותה.
14.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
14.05 קשר משפחתי. הפעם משוחחת זיוית אברמסון עם יפעת ואהרן כהן ועם בנם אסף בן החמש וחצי על קשייו של ילד בכור בקבלת אחות חדשה ובחופשת הקיץ ישודרו גם ביום ו' תוכניות חדשות של „קשר משפחתי".
14.45 צבע בנחל. סדרת הרפתקאות חדשה בת 10 פרקים על קורותיהם של בני משפחה אוסטרלית היוצאים לחפש זהב בתקופת השפל באוסטרליה.
15.10 רחוב סומסום.
15.40 מאתיים שניות למשרד התחבורה: דפי מידע – טלטקסט.
15.45 שעת כושר.

קליאו ליין
פסטיבל ג'אז (11.20)

16.00 זהריזה. מוני מושונוב, גידי גוב, רוב'לה גליקמן וששון גבאי חוזרים לככב בתוכנית הנוער הפופולארית זהריזה.
17.00 ערב חדש. מנחהו דן מרגלית.
17.30 רייץ ריץ. התוכנית מבוססת על רעיונות ויצירות של ילדים.
18.00 התלת־רגליים. פרק רביעי.
18.25 מסוקו של מקום. מבט אל נחל צין.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 מגזין לאמנות: 1. השחקן המצרי מחמוד עבד אל־עזיז. 2. הקונסרבטוריון בתרשיחא 3. בקלנוע 4. תערוכת מרדכי לבנון 5. מבזק ידיעות (ערבית).
19.00 מפגש. תוכנית דיון שבועית, בענייני השעה (ערבית).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 מבט ספורט.
20.50 נקודת חן.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 אף פעם לא מאוחר: איך תחוג אותה?
22.00 על נהרות תבל. סרט שני על סולין.
22.50 פרקליטי אל.איי: פרק המבוא (חלק ב').
23.40 הגיע זמן לשון.
חדשות הלילה.

ערוץ 2

19.00 דוביכסת לי.
19.30 תצפית.
20.00 ג'אז. מוסיקת ג'אז יהודי עם רומן קונצמן.
20.30 תקציר ממשפט דמיאניוק.
21.00 סוף 2.

שישי

3.7.87

09.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
09.05 שעת כושר.
09.15 רחוב סומסום.
09.45 הלב (פרק 3): מרקו יוצא לפיקניק.
10.10 חיום שבו חדלה האהבה: סרט קולנוע. ג'ודי עומדת להינשא. ערב חתונתה יש לה היסוסים וחששות כבדים אם להינשא לאהוב לבה או לא. היא נזכרת בילדותה ובכל הארועים שהביאו לגירושי הוריה. חששה מפני מוסר הנישואין קשור בארועים אלה והיחסים בין הוריה הם שמרתיעים אותה מלהינשא.
11.45 קשר משפחתי. אחי יותם משוחח עם אורי וערי אשר על היחסים בין שני אחים.
13.30 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
13.35 גברת פלפלת: עין האורן.
13.45 זהריזה (ש.ח.).
14.30 משפחת סליבר (פרק 25). סילברבריג' נבחר לפרלמנט. הוא בעל סוס מירוץ ששמו „ראש ממשלה" המשתתף בדרבי. ג'רלד אחיו, לא קיבל רשות להשתתף במרוץ אך הוא שם בכל אופן. הסוס מפסיד וסילברבריג' חב כסף רב. מספרים לגלנקורה על ברית האירוסין החשאית בין מארי לפרנק טריגור. לפתע, גלנקורה נעשית חולה - סיבוך של דלקת ריאות.
15.25 מפגשי בראשית: פרשת חוקת. שיחתו השבועית של פרופ' ישעיהו ליבוביץ'.
15.40 מאה ציורים מפורסמים

אלן לאד
„שיין" (22.15)

16.00 ערב חדש: מוסף לשבת. מנחה: דן מרגלית.
16.30 שידור ישיר של משחקי הטניס מוימבלדון (ערבית).
17.30 קיצור החדשות (ערבית).
17.32 סרט ערבי (תרגום עברי).
19.20 על המרקע (ערבית).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 שבת שלום. הערב פרשת חוקת.
20.15 יומן.
21.15 סיבה למסיבה.
22.15 שיין: סרט קולנוע.
00.10 פסוקים לשבת.
חדשות הלילה.

ערוץ 2

19.00 קונצרט.
20.00 סוף 2.

סרט קולנוע אמריקני: „שיין"

יום שישי 22.15

שיין, אלמוני המגיע לעיירה ומבקש לחיות בשלווה כשכיר בחוות איבך, מוצא עצמו נחלץ לעזרת איכרים זעירים, שבעל קיקעות תקיף מנסה לנשל מאדמותיהם. הוא הופך לאקדוחן מקצועי, בעל ביצועים מוהירים. אחרי עשות את שלו, הוא עולה על סוסו ונעלם. אחד המערבונים היותר מפורסמים, ששימש מודל־חיקוי לרבים אחרים. בימאי: ג'ורג' סטיבנס. בתפקידים הראשיים: אלן לאד, ואן הפלין, ג'ין ארתור, ברנדון דה־וויילד וג'ק פאלאנס. 1953. 117 דקות.

כל שעות הבוקר תוכניות לכל המשפחה באנגלית ובערבית (רק בערוץ 1)

שישי, 26.6

13.30 כדורגל בינלאומי וספורט כללי (רק בערוץ 1).
16.30 סרט עלילתי באנגלית בעיקר לילדים (רק בערוץ 1).
17.30 סרט עלילתי בצרפתית.
19.00 חדשות בצרפתית.
19.15 לקט שירים.
19.30 חדשות בעברית.
19.45 ההיסטוריה של הרפואה. סידרה דוקומנטרית אנגלית.
20.30 משפחת קוסבי. קומדיה אמריקאית.
21.10 פלקון קרסט. סידרה אמריקאית נוסח דאלס. עם השחקנית ג'יין ויימן.
22.00 חדשות באנגלית.
22.10 שאקה זולו. סידרה דראמטית על מנהיג שבט זולו במאה ה־19 ועל כיבוש האדם הלבן ושיעבוד השבט. סידרה רבת משתתפים.

שבת, 27.6

15.50 סרטים מצויירים (רק בערוץ 1).
16.00 שיעור בצרפתית (רק בערוץ 1).
16.30 צ'וקי (רק בערוץ 1).
18.00 תוכנית בצרפתית (רק בערוץ 1).
18.30 אשנב לעולם בצרפתית.
19.00 חדשות בצרפתית.
19.30 חדשות בעברית.
20.30 מיטב הלהקות הבריטיות (בידור).
21.30 הצבא של אבא. קומדיה על המספר האזרחי בבריטניה במלחמת העולם השניה.
22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

ראשון, 28.6

15.50 סרטים מצויירים (רק בערוץ 1).
15.55 תן לי צ'אנס (רק בערוץ 1).
16.20 עולם החיות (רק בערוץ 1).
17.30 סרט עלילתי בצרפתית.
19.00 חדשות בצרפתית.
19.15 לקט שירים.
19.30 חדשות בעברית.
20.30 התבגרות. קומדיה אמריקנית.
21.10 המרוץ לחלל. סידרה דוקומנטרית על המרוץ לחלל של האמריקאים והרוסים.
22.00 חדשות באנגלית.
22.10 מים מרפל. עפ"י ספרה של אגתה קריסטי.

שני, 29.6

14.50 עליסה בארץ הפלאות.
15.50 סרטים מצויירים (רק בערוץ 1).
17.40 כוחות נסתרים (רק בערוץ 1).
18.00 הסוכרת. תוכנית בצרפתית.
19.00 חדשות בצרפתית.
19.15 מגאזין ספורט בצרפתית.
19.30 חדשות בעברית.
20.30 שלושה למעלה ושנים למטה. קומדיה אנגלית.
21.10 מאגנום. סידרה בלשית אמריקנית.
22.00 חדשות באנגלית.
22.10 של מי התינוק. סידרה אוסטרלית.

שלישי, 30.6

15.50 סרטים מצויירים (רק בערוץ 1).
16.30 על טעם ועל ריח ולילדים רק בערוץ 1).
17.30 סרט דוקומנטרי באנגלית (רק בערוץ 1).
18.00 תוכנית בצרפתית.
19.00 חדשות בצרפתית.
19.30 חדשות בעברית.
20.30 שוב אתה: קומדיה אמריקנית עם השחקן ג'ק קלוגמן.
21.10 תרופה חזקה – סידרה אמריקנית.
22.00 חדשות באנגלית.
22.10 המלחמה הבלתי ידועה. סידרה דוקומנטרית על לוחמת הרוסים בגרמנים.

רביעי, 1.7

15.50 סרטים מצויירים (רק בערוץ 1).
17.00 עולמו של וולט דיסני (רק בערוץ 1).
17.50 המגלים. סידרה באנגלית (רק בערוץ 1).
18.00 תוכנית בצרפתית בספר ראות.
19.00 חדשות בצרפתית.
19.15 ירדן היום (צרפתית).
19.30 חדשות בעברית.
20.30 3 הם המון. קומדיה אמריקנית.
21.10 אפרטהייד. סידרה דוקומנטרית על המצב בדרום־אפריקה.
21.40 היאבקות תעשית (רק בערוץ 1).
22.00 חדשות באנגלית.
22.10 הסוד האפל בעת האסיף. סידרה אמריקנית.

חמישי, 2.7

15.50 סרטים מצויירים (רק בערוץ 1).
17.00 היוסטון – בית־חולים (רק בערוץ 1).
18.00 תוכנית לחקלאי. באנגלית ובערוץ 1.
18.20 ספור בצרפתית (רק בערוץ 1).
19.00 חדשות בצרפתית.
19.15 סידרה צרפתית.
19.30 חדשות בעברית.
19.45 מגאזין ספורט.
20.30 אני וילדתי. קומדיה אנגלית.
21.10 האחיות גרינפילד. סידרת מיני.
22.00 חדשות באנגלית.
22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

שישי, 26.6

13.00 חדי והדמקר (מצויירד).
13.30 בית־חולים וסטברוק (סידרה).
14.00 מועדון 700.
14.30 התעמלות.
15.00 סרט: תעוה אמיתית. עם ג'ון ויין.
17.00 סופר־בוק (מצויירד).
17.30 שוכני הסלעים ותוכנית לילדים.
18.00 וובסטר (סידרה).
18.30 קשרי משפחה (קומי).
19.00 חדשות.
20.00 פול־גאי (פעולה).
21.00 סרט (ערבית).
22.30 מעשיות משפחות (ערבית).

שבת, 27.6

13.00 מועדון הילדים.
13.30 הדובים החביבים (מצויר).
14.00 רגים הטובב (מצויירד).
14.30 מיסתורי האוקינוס.
15.00 עולם החיות.
16.00 אירועי ספורט בעולם.
17.00 כדורגל ורמניה- גרמניה.
19.00 ספורט ותוכנית מיוחדת.
20.00 היאבקות.
21.00 סרט: השגעון הנפלא. עם רוק הדסון.
23.00 מועדון 700.
23.30 חיים אחרים (סידרה).

ראשון, 28.6

13.30 חיים אחרים (סידרה)
14.00 מועדון 700.
14.30 מעשיות משפחות (ערבית).
15.00 סרט (ערבית).
16.30 אי המטמון (מצוייר ערבית).
17.00 הבית המעופף (מצויירד).
17.30 שוכני הסלעים ותוכנית לילדים.
18.00 משפחת וולטן (סידרה).
19.00 60 דקות.
20.00 תוכנית מיוחדת עם ברי מנילו.
21.00 סרט: מירוץ האימה. עם גרגורי פק.
22.30 מעשיות משפחות (ערבית).

שני, 29.6

13.30 חיים אחרים (סידרה).
14.00 מועדון 700.
14.30 התעמלות.
15.00 סרט: נז הנער. עם קלינט איסטווד.
16.30 ילדי הזבובות (מצויירד).
17.00 סופר־בוק (מצוייר).
17.30 שוכני הסלעים (תוכנית לילדים).
18.00 ימים מאושרים (קומי).
18.30 לורן ושירלי (קומי).
19.00 חדשות.
20.00 מאננום (בלש).
21.00 כדורסל (אנ.בי.איי.) משחקי גמר.
23.00 מועדון 700.
23.30 חיים אחרים (סידרה).

שלישי, 30.6

13.00 חיים אחרים (סידרה).
14.00 מועדון 700.
14.30 התעמלות.
15.00 סרט: דרקרב. עם גרגורי פק.
16.30 ילדי הזבובות (מצוייר).
17.00 הבית המעופף (מצוייר).
17.30 שוכני הסלעים (תוכנית לילדים).
18.00 נסיעה בחלל (דמיוני).
19.00 חדשות.
20.00 צוות לעניין (פעולה).
21.00 מקגיוור (סוכן חשאי).
22.00 ואבי־אוויר (פעולה).
23.00 מועדון 700.
23.30 חיים אחרים (סידרה).

רביעי, 1.7

13.30 חיים אחרים (סידרה).
14.00 מועדון 700.
14.30 התעמלות.
15.00 סרט: הנער שעל הגבול. עם ג'ואל מקריה.
16.30 ילדי הזבובות (מצוייר).
17.00 סופר־בוק (מצוייר).
17.30 שוכני הסלעים (תוכנית לילדים).
18.00 מאגני ברוסטר (סידרה).
18.30 משפחת קנבל (סידרה).
19.00 חדשות.
20.00 סיימון את סיימון (בלש).
21.00 המתוך (סידרה).
21.30 נייהארים (סידרה קומית).
22.00 קנני ולייסי (סידרה משטרתית).
23.00 מועדון 700.
23.30 חיים אחרים (סידרה).

חמישי, 2.7

13.30 חיים אחרים (סידרה).
14.00 מועדון 700.
14.30 התעמלות.
15.00 סרט: המצרי. עם ויקטור מצ'ור.
17.00 הבית המעופף (מצוייר).
17.30 שוכני הסלעים (תוכנית לילדים).
18.00 משפחת גארזון (קומי).
18.30 רוק (קומי).
19.00 חדשות.
20.00 סקייקר ונברת קינג (בלש).
21.00 סרט: מכל מרי. עם ברט רינולדס.
23.00 מועדון 700.
23.30 חיים אחרים (סידרה).

שישי

26.6.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה. בקר טוב. ז'ן־פיליפ ראמו. סויטות לתצוצרות וכלי קשת ברה מג'ור: סויטה לקלרנית ופסנתר: קסטור ופולוקס – סויטה מס' 1: קטעיים קונצרטיים לחליל וצ'מבלו: שיר: התרנגולת – קונצרט מס' 6 לכלי קשת: סויטה תזמורתית ובעיבודו של מוטל).

09.00 קונצרט בוקר. ליסט: הקדמה ואלוהי האונגאריים: קודאי: מזמור תהילים הונגארי לטנור מקהלה ותזמורת: קודאי: מחולות מרושק: מארוס: 2 קינות: הידאס: קונצ'רטינו: פרנק ארקל: מערכה ראשונה מן האופרה באנק באן: פרקש: פרלוד ופוגה: ברטוק: שירי אכרים הונגריים: ברטוק: סויטה מס' 2 אופ. 4: ליסט: רפסודיה הונגארית מס' 2 בדו דיאז מינור.

11.57 פינת השיר. משירי לאה גולדברג.

12.00 מן הסרטיה. לילי טונה, סופראן; יגאל טונה, כנור; יונתן זק, פסנתר. תוכנית מיצירות מוצארט: סונטה לכנור ולפסנתר בסי במול מאג'ור: 3 שירים לסופראן ולפסנתר; פנטסיה לפסנתר בדו מינור; 3 שירים לסופראן ולפסנתר.

13.05 בהאזנה נינוחה. באך: סוויטה תזמורתית מס' 2 בסי מינור (באך ממינכן / ניקולה ריכטר); מוצארט: סרנדה בסי במול מג'ור ק. 361 גראן פארטיטה (הסימפונית הלאומית של אמריקה / סטוקובסקי); שומאן: סימפוניה מס' 2 אופ. 61 בדו מג'ור (הפיל. הישראלית / ברנסטיין).

15.00 לקראת שבת. פאול בן חיים: קונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת (זלצמן / הסימפ. ירושלים רשה"ש / פונק); מוצארט: סימפוניה מס' 34 בדו מג'ור 338 (הפיל. של וינה / לוויין).

16.00 לבקשתכם. ויקטור אולמן: סונטה מס' 6 לפסנתר (פוכטון־היימן); מוצארט: קונצ'רטו מס' 4 לכנור ולתזמורת; ברמס: רביעייה בלה מג'ור אופ. 26 לפסנתר וכלי קשת (רובינשטיין / רביעיית גווארני).

18.00 דור הזהב. אמנים בהקלטות היסטוריות: גלן גולד, חי. בטהובן: סונטה בלה מג'ור לצ'לו מס' 3 אופ. 69; בטהובן: שלישייה ברה מג'ור, לכנור, צ'לו ופסנתר אופ. 70 מס' 1 שלישיית הרוחות.

19.00 מוסיקה קאמרית. ארנסקי: שלישייה ברה מינור לפסנתר, כינור וצ'לו אופ. 32 (אנסמבל נאש); בטהובן: רביעיית כלי קשת ברה מג'ור אופ. 18 מס' 3 (רביעיית אלבן ברג).

20.05 מזמרת הארץ.

20.30 קונצרט ליל השבת. בעריכת שלמה הד. לגרנצי: סונטה ברה מינור (גיטלר / הבאך קולגיום בטהובן; סונטה 10 לכינור ולפסנתר בסול מז'ור אופ. 96; שומאן: מחזור שירים למילים של אייכנדורף אופ. 39 ברטון; סן סנס: סימפוניה מס' 3 בדו מינור אופ. 78 (הסימפ. של מונטריאול / דטואא) דמטרי שוסטקוביץ': קונצ'רטו מס' 2 בפה מז'ור אופ. 102 לפסנתר ולתזמורת (הסימפ. של רדיו מוסקבה / שוסטקוביץ') אלבר רוסל: בכחוס ואריאן, מוסיקה לבלט אופ. 43 (הלאומית של צרפת / סטריא).

23.00 ברק הבריק ורסיסי רצנים.

רשת א'

08.05 פעמי המזרח. מצעד פזמונים מזרחי.

10.05 תאור עינינו. שירים וניגונים.

11.10 השידור הזומי לבתיהים. „לקראת שבת".

ח"כ חיים רמון: „מראה מקום", יום ו', גלי צה"ל, 19.05

11.30 שירי עמים. בעריכת איזי מן.

12.05 מעורב ים־תיכוני. עם ג'ו עמר.

14.06 בראש צעיר. לילדים ולבני נוער.

15.00 קבלת שבת. פרשת קרח.

16.05 נושא במוקד. ד"ר לאה שמגר־הנדלמן: מחקר על אלמנות מלחמה בישראל.

17.10 שיר ליל־שבת. שירים עבריים.

18.06 מוסף רדיו לספרות.

19.05 זכור לשבת.

19.30 שידורים לעולים.

22.05 כי טוב הזמר. בכוסתנים.

23.05 הבו זמר.

רשת ב'

08.05 כל צבעי הרשת. מגזין, עם יוסי גרבר.

12.10 שירים עבריים.

13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.

14.06 לראות או לא לראות. תרבות ואמנות.

15.06 בשמים לשבת. יהורם גאון.

16.05 עובר ושב. עם דוד מרגלית.

17.05 מאחורי הכותרות. רדיו טלוויזיה ועתונות.

18.06 השבוע שלי. העתונאי יוסף לפיד.

19.05 הטור השבועי. בעריכת יואל רפל.

20.05 ואני תפילתי. בעריכת משה שרלצקי.

21.05 שיר לדרך.

22.05 הבה נצא במחול. ריקודי עם.

23.05 בין שישי לשבת. שיחה בשניים: יצחק לבני והרב פנחס פלאי.

00.10 שיר אינו רק מנגינה. שירים עבריים.

רשת ג'

08.05 להיות שם.

09.05 אבן חים־תיכון.

11.05 משוש משוש.

13.05 צמיחות ברבש. רן כנר.

15.05 לפנות ערב. שירים עבריים.

17.05 כאן, שם ובכל מקום.

19.05 זמר שבזה. שירים עבריים.

20.05 צלילי שבת. לאה ליאור.

22.05 טיול לילי. שירים עבריים.

23.05 איזה לילה. מסיבת ריקודים.

גלי צה"ל

09.05 בילוי נעים. עם מולי שפירא.

11.05 קילה של אמא. עם אלכס אנסקי.

12.05 סנדלים. עם דורי בן־זאב.

14.05 עוד לא שבת. שלמה ארצי.

15.05 מסע הקסם המיסתורי. בחורה לברית המועצות.

6.05 ארץ טרופית משגעת. מתי כספי ולהקה.

18.05 בראש ציוני. ההתישבות בערבה.

19.05 מראה מקום. שרה דורון. עם ח"כ חיים רמון.

20.05 לא על הלנק לבדו. מוסיקה ומשתקי רדיו.

22.05 עשן בעיניך. עם גדי לבנה.

שבת

27.6.87

קול המוסיקה

07.11 שחרית לשבת. מוצארט: מוסיקת־ליל זעירה; באך: קונצ'רטו ברה מינור ל־3 כנורות: בטהובן: סימפוניה 1 בדו מג'ור: מרקדאנטה: קונצ'רטו לחליל ולתזמורת; פיסטון: החלילן המופלא, סוויטה לבלט ותזמ. איסטמן – רוצ'סטר / הנסון).

09.00 למיטידורה? לה סה סול.

10.00 קונצרט התזמורת הסימפונית ר"ש רשה"ש. באך: קונצ'רטו בפה־מינור לפסנתר וכלי קשת (פוס); הנדל: יפתח, אורטוריה (מקהלת שטוטגארט / גננוויין).

11.57 פינת השיר. משירי לאה גולדברג.

12.00 אמן הגול.

13.05 קונצרט לצהרי שבת. הנדל: קונצ'רטו גרוטו אופ' 3 מס' 2 (מרינר); מוצארט: חמישיית הקלרנית (אטלינגר / רביעיית ת"א); דבוז'אק: קונצ'רטו בסול מינור לפסנתר ולתזמורת אופ' 33 (הסימפ. ר"ש / פלג / זינגר); קודאי: מחולות גלנטה (אוזאבה).

15.00 אינטרלודים. רצף מוסיקלי.

16.00 חליל במים. מחיי קלוד דביוסי: תלמיד מן המניין.

17.00 פגוש את האמן הישראלי. ורה ויידמן, כנור; עמנואל קרסובסקי, פסנתר. בוזוני: סונטה במי מינור, אופ' 36 א'; פורה: סונטה בלה מג'ור אופ' 13.

18.00 רדיו דרמה. התחנה: כמו פעם אחת עם זונה, מאת: עמרי יבין. (עפרה ויינגרטן ואיציק ויינגרטן).

19.00 הקונצרט שלי. חנה מינצקר.

21.05 אופרה. דביסי: פלאס ומליסנדה (נקר / טאפי / בית האופרה של מונטה קרלו / ז'ורדן).

רשת א'

09.05 עולם המדע. בעריכת יוסי טרגין.

09.30 רעת־קול. ת"ר בעניני מדע.

10.05 מילים שמנסות לגעת. שם הורה, מאת אומברטו אקו.

11.00 רדיו־דרמה. מתי נפגשים בנות, מאת רון הארט. (תמי אלון, עפרה ויינגרטן, אסתר אשד ונויה לנצ'ט).

12.05 מישדר תעודה. חרסה, לשרות הקהילה: 75 שנה לארגון המתנדבות.

14.06 בראש צעיר. פינות, שירים וברכות.

15.05 דרכי ארם. עם רחל חלפי.

16.05 מושגים. גנטיקה בעיות מוסר.

16.40 מאוצר המוסיקה הצרפתית. ויגה: סויטה ברה מינור (אלמידה); סן סאנס: שני שירים; ברליוז: נגינת ביניים לשלושה חלילים ונבל (התזמורת הסימפונית הלונדונית).

17.10 סיפורדיו. הזמיר והשושנה, מאת אוסקר ויילד.

17.40 שירים עבריים.

18.06 מסביב לעולם בשעה קלה.

19.05 אנתולוגיה קטנה לשירה. חנה מיטלר.

19.30 שידורים לעולים.

22.05 מוסף רדיו לספרות.

23.05 הבו זמר.

רשת ב'

09.05 שאלה של טעם. עם חיים קינן.

09.55 עזריה אלון מספר על נוף הארץ.

חנה מרון: „40 שנה לקאמרי", שבת, גלי צה"ל, 10.05

10.05 יומן השבוע.

11.05 הקשר המוסיקלי.

12.05 האמת, כל האמת ורק האמת. משחק רדיו.

13.05 ארץ אחת. יהודים וערבים בישראל. 1987. אחמר מחפש עבודה.

14.11 הבו זמר. שירים עבריים.

15.05 דף ועוד דף. יעל בן־יהודה.

16.05 תהה. בעריכת בני הנדל.

17.05 ארץ חמדת. בעריכת תרצה ארזי.

18.06 מסיק ודי. עם דלית אורמיאן.

18.30 ממגרש הספורט.

19.05 הקול קילנוע. בעריכת דן פיינרו.

20.05 פרח בגני. שירים מזרחיים.

20.45 המבדיל.

21.05 יומן השבוע.

22.05 פרקי היום בתנ"ך.

22.10 מלווה מלכה.

23.05 פסקול. בעריכת יואב גינאי.

00.10 לילה טוב. עם אלכס טלמור.

רשת ג'

08.05 גוונים. שירים עבריים.

10.05 על בטוח. להיטי כל הזמנים.

12.05 להיטים להיטים.

14.05 כוכבים.

16.05 אתם זוכרים את השירים?

17.05 שיר בין־ערביים.

19.05 זמר שבזה. שירים עבריים.

20.05 פזמונהמון. מחרוזת פזמונים.

23.05 רדיוטק. פזמונים בשצף־קצף.

גלי צה"ל

09.05 מקהלה עליזה. שירים וסיפורים לילדים.

10.05 גלי צה"ל מגישים. 40 שנה לתאטרון הקאמרי: משתתפים: יוסי ידין, חנה מרון, אבנר חזקיהו, אורנה פורת, אברהם מור ועוד.

11.05 המצב הנכחי.

12.05 מבורח לשיר מבורח לרקוד. שיאים בתולדות המחזמר. אנדרו לויד וובר.

13.05 שאלות אישיות. יעקב אגמון ודוד רוזן, המחלקה הבין־דתית בליגה נגד השמצה.

14.05 שעה נעימה. נעימות קלות.

14.45 841 טוטם צפונה צפונה. רומנרדיו, מאת איתמר לוי.

15.05 מסע הקסם המיסתורי. מרתה אהובתי.

16.05 סינימה שבת. ענייני קולנוע.

17.05 קלאסי כאן. ארועי החודש החולף במוסיקה הקלאסית בישראל.

18.05 משולש. מצעד הפזמונים העבריים.

19.05 מצעד הפזמונים הלועזי.

20.05 קוקטייל שבת.

21.30 שירים עבריים

22.05 מסורת מסורת. במוצאי יום מנוחה.

23.05 ערשים מוינה. מגיש: דוד דיין.

00.05 ציפורי לילה מארח. קובי מידן ושחקן באואר.

ראשון

28.6.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה. מיצירות מוצארט: סונאטה לפסנתר ולחליל: קסטין בסול מג'ור: אדאג'ו ורונדו לכנור ולתזמורת: חמישייה לפסנתר ולכלי נשיפה: מבחר מחולות: אדאג'ו ורונדו להרמוניקת – זכוכית, חליל, אבוב, ויולה וצ'לו.

09.00 קונצרט בוקר. מיצירות שוברט: סמפוניה מס' 5: אמפרומפטו אופ. 90: שלישייה אופ. 99; 3 קטעים מאוחרים לפסנתר: סימפוניה מס' 9.

11.57 פינת השיר. משירי דן פגיס.

12.00 אמנים באולפן. חמדה רז, פסנתר. ר. שומאן: 3 רומנסות, אופ. 28; י. בראון: סונטה; י. קפראלובה: פרלודים של ינואר אופ. 13; מארטינו: ראצ'ע בזעיר־ענפין (סויטה).

13.05 בהאזנה נינוחה. באך: 2 פרלודים ופוגות מהכרך השני (8, 7) (גילדיג); ויואלדי: קונצ'רטו בסול מינור לבסון; שומאן: סונטה לכינור ופסנתר מס' 1 אופ. 105 (גוטמן); סליארי: קונצ'רטו בדו מג'ור לחליל, אבוב ותז.; מנדלסון: דף אלבום, אופ. 117, קטעים לילדים אופ. 72 (ברנבויס); ביזה: משחקי ילדים (סוויטה לתזמורת); חצ'טוריאן: אלבום לילדים ספר 1; וילה לובוס: 3 קטעים מתוך משפחת הילדים.

15.00 מוסיקה כאן ועכשיו. תיאודור הולדהיים: שאקונה לפסנתר ב־4 ידיים (רואו באר־שבע); לאון שידלובסקי: פרלוד לדרמה (הסימפ. ר"ם רשה"ש / איסקיירדו) קופמן מיראנו: פרחי מרבר (לסינטסייזר) יאניס קסנאקיס: דיטאס (יעות כפולה) (ארריטי / דונלסמרג').

16.00 מוסיקה ליום ראשון. וויליאם נרה: מיסה בשלושה קולות (קונסורט דלרג אלכסנדרו סקרלטי: תפילת ערבית לסטיליה הקדושה (קלארק / קונורט / מינטי / פרטירידג' / נונל / המקה. והתז. של אקדמיה מונטורדיאנה / סטיבנס); רוברט שומאן: מיסה סאקרה / ראוקאמפ / שמוג אנסמבל קולי פילהרמוניה שטוטגארט / תז. פילהרמוניה משטוטגארט / בארד).

18.00 למי סיורוה? – לה פה סול.

19.00 מוסיקה קלאסית קלה.

20.05 אינטרלוד רצף מוסיקלי.

20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי. פסטיבל ישראל ירושלים *1987*. רומנר הכינ. (צ'לו) אנדרה טונים, (פסנתר). בטהובן: ואריאציות בפה מג'ור ק"פ חליל הקסם של מוצרט; בטהובן: סונטה בלה מג'ור לצ'לו ולפסנתר אופ. 69; צבי אבני: אלגיה לצ'לו. סולו; טלוואלדיס קנינס: סוויטה קונצרטית; סזאר פרנקו: סונטה בלה מג'ור לצ'לו ולפסנתר.

22.30 מן המקורות. המוסיקה הדתית של קוריאה.

23.00 מחזורי יצירות. מוצרט: רביעיות והמישיות לכלי קשת.

רשת א'

08.05 מהוגה. עם בני הנרל.

09.05 מלרדיו. שירות מידע למאזינים.

10.05 פניני בוקר. מגיש: גדעון הוד.

11.10 השידור הזומי לבתיים. סיפור וגליל.

11.30 שירי עמים. בעריכת איזי מן.

12.05 מעורב ים־תיכוני. זומני כהן.

14.06 בראש צעיר. לילדים ולבני נוער.

15.30 האוניברסיטה המשודרת.

16.05 רדיו־עשרה. מגזין נוער.

17.10 שירים עבריים.

18.06 מינחת ערב. הגוי דתי ומסורת.

19.05 מחשבת ישראל.

19.20 פרקי היום בתנ"ך.

19.30 שידורים לעולים.

22.05 תפוח ועץ. בין הורים לילדיהם.

שוש עטרי: „בטן גב", יום א', רשת ג', 14.05

רשת ב'

08.05 עושים עניין. גבי גזית ושלום קיטל.

09.05 ביקור בית. עם רבקה מיכאלי.

10.05 כל צבעי הרשת. מגזין יומי.

12.10 אלף־אלף ביבית. אהוד מנור.

13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.

14.06 לראות או לא לראות. תרבות ואמנות.

14.30 בת צחוק. הווי והומור.

15.05 רגעי קסם. בעריכת אפרים וייל.

16.05 תוצרת הארץ. שירים עבריים.

16.55 קראתי ספר. קוראים ממליצים.

17.05 יומן כלכלה. עורך: גדעון זלינגר.

17.30 על מספרים ואנשים. המשק והחברה.

18.06 מסיבת עתונאים. מנחה: שלום אורן.

18.45 היום בספורט.

19.05 היום הזה. בעריכת שלום אורן.

19.35 עם ישראל. עניינים יהודיים בעולם.

20.05 שלום לבן דודי. פיוט וברכה.

22.05 צפוקים ושקדים. מבחר שירים ביידיש.

23.05 שירים עבריים.

רשת ג'

14.05 בטן־גב. שוש עטרי.

16.05 מוסיקה לענין.

17.05 משקיים. מיכל שמואלי.

18.05 מצעד הפזמונים הלועזיים.

21.05 אדום עתיק.

23.05 מסביב לחצות. יוסי סיאם.

גלי צה"ל

09.05 אילה־בוקר. אלי ישראלי.

10.05 הפסקת 10.

11.05 נכון לעכשיו. רפי רשף.

13.05 מקום טוב באמצע. עם יצחק בן נר.

14.05 פסק זמן.

15.05 מסע הקסם המיסתורי. יום הולדת.

16.05 ארבע אחרי הצהריים. שירים עבריים.

16.54 באופן מילולי. אבשלום קור.

17.00 ערב טוב ישראל.

18.05 שעה קלה על כלכלה.

18.45 משולש. עימות בענייני השעה.

19.05 דרין ספורט. מגאזין ספורט.

20.05 עשים מדינה. מגישו דודו דיין.

21.30 אוניברסיטה משודרת. הגאולוגיה של א"י.

22.05 על הדבש ועל הביפאק.

23.05 עשרים וארבע, היום שהיה. ירון וילנסקי.

23.55 שיחות חצות. ד"ר חיים איילון.

00.05 ציפורי לילה משוחחות. דורון טופז ומאזינים.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו. יואב קוטנר.

20.05 „סבבבבבסים", דשי"ם, משחקי רדיו ומוסיקה.

23.05 קול הצאו הזה.

שני

29.6.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה. היידן: סימפוניה מס' 83 בסול מינור (התרנגולת) (קולגיום אאוראום / מאייר); פרנץ קסבר פוקורני: קונצ'רטו בפה מג'ור לשתי קרנות ותזמורת כלי קשת (באומן / קלר / הקונצ'רטו מאמסטרדם / שרדר); מנדלסון: שמינייה במי במול מג'ור אופ. 20 (אנסמבל מלוס מלונדון); צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 2 בדו מינור אופ. 17 הרוסית הקטנה – (הסימפ. הלונדונית / סיימון).

09.00 קונצרט בוקר. רוסיני: סונטה מס' 3 בדו מג'ור לכלי קשת (הסולנים מונטו / שימונה); שוברט: סונטה בלה מינור לפסנתר (לופו); מנדלסון: סימפונית נעורים מס' 9 בדו מג'ור (הגבנדהאוז מלייפציג / מאזור); שפור: שביעייה בלה מינור לחליל, קלרנית, קרן, בסון, כינור, צ'לו ופסנתר אופ. 147 (אנסמבל נאש); *סטרוינסקי: קונצ'רטו ברה לכינור ותזמורת (פרלמן / הסימפ. של בוסטון / אוזאווה)*; מרטינו: מרשימים מן המטבח לקלרנית, בסון, חצוצרה, כנור, צ'לו ופסנתר (הסימפונית של פראג / ראוך); אלכסיי פריד: קונצ'רטו ג'ז לתזמורת כפולה (תזמורתו של ברום).

11.57 פינת השיר. משירי דן פגיס.

12.00 מן הסרטיה.

13.05 בהאזנה נינוחה. היידן: קונצ'רטו ברו מג'ור לאבוב ולתזמורת (הוליגר / הקונצרטחבאו מאמסטרדאם / זינמן); בטהובן: סונטה מס' 2 בסול מינור לצ'לו ולפסנתר אופ. 5 מס' 2 (יו יו מה / אקס); צ'ייקובסקי: סויטה מתוך הבלט מפצת האגוזים אופ. 71 (ארהריך' / אקנומו) פולנק: האיילות בלט (פילהרמוניה / פרטר / הזומרים האמברוזים).

15.00 הסברת מוסיקלית. ווצק – אפילוג. בהשתתפות: פרופסור שמעון זנדבנק.

16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו: לאה ויינר: קונצ'רטינו לפסנתר ותז. (הקסטר / פילהרמוניה הונגריקה / סגל); מקונצרט הכה נכיר שם חדש של א.ש.א (הסימפונית הנשיאותית / רסמוסן / לדוי אוואגסנס); צ'ייקובסקי: רומאו ויוליה, פתיחת פנטסיה; משבוע העוגב בנירנברג: גסטון ליטז. דה גרוניי: וורבום סופרנום; קלרמבו: סוויטה על הטון השני; קופרן: אופרטוריום; ליטז: פוגה, תפילה ואפיפניה; מסיאן: מיי התוסד מתוק.

18.00 דגש על הביצוע. על אחת כמה וכמה.

19.00 בין חבריה: מעולם מטעמי המוסיקה: מיצירות: ברטוק, דה פאליה, טורינה, וולף־פרארי, קופלנד.

20.05 אינטרלוד – רצף מוסיקלי.

20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם. התז. הסימפונית של רדיו דרום מערב גרמניה / כריסטובל הלפטר. פייה: מנחות; הלפטר: קונצ'רטו לצ'לו ולתז. (רוסטרופוביץ'); הלפטר: אלגיות למותם של 3 משוררים ספרדים; פייה: 3 מחולות מתוך הכובע המשולש.

22.30 פעם ועוד. הרמן הלר: לקאמרטה (קאמרטה צירין).

23.00 מחזורי יצירות. מוצארט: רביעיות והמישיות לכלי קשת.

רשת א'

08.05 חוגה. עם בני הנדל

08.27 משפט דמיאניוק, מבכיני האומה בירושלים.

13.05 שירים עבריים.

14.06 בראש צעיר, לילדים ולבני נוער.

15.27 האוניברסיטה המשודרת.

15.57 משפט דמיאניוק, מבניני האומה בירושלים.

19.05 עיונים בפרשת השבוע.

בנג'מין בריטן: „מן הסרטיה", יום ב', קול המוסיקה, 12.00

19.20 פרקי היום בתנ"ך.

19.30 שידורים לעולים.

22.05 לכל אדם כוכב. האסטרולוג אילן פקר.

רשת ב'

08.05 עושים עניין. גבי גזית ושלום קיטל.

09.05 ביקור בית. עם רבקה מיכאלי.

10.05 כל צבעי הרשת. מגזין יומי.

12.10 אלף־אלף ביבית. אהוד מנור.

13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.

14.06 לראות או לא לראות. תרבות ואמנות.

14.30 בת צחוק. הווי והומור.

15.05 רגעי קסם. בעריכת: אפרים וייל.

16.05 תוצרת הארץ. שירים עבריים.

16.55 קראתי ספר. קוראים ממליצים.

17.05 יומן כלכלה. עורך: גדעון זלינגר.

17.30 על מספרים ואנשים. המשק והחברה.

18.06 שעה חמשית. ענייני חינוך.

18.45 היום בספורט.

19.05 היום הזה. עורך: שלום אורן.

19.35 דין ודברים. חוק ומשפט.

20.05 סולם תזמירות. מצעד הפזמונים המסורתיים.

22.05 פינת הצאז. עורך: שלמה ישראלי.

23.05 משחקי לילה. בעריכת זאב ענר.

רשת ג'

14.05 בטן־גב. שוש עטרי.

16.05 מוסיקה לענין.

17.05 משקיים. מיכל שמואלי.

18.05 היה היו... קובי בריקאי.

20.05 לי ולך. שיר וברכה.

21.05 קצת אחרת. אורלי מורג.

23.05 מסביב לחצות. יוסי סיאם.

גלי צה"ל

09.05 אילה בוקר. אלי ישראלי.

10.05 הפסקת 10.

11.05 נכון לעכשיו. רפי רשף.

13.05 מקום טוב באמצע.

14.05 רו רה יומי.

15.05 מסע הקסם המיסתורי. מהמכה.

16.05 ארבע אחרי הצהרים. שירים עבריים.

16.54 באופן מילולי. אבשלום קור.

17.00 ערב טוב ישראל.

18.05 על החימוש. אנשי חיל חימוש בנגב.

19.05 שירים מכאן. עם שירה גרא.

20.05 קלאסי כאן. החודש החולף במוסיקה הקלאסית בישראל.

21.30 אוניברסיטה משודרת. מדרש ואגדה.

22.05 על הדבש ועל הביפאק.

23.05 עשרים וארבע, היום שהיה. ירון וילנסקי.

23.55 שיחות חצות. שילה מור, מרצה לסוציולוגיה באונ' ת"א.

00.05 ציפורי לילה. עם גילת מואב.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו־רדיו. יואב קוטנר.

20.05 סבבבבבסים. דשי"ם, משחקי רדיו ומוסיקה.

23.05 קול הצאו הזה.

שלישי

30.6.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה. י.ס. באך: רביעייה ברו מג'ור לשני חלילים, כנור וצ'לו: רוניצטי: קונצ'רטינו לקרן אנגלית ותזמורת בסול מג'ור; ויוולדי: קונצ'רטו במי במול מג'ור לכנור ותזמורת; בן חיים: סונטה לשתי מנדולינות, גיטרה, צ'מבלו, נבל וכלי קשת: שוברט: נוטורנו במי במול אופ' 148 מג'ור לפסנתר כינור וצ'לו; רחמנינוב: וריאציות על נושא של קורלי אופ' 42; גלינקן: שלישייה ברה מינור לכנור, צ'לו ופסנתר; רימסקי־קורסקוב: קפריציו ספרדי.

09.00 קונצרט בוקר. בטהובן: הפתיחה אגמונט; בטהובן: סונטה מס' 5 לצ'לו ופסנתר ברה מג'ור אופ' 102 מס' 2; בטהובן: קונצ'רטו מס' 5 במי במול מג'ור לפסנתר ולתזמורת אופ' 73: שוברט שירים: שוברט: סימפוניה מס' 7; שומן: אראג'ו ואלגרו בלה במול מג'ור אופ' 70 לקרן ופסנתר; שומן: סימפוניה מס' 3 במול מג'ור 97.

11.57 פינת השיר. משירי דן פגיס.

12.00 מן הסרטיה. אליזבט רולוף, עוגב. תוכנית מיצירות באך: 5 כוראלים: טוקטה ופוגה ברה מינור מס' 565: פרלוד ופוגה ברה מאג'ור מס' 532: טוקטה ופוגה במי מאג'ור מס' 566.

13.05 בהאזנה נינוחה. ג'וליאני: קונצ'רטו ל־2 מנדולינות ויולה ותזמורת: מוצארט: קונצ'רטו ל־2 פסנתרים ק. 365 במי במול מג'ור: סן־סנס: קונצ'רטו מס' 1 בלה מינור לצ'לו ותז'; ס. פרנק: סימפוניה ברה מינור.

15.00 מוסיקה צעירה.

16.00 אתנחתא. מוטי שמיט, כנור; אלן סטרנפלר, פסנתר. שומאן: סונטה מס' 1 בלה מינור אופ' 105; מ. קופיטמן – מ. שמיט: קינה לכינור סולו; שימנובסקי: מיתוסים אופ' 30; איזאי: סונטה־בלדה ברה מינור אופ' 27/3; קריולר: 3 קטעים.

17.30 קולות. תכנית שירים ופזמונים מאנגליה הג'ורג'אנית והויקטוריאנית („הסקולרס, פרסל קונסורט, הקינגס סינגרס)

18.00 ממרף התקליטיה.

19.00 פניני אופרה. רוניצטי: פתיחה לאופרה מריה די רוהן; לאונקבאלו וגונו: אריות מפי הבריטון ה. האגגרד; גלוק: מוסיקה לבלט מתוך אופרות; גלוק ומוצארט: אריות (אלנה צרניג; רוברט שטולץ: שתי תמונות מתוך האופרטה שושני המרונה.

20.05 אינטרלוד. רצף מוסיקלי.

20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו. הפילהרמונית הישראלית; קלאודיו אבאדו. מהלר: סימפוניה מס' 9 ברה מג'ור.

22.30 ג'ז קלאסי.

23.00 מחזורי יצירות: מוצארט: רביעיות והמישיות לכלי קשת.

רשת א'

08.05 מהוגה. עם בני הנדל.

08.27 משפט דמיאניוק. מבניני האומה בירושלים. (עד 13.00)

13.05 שירים עבריים.

14.06 בראש צעיר. לילדים ולבני נוער.

15.27 האוניברסיטה המשודרת.

15.57–19.00 משפט דמיאניוק, מבניני האומה בירושלים.

19.05 שעור בתלמוד.

19.20 פרקי היום בתנ"ך.

19.30 שידורים לעולים.

22.05 שנינו יחד וכל אחד לחוד. מנחה: יוכב כץ.

קלאודיו אבאדו: „מאולמי הקונצרטים", יום ג', קול המוסיקה, 20.30

רשת ב'

08.05 עושים עניין. גבי גזית ושלום קיטל.

09.05 ביקור בית. רבקה מיכאלי.

10.05 כל צבעי הרשת. מגזין יומי.

12.10 אלף־אלף ביבית. עם אהוד מנור.

13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.

14.06 לראות או לא לראות. תרבות ואמנות.

14.30 בת צחוק. הווי והומור.

15.05 רגעי קסם. בעריכת: אפרים וייל.

16.05 תוצרת הארץ. שירים עבריים.

16.55 קראתי ספר. קוראים ממליצים.

17.05 יומן כלכלה. עורך: גדעון זלינגר.

17.30 על מספרים ואנשים. המשק והכלכלה.

18.06 אצבע על הדופק. בריאות ורפואה.

18.45 היום בספורט.

19.05 היום הזה. עורך: שלום אורן.

19.35 עולם חדש. האדם וסביבתו.

20.05 פרקי חזנות בבקשתך. מזמור שיר.

22.05 עוד פעם אחת. מושגים: אנתרופולוגיה היום: פרופ' עמנואל מרכס, ד"ר איריס קלקא וערף אבודרביעה.

23.05 קסר ראשו. חידונים מגוונים.

רשת ג'

14.05 בטן־גב. שוש עטרי.

16.05 מוסיקה לענין.

18.06 מקום בצמרת. מצעד הפזמונים הישראלי.

21.05 אדום עתיק.

23.05 מסביב לחצות. יוסי סיאם.

גלי־צה"ל

09.05 אילה בוקר. עם אלי ישראלי

10.05 הפסקת 10.

11.05 נכון לעכשיו. רפי רשף.

13.05 מקום טוב באמצע. יצחק בן נר.

14.05 פסק זמן.

15.05 מסע הקסם המיסתורי. חזור.

16.05 841 טוטם צפונה. רומנרדיו מאת איתמר לוי.

17.05 ערב טוב ישראל.

18.05 שעה קלה על כלכלה.

18.45 משולש. עימות בענייני השעה.

19.05 שירים מכאן. שירה גרא.

20.05 על החימוש. אנשי חיל החימוש בנגב.

21.30 אוניברסיטת משודרת. המחשבה הסינית הפרהבודהיסטית.

22.05 על הדבש ועל הביפאק.

23.05 עשרים וארבע, היום שהיה, ירון וילנסקי.

23.55 שיחות חצות. אריה אורן, משורר.

00.05 ציפורי לילה. עם עזרא לוי.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו. עם יואב קוטנר.

20.05 סבבבבבסים. משחקי רדיו ומוסיקה.

22.05 על הדבש ועל הביפאק.

23.05 קול הצאו הזה.

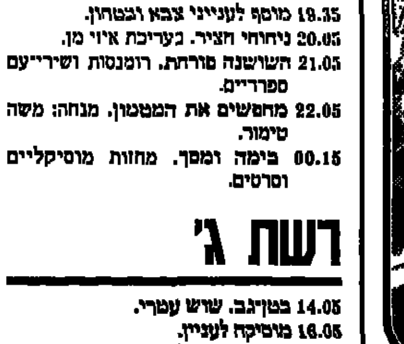
1.7.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה ניגוחה. מוסורגסקי: לילה על הר קרח (הסימפ. הלונדונית / סטוקובסקי); דליב: סילביה מוסיקה לבלט (האופרה מפריס / באטיסט).
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר. משירי רן פאגים.
12.00 אמנים באולפן. שרה פוקסון־היימן, ברט ברמן – פסנתר ב־4 ידיים. מוצארט: סונטה בסי במול מג'ור; דורסמן: מטמורפוזות של נושאים של מוצארט; ברהמס: סרנדה בלה מג'ור אופ. 16 א'.
13.05 בהאזנה ניגוחה. רבוז'אק: סוויטה אופ. 98; פרידריך קלקברנר: החמישייה הגדולה לפסנתר בלווי קלרנית, קרן, צ'לו ובס; הולסט: מוסיקה לבאלט; בלוך: סוויטה עבריה; קלאו: שלישייה קונצרטית לשלושה חלילים; איבר: גמלים.
15.00 מוסיקת ויוה.
10.00 קונצרט התזמורת הסימפונית.
18.00 שעה עם גבריאל סורח: מוסיקה קולית, מוסיקה קאמרית.
19.00 מוסיקת אהובה עליכם. טרטינה: סונטת סלסולי השטן (מיכלוצ'י / סמית); ברהמס: ולסים אופ. 39 לפסנתר ב־4 ידיים (קונטיגוליה); פארי: סויטה אנגלית (הסימפ. של לונדון / בולט).
20.05 אינטרלוד..רצף מוסיקלי.
20.30 אופרה. אלן ברג: ווצק (הפיל. הוינאית ומקהלת האופרה מוינה / רוחנגי).
23.00 מחזורי יצירות. מוצארט: רביעיות וחמישיות לכלי קשת.

רשת א'

08.05 הגנה. עם בני הנדל.
08.27 משפט דמיאניוק. מבנייני האומה בירושלים.
13.00 שירים עבריים.

ג'ון לנון: „מסע הקסם המסתורי", יום ד', גלי צה"ל, 22.05

14.06 בראש צעיר. לילדים ולבני נער.
15.00 צבעי הקשת שירים לאחר־הצהרים.
15.27 אוניברסיטה הפתוחה.
15.57 משפט דמיאניוק. מבנייני האומה בירושלים.
19.05 שואל בעניין.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.
22.05 חבר מאותו כוכב. היכרויות רדיופוניות.

רשת ב'

08.05 עושים עניין. גבי גזית ושלום קיטל.
09.05 בראש צעיר. תכנית לילדים בחופשה.
10.05 כל צבעי הרשת. מגזין יומי.
12.10 אלף־אלף בבית. עם אהוד מנור.
13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.
14.06 לראות או לא לראות. תרבות ואמנות.
14.30 בת צחוק. הווי והומור.
15.05 רגעי קסם. בעריכת אפרים וייל.
16.05 תוצרת הארץ. כבקשתך לשירים עבריים.
16.55 קראתי ספר. קוראים ממליצים.
17.05 יומן בלבלה. עורך: גדעון ולינגר.
17.30 על מספרינו ואנשים. המשק והחברה.
18.06 יש שאלות. מנחה: איתן אלמוג.
18.45 היום בספורט.
19.05 היום הזה. עורך: שלום אורן.
19.35 מוסף לענייני צבא ובטחון.
20.05 ניחוחי חציר. בעריכת איוי מן.
21.05 השושנה סורחת. רומנסות ושיריעם ספרדיים.
22.05 מחפשים את המטמון. מנחה: משה טימור.
00.15 בימה ומסך. מחזות מוסיקליים וסרטים.

רשת ג'

14.05 בטוןגב. שוש עטרי.
16.05 מוסיקה לעניין.
17.05 משקפיים מיכל שמואלי.
20.05 לי ולך – שיר וברכה.
21.05 פניני ג'אז. לאה ליאור.
23.05 מסביב לחצות. יוסי סיאם.

גלי־צה"ל

09.05 פתוח.
11.05 נכון לעכשיו. עם רפי רשף.
14.05 יום יום דג. אלי ישראלי וארז טל.
16.05 ארבע אחרי הצהרים. שירים עבריים.
16.54 באופן מילולי. אבשלום קור.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 יער משודר. צבא ובטחון.
19.05 שירים מכאן. עם שירה גרא.
20.05 שאלות אישיות, יעקב אגמון ופרופ' אביתר נבו, ראש המכון לאבולוציה באונ' חיפה.
21.30 אוניברסיטה משודרת. פרקים בהמטולוגיה.
22.05 מסע הקסם המסתורי. הבלדה על ג'ון ויוקו.
23.05 עשרים וארבע, חיום שחית. ירון וילנסקי.
23.55 שיחת חצות. ד"ר שמואל ברנר, ראש המכון לחקר בריאות הסביבה.
00.05 ציפורי לילה קלאסיות. אריאל כהן.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו. יואב קטנר.
20.05 סבבבבסים. משחקי רדיו ומוסיקה.
22.05 על הדבש ועל הביטאק.
23.05 קול הגאז הזה.

2.7.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה ניגוחה.
09.00 קונצרט בוקר.
11.57 פינת השיר. משירי דן פגיס.
12.00 מן הפרטיה. היידן: סונטה מס' 2 ברו מג'ור (וורדי); ברהמס: שלישייה בלה מינור אופ. 114 לקלרנית, צ'לו ופסנתר (אבן / הרן / קרסובסקי); היידן: רביעייה אופ. מס' 2 (ברים / נגנים מתוך רביעיית קרמונה); היידן: סונטה בסול מג'ור מס' 4 (וורדי).
13.05 בהאזנה ניגוחה. כרוביני: סימפוניה ברה מג'ור (הקמ. של לוס אנג'לס / שורץ); היידן: רביעיה ברה מג'ור לחליל, כנור, ויולה וצ'לו אופ. 5 מס' 1 (נגנים מתוך האנסמבל הקמ. של הפיל. הוינאית); בטהובן: קונצ'רטו מס' 4 בסול מג'ור לפסנתר ותזמורת אופ. 58 (אשכנזי / הסימפ. של שיקאגו / שולטי); שומאן: סימפוניה מס' 2 בדו מג'ור אופ. 61 (הפיל. הוינאית / מהטה).
16.00 אתנחתא. ל. טונה סופראן / י. טונה, כנור / ה. טויסטר, צ'לו / יונתן זק, פסנתר. צ'ייקובסקי: 6 רומנסות; פרוקופייב: סונטה לכנור סולו, אופ. 115; שוסטקוביץ': 7 רומנסות למילים של א. בלוק אופ. 127.
17.30 קשת של צלילים.
18.00 אנתולוגיה בצליל. מוסיקה כנסייתית פרוטסטאנטית בגרמניה של תקופת הרנסאנס המאוחר.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד. רצף מוסיקלי.
20.30 קונצרט התזמורת הסימפונית י־ם רשת"ש.
22.30 מגיז והלאה. בעריכת שלמה ישראלי.
23.00 דור הזהב. אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות: גלן גולד, חי. בטהובן: סונטה בלה מג'ור לצ'לו מס' 3 אופ. 69 (רוז); בטהובן: שלישייה ברה מג'ור, לכנור, צ'לו ופסנתר, אופ. 70 מס' 1 שלישיית הרוחות (רוז / שומסקי).

גלן גולד: „דור הזהב", יום ה', קול המוסיקה, 23.00

רשת א'

08.05 הגנה. עם בני הנדל.
08.27 עד 15.00 משפט דמיאניוק. מבנייני האומה בירושלים.
15.00 צבעי הקשת. שירים לאחר־הצהרים.
15.30 האוניברסיטה הפתוחה.
16.05 ארץ לא נודעת.
19.30 שידורים לעולים.
22.05 יש לי חלום. מנחה: יובב כץ.

רשת ב'

08.05 עושים עניין. גבי גזית ושלום קיטל.
09.05 בראש צעיר. תכנית לילדים בחופשה.
10.05 כל צבעי הרשת. מגזין יומי.
12.10 אלף־אלף בבית. עם אהוד מנור.
13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.
14.06 לראות או לא לראות. תרבות ואמנות.
14.30 בת צחוק. הווי והומור.
15.05 רגעי קסם. בעריכת אפרים וייל.
16.05 תוצרת הארץ. כבקשתך לשירים עבריים.

הצגות חדשות: סטרינדברג בחיפה, קומדיה של מיטלפונקט בתיאטרון המיסחרי

הקרב על הוועד. „הוועד מציע: חופשה בסן־טרופה". קומדיה מאת הלל מיטלפונקט. יו"ר ועד־העובדים של מיפעל „פלסטיקון" („אחד מ־52 הוועדים הגדולים של המדינה"), מגיע, בחברת פילגשו, לחופשה במלון סן־טרופה. בעקבותיהם מגיעות דמויות נוספות: האשה החוקית, מפיק סרטון המנסה למכור ליו"ר הצגה־בשק, פועל מפוטר הבא לחסל את היו"ר ומנהלת המלון המבקשת לסגור דיל תופשות עם היו"ר.

מיטלפונקט כתב, לראשונה בחייו, קומדיה לתיאטרון המיסחרי. רמי דנון הוא יו"ר הוועד. רעייתו, תחיה, עושה תפקיד כפול (מנהלת המלון ואחותה). דב'לה רייזר הוא המפיק. שמואל וולף – העובד הלא־יוצלח. כולם אנשי התיאטרון הרפרטואר, שמתאווררים קצת במיסחרי.

לרמי ולתחיה זו הזדמנות ראשונה לשחק בקומדיה מטורפת. לוולף ולרייזר איכויות קומיות בחיצוניותם. הרבונים צריכים להוציא את זה מתוכם. תחיה נעזרת בלבוש מרופד (פארודיה על תלבושותיה של רות דר להצגות תנך לוין) ומתגלה גם כחקיינית. רמי עובד על מימיקה. „זה אתגר, זה תריף, זה מחרד. קומדיה היא מילחמה עם הקהל. כמו מרע מרוייק, אסור להיכשל באחד השלבים".

את ההצגה מועיר המפיק, אלי מנטכר מ„ג.מ.א מפיקים", ל..ועדי עובדים.

האדונית והמשרת. בסוף החליטו לקרוא לה „מדמואזל ז'ולי". כמו בצרפתית. לצרפתית היתה השפעה רבה בשוודיה בתקופת סטרינדברג. לא רק האצילים נקראו בשמות גאליים, גם המשרתים החשובים (ז'אן, כריסטין). העובדים הפשוטים, לעומת זאת, הסתפקו בשמות נורדיים: לארס, יוהאן, נילס.

תיאטרון חיפה והמגמה הגלוואנטית. למה סטרינדברג? יהושע סובול, המתרגם: „המוטיבאציה המעמדית־חברתית, העינות בין הציבורי לפרטי, ניפוץ הסדר הקיים כסיכוי היחיד להביא שינוי, הם דברים שעוברים גם על החברה שלנו".

מי שמכיר את ההפקות הקודמות למחזה – „העלמה יוליה" – יודע שהוא נותן הזדמנות לשלושה שחקנים טובים להפגין את שליטתם בקשת רחבה של הלכי־נפש, רגשות, מצבי־רוח. לאורה ריבלין היא ז'ולי. יוסף אבו־ורדה – המשרת המפתה ז'אן. סלווה נקארה – המשרתת הכנועה והמורכבת כריסטין.

בעבודתם המשותפת המיי־יודע־כמה של סובול כמחזאי־מתרגם ונדליה כסר כבימאי, הם השתמשו גם בגירסה הבימתית של אינגמר ברגמן, שנעזר ברשימות שהותיר סטרינדברג. גם השפה הוגמשה. סובול העניק לגירסה החדשה „שפה עדכנית, בלי להיות נמוכה מדי, להוציא מקומות בהם השפה יורדת נמוך מאוד".

■ עמוס אורן

„הוועד מציע: חופשה בסן־טרופה": רמי ותחיה דנון

„מדמואזל ז'ולי": סלווה נקארה, יוסף אבו־ורדה ולאורה ריבלין

16.55 קראתי ספר. קוראים ממליצים.
17.05 יומן בלבלה. עורך: גדעון ולינגר.
17.30 על מספרים ואנשים. המשק והחברה.
18.06 זרקור. מנחה: יצחק גולן.
18.45 היום בספורט.
19.05 היום הזה. עורך: שלום אורן.
19.35 השבוע בכנסת. בעריכת צבי ישראלי.
20.05 שורשים. פולקלור ועדות.
22.05 עבריים מעורבים.
23.05 בינינו לבין עצמנו. עם מאזינים.

רשת ג'

14.05 בטוןגב. שוש עטרי.
16.05 מוסיקה לעניין.
17.05 משקפיים. מיכל שמואלי.
18.05 קליפ. שבועון סוס.
21.05 מסע רוק.
20.05 לי ולך – שיר וברכה.
21.05 מסע רוק. נפתלי מנשה.
23.05 מסביב לחצות. יוסי סיאם.

גלי־צה"ל

09.05 פתוח. אורלי יניב ודובי לנץ.
11.05 נכון לעכשיו. עם יוסי עבאדי.
13.05 פסק זמן.
14.05 יום יום דג. אלי ישראלי וארז טל.
16.05 ארבע אחר הצהרים. שירים עבריים.
16.54 באופן מילולי. אבשלום קור.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 שעה קלה על בלבלה.
18.45 משולש. עימות בענייני השעה.
19.05 שירים מכאן. שירים עבריים.
20.05 יער משודר. צבא ובטחון.
21.30 אוניברסיטה משודרת. מבוא לתורת המוסר.
22.05 מסע הקסם המסתורי. בואו יחדיו.
23.05 עשרים וארבע, חיום שחית. ירון וילנסקי.
23.55 שיחת חצות. המשפטן מרדכי קרמניצר.
00.05 ציפורי לילה מבלות. אלי ישראלי.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו. עם יואב קטנר.
20.05 סבבבבסים. משחקי רדיו ומוסיקה.
22.05 על הדבש ועל הביטאק.
23.05 קל הגאז הזה.

קולנוע

שבוע ראשון

● **בלוז לחופש הגדול.** סרט ישראלי. שמיניסטים לפני גיוס, בימי מלחמת התשה. כתב דורון נשר, ביים רנן שור. עם יואב צפיר, נעה גולדברג, עומרי דולב, ורד כהן. גת, ת"א; רב־גת, חיפה; רון, י־ם; סטודיו, נתניה.

● **הברברים.** הרפתקאות מימי הביניים. קסמים, שרירים, דרקונים, מכשפות – והכל בגלל תאומים גברתנים המשחררים את אימם החטופה מידי מלך רשע. מאולפני גולן־גלובוס. תל־אביב, ת"א.

● **המובטל בטיטו.** קומדיה ישראלית. מובטל פורץ לבית עסקנים פוליטיים ונעשה לבן־המשפחה. זאב רווח ביים סאטירה חברתית. עם רווח בתפקיד הראשי, דן תורן, שושיק שני ואריק לביא. הוד ודרייב־אין, ת"א; עדן, י־ם; היכל 1, פ"ת; רון 1, ראשל"צ.

חודש חודשיים

● **אני והחבר'ה** (★★★★) דראמה על ימי נעורים אבודים. ארבעה נערים יוצאים למסע הרפתקאות ומגלים את טיבעם האמיתי, באמריקה של שנות ה־50. מהנה ומרגש. חן 3, ת"א; גן 3, ר"ג.

● **אנשי הפח** (★★★) קומדיה אנושית על שני סוכני מכירות בבלטימור הנוסטלגית של שנות ה־50. דיוקן מלאנכולי של אמריקה היומיומית, עם דיאלוג משעשע. ריצ'ארד דרייפוס, דני דה־ויטו, ברברה הרשי. חן 4, ת"א (21.40, 14.00, 11.00).

● **בית־ספר למישמר אזרחי** (★★) פרק רביעי בעלילות חניכי בית־הספר לשוטרים. קומדיה נמוכה, עם סטיב גוטנברג. חן 1, ת"א; אורנע, י־ם; פאר, חיפה; מיגדל, חולון; ארמון, ר"ג; אשדוד, אשדוד; סביון, ק. ביאליק; היכל־התרבות, עפולה; אורון, ערד.

● **ימי הרדיו** (★★★) וודי אלן חוזר אל ימי ילדותו בניו־יורק של שנות ה־30 וה־40, כשהרדיו מלך בכיפה. כל שידור מזכיר לו בדיחה, כל מנגינה מזכירה לו מעשיה. את מקום אלן האינטלקטואל תופס וודי הרגשן. לא גדול, רק נחמד. עם ג'וש מוסטל, מיה פארו, דיאן וויסט. שחף, ת"א; עצמון 2, חיפה; גן 1, ר"ג; היכל 2, פ"ת; ידי־שיטרית, טבריה.

● **ימים של תהילה** (★★★) ג'ין הקמן מאמן קבוצת כדורסל כושלת, בעיירה קטנה באינדיאנה ומוביל אותה לניצחון לאומי. "רוקי" של הכדורסל. לא קולע. פאר, ת"א; בית־ברל, כפ"ס.

● **מותו של סוכן** (★★★★) גירסה מצולמת למחזה של ארתור מילר, שהועלתה בברודוויי ב־1984. סוכן־נוסע, בערוב ימיו, מגלה שכל חייו היו זיוף. הופעה מרשימה של דסטין הופמן בתפקיד הראשי. מוזיאון ת"א.

● **מעבר לשינה** (★★★) נהג משאית משיב אליו את אהבת־בנו. מלודראמה עזת צרים ושרירים. מנחם גולן ביים את סילבסטר סטאלונה. סרט רפוי. סינמה 1, ת"א; אורות, רעננה; מופתרון, עפולה.

● **משהו פראי** (★★...

● **נרדפי החוק** (★...

לילות יפו

יום ו'

בור. כתב ומשחק: מוטי בר־יהודה. הסימטה (עליית־הגג 21.30).

יום ח'

4 כוסות תה וחצי כוס מים. מאת: רועי רישקס; ביים: שלומי מוסקוביץ. משתתפים: רוני בליץ, דורון ליניק. הסימטה (אולם 21.30).

● **החנות מעבר לפינה** (★★★★★) הקרנה חוזרת לקומדיה אנושית נפלאה משנות השלושים. ג'יימס סטיוארט בסירטו של ארנסט לוביץ. אל תחמיצו! תכלת המחודש, ת"א.

● **המקצוע לוחם** (★★★) ...

עם ליז זה לא יקרה

חולף על גדולה. כוכב־העל מייקל ג'קסון משוכנע שמצא את אהבת־חייו. והמאושרת היא... ליז טיילור! "אינני יכול לשלוט בכך. היא האשה החמה, הנפלאה והאוהבת ביותר שפגשתי מעודי", טוען מייקל. למרות 27 השנים המפרידות בינו לבין ליז בת ה־55, הוא מחזר אחריה במרץ מאז חודש נובמבר – שולח ורדים, מיכתבי־אהבה, שירים ומטלפן לעיתים מזומנות. אבל, ליז אינה מתמסרת בקלות. "אצנן את ידידותנו, עד שיתגבר על כך" אמרה לאחד ממקורביה. ובינתיים, הידידות מצוננת אבל האהבה בוערת...

■ אלף ויסט

חוץ־מעבד ממשיך בטריפ הברזילאי שלו, והפעם בתוספת מזוז ועוד. מגיש משלו ומשם (חדש וישן) כשהוא נוקף ברוג'יעם: 17 נגנים מהמכורה ועוד 6 מכאן לעזרה, 3 רקדניות וזמרת רוקדת צבע־קפה פלוס 4 זמרות כחול־לבן. מבקרנו: מרתיב ומהנה. כיף. הערב, יד למגינים יגור; מוצ"ש, גילת ב"ש; ב', בית־החייל ת"א; ג', היכל־התרבות טבריה.

● **נורית גלרון – משהו בלבנה.** תמון הפקות. שירי התקליט־האחרון פלוס להיטי־עבר. מלווים התופים של נאור ישראל, הגיטארה של אילן וירצברג והקלידים של אלונה טוראל ורון דרויאן. עיבודים טוראל ווירצברג, שגם מנהל מוסיקאלית. מבקרנו: כי איתך ראינו יופי. הערב, צוותא ראשל"צ.

● **רבקה זוהר – עבריה.** טדי הפקות. בכורה. זמרת על־אנית בערב־יחיד בעקבות תקליט. כולל להיטי־עבר, קטעי־קישור אישיים ו־4 נוני־ליווי. עיבודים – אוהד אינור. הפקה מוסיקאלית – יהודה עזר. הערב, אמפיתיאטרון עין־הוד; מוצ"ש, תיאטרון ים; ד', צוותא ת"א.

● **רמי קלינשטיין – אש על הבמה**

קוטלר־אשר הפקות. המלחין־זמר במופע המבוסס על תקליטו "ביום של הפצצה". מלווים משה לוי (קלידים), אלון הילל (תופים), נאור דיין (גיטארה) וצוף פילוסוף (בס). מבקרנו: חיית־בימה בהפקת־רוק נורשימה. הערב, אוניברסיטת ת"א

● **שלמה ארצי – לילה לא שקט.** אורון את ארגונית ארצי, שיריו ומלוויו בליל־הבוט שלו, המיצוץ מקייץ 86'. לרוץ. מוצ"ש, אמפיתיאטרון קיסריה.

● **תמונות מתערוכה רחוקה.** ת' בית־ליסין. ערב־יחיד של השחקנית־זמרת חנה רוט. מבצעת את שיריה, וגם מלים וגם לחנים. ביים עודד קוטלר. מלווה, ליד הפסנתר, המעבד עדי רנרט. מבקרנו: נוכחות חזקת מחפה על חולשות התוכנית. מוצ"ש, בית־ליסין (מרתף עליון) ת"א

לילדים

● **אגדות מדגדגות.** אוסף אגדות שעוקמו כיד הדימיון הפרוע של עוזי בן־כנען. סינדרלה, לדוגמה, רודה באמה החורגת. סנדרה ג'ונסון ביימה. גיל אלון ועופר בן־דוד מבצעים. בידור משוגע, בעיקר להורים. שבת (11.00), מועדון הספורט חיפה; א' (11.30), בית ציוני אמריקה ת"א.

● **בילים פילים.** ת' הקרון. ביל הפיל הופך עורו לדרישותיה המשתנות של הפילה בלהה. כתבה, עיצבה ומבצעת – עלינא אשבל. מבקרת "תפוח ועץ": הצגת־בובות יפהפיה, משעשעת ומחכימה. לבני 3 ומעלה. שבת (11.00), אוניברסיטת ת"א.

● **הארנב מרח' גזר.** בובות־מוט. הארנב מייצג את חיות־היער בתחרות נגד הזאב. עיבדו (לפי סיפור רוסי), עיצבו ומבצעים – איליה ורעיה כרנדמן ובלה שקטוב. סיפור יפה בביצוע מעולה. לטף. שבת (11.00, 12.30), גני־יהושע פארק־הירקון.

● **המלך מלך לישון.** קבוצת התיאטרון. המלך ישן ונתיניו אבודים: אין מי שיאמר להם מה־לעשות־איך. קומדיה מוסיקאלית של קובי ניב. הצגת חובה לכל המשפחה. שבת (16.30), צוות־צרק ת"א.

● **הסוד מן הבאר.** חגי אירועים. אגדה על אוצר שסיפור מלך וסיכן ממלכה. כתב שי שורץ וביים. מבקרנו: ההצגה סובלת מרפיון עלילתי. ובכל־זאת – פרס ראשון בפסטיבל חיפה להצגות־ילדים 87. לגילאי 7 – 11. שבת (11.30), בית־ליסין ת"א; ד' (17.30), מופת אילת.

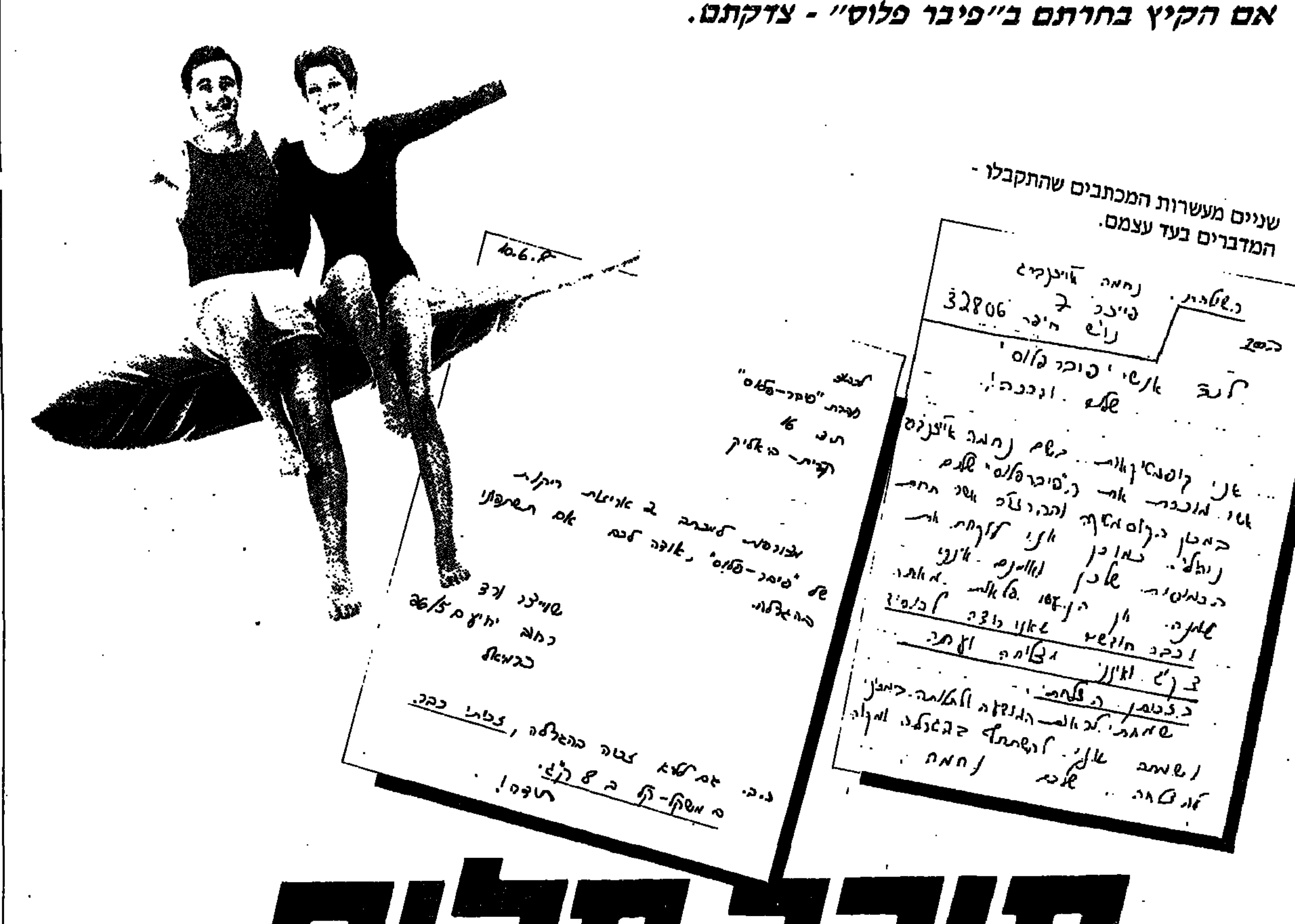
● **מיפגש תיאטרון־בובות.** ת' חקרון. הצגה אל מאחורי־הקלעים של תיאטרון בזה, כשעל אף גילוי האשליה – ממשיכה זו להתקיים. כתבה רוני נלקן, המבצעת עם מייקל שוסטר. לבני 6 עד 60. מבקרת "תפוח ועץ": מרתק ומלהיב. לרוץ! שבת (11.00, 12.30), ג' (16.30), גן פעמון־הדרור־רים.

תיאטרון

בידור

מוסיקה

אם הקיץ בחרתם ב"פיבר פלוס" - צדקתם.

פיבר פלוס משקל-מינוס

כמוסות "פיבר פלוס" יוצרות תחושת שובע, מונעות ניצול מלא של הקלוריות על ידי הגוף ומסדירות את פעולת המעיים.

ארבעת היתרונות להשגת המשקל הנכון:

1. "פיבר פלוס" (כמוסות): היחיד המכיל סיבין הפקטין. מחקרים הוכיחו באופן חד משמעי שיעילותו של סיבין הפקטין גדולה פי חמש מאשר תאית רגילה במניעת ניצול מלא של קלוריות המזון על ידי הגוף.
2. "פיבר פלוס" (כמוסות): היחיד המכיל סיבין סויה. מחקר תזונתי יסודי מצביע על עטיף סויה כמכיל סיבין תזונתיים בכמות כפולה מאשר רוב הדגנים הידועים. סיבין אלו יוצרים תחושת שובע נעימה לזמן ממושך ומסייעים בהסדרת פעולת המעיים.
3. "פיבר פלוס" (כמוסות): היחיד המכיל תמצית גבעולי אננס העשירים באנזים הברומלאין המעודד את הגוף להפטר משומנים מצטברים - הצלוליטיס.
4. "פיבר פלוס" (כמוסות): היחיד המשווק בכמוסות - הדרך הרוקחית, המודרנית והנוחה המבטיחה שחרור יעיל של מרכיביה החיוניים. "פיבר פלוס" (כמוסות): מומלץ ליטול חמש כמוסות עם כוס מים כחצי שעה לפני כל ארוחה.

2 טיסות זוגיות ללונדון

שלחו 2 אריזות של "פיבר פלוס" ת.ד. 16 קרית ביאליק ותשתתפו בהגרלה שתערך ב-1.9.87*

* ההגרלה תערך בנוכחות עורך דין החברה ונציג משרד הפרסום. השתתפות אסורה על עובדי "פלוריש" ופרסום טי-טל.

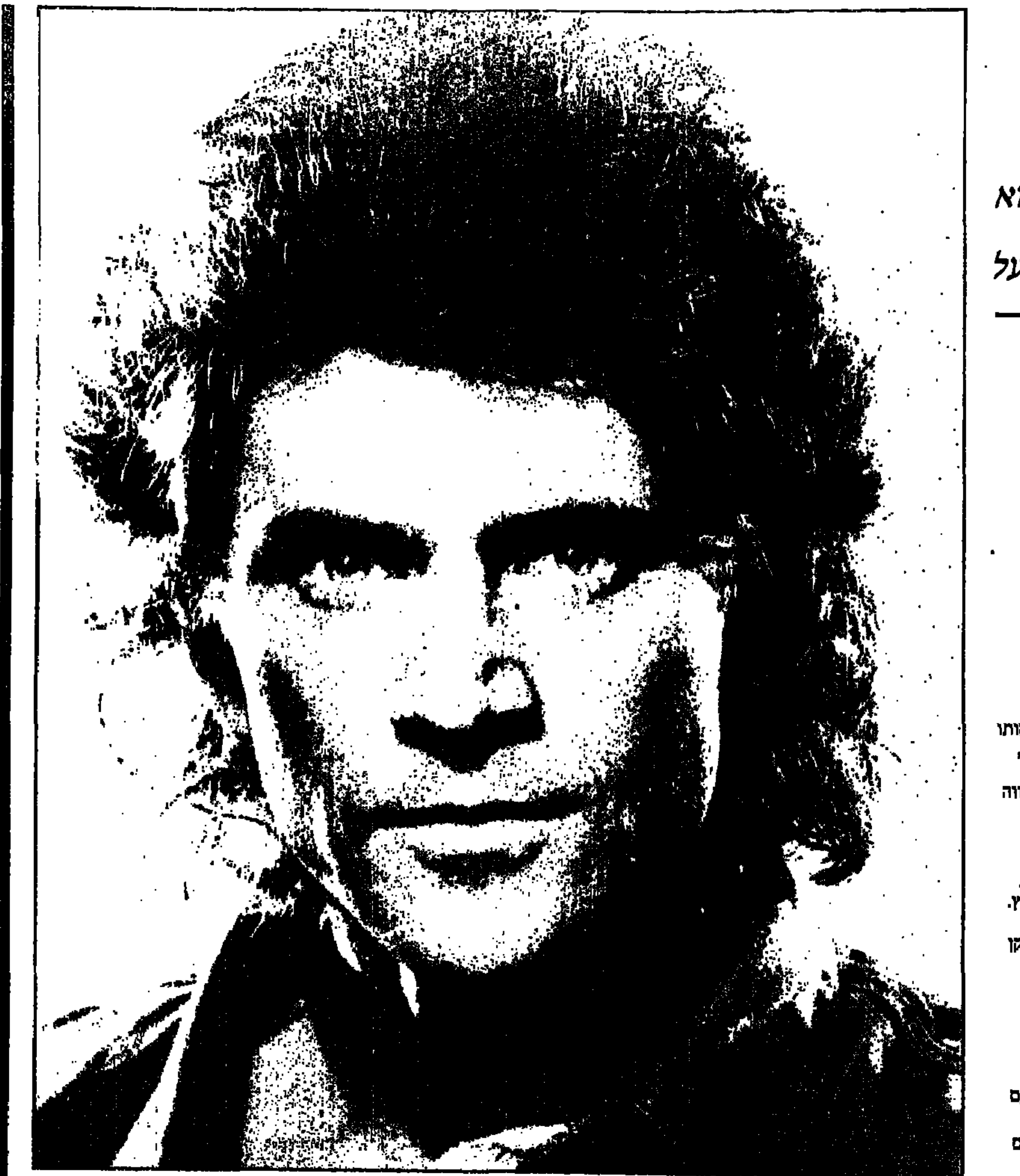
לחשיג בבתי המרקחת ובבתי הטבע. בקשו הדרכה מקצועית ושאלו לגבי יתרונות סיבין הפקטין וסיבין עטיף הסויה שב"פיבר פלוס" - להרזיה נכונה.

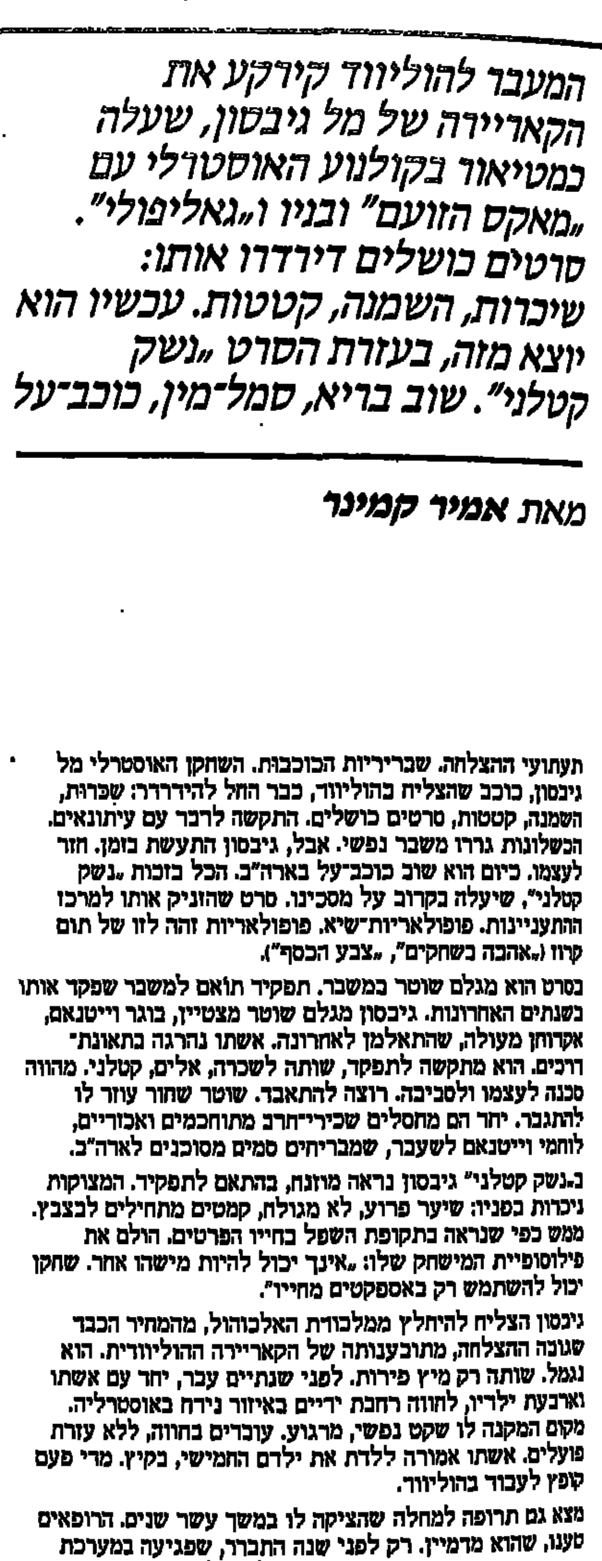
הייצרן: פלוריש בע"מ.

"פיבר פלוס" - גם שבעת וגם לא אכלת.

המעבר להוליווד קירקע את הקאריירה של מל גיבסון, שעלה כמטאור בקולנוע האוסטרלי עם "מאקס הזועם" ובניו ו"גאליפולי". סרטים כושלים דירדרו אותו: שיכרות, השמנה, קטטות. עכשיו הוא יוצא מזה, בעזרת הסרט "נשק קטלני". שוב בריא, סמל־מין, כוכב־על

מאת אמיר קמינר

תעתועי ההצלחה. שברירויות הכוכבות. השחקן האוסטרלי מל גיבסון, כוכב שהצליח בהוליווד, כבר החל להידרדר: שכרות, השמנה, קטטות, סרטים כושלים. התקשה לדבר עם עיתונאים. הכשלונות גררו משבר נפשי. אבל, גיבסון התעשת בזמן. חזר לעצמו. כיום הוא שוב כוכב־על בארה"ב. הכל בזכות "נשק קטלני", שיעלה בקרוב על מסכינו. סרט שהזניק אותו למרכז ההתעניינות. פופולאריות־שיא. פופולאריות זהה לזו של תום קרוז ("אהבה בשחקים", "צבע הכסף").

בסרט הוא מגלם שוטר במשבר. תפקיד תואם למשבר שפקד אותו בשנתים האחרונות. גיבסון מגלם שוטר מצטיין, בוגר וייטנאם, אקרוחן מעולה, שהתאלמן לאחרונה. אשתו נהרגה בתאונת־דרכים. הוא מתקשה לתפקד, שותה לשכרה, אלים, קטלני. מהווה סכנה לעצמו ולסביבה. רוצה להתאבד. שוטר שחור עוזר לו להתגבר. יחד הם מחסלים שכירי־חרב מתוחכמים ואכזריים, לוחמי וייטנאם לשעבר, שמבריחים סמים מסוכנים לארה"ב.

ב"נשק קטלני" גיבסון נראה מוזנח, בהתאם לתפקיד. המצוקות ניכרות בפניו: שיער פרוע, לא מגולח, קמטים מתחילים לבצבץ. ממש כפי שנראה בתקופת השפל בחייו הפרטים. הולם את פילוסופיית המישחק שלו: "אינך יכול להיות מישהו אחר. שחקן יכול להשתמש רק באספקטים מחייו".

גיבסון הצליח להיחלץ ממלכודת האלכוהול, מהמחיר הכבד שגובה ההצלחה, מתובענותה של הקאריירה ההוליוודית. הוא נגמל. שותה רק מיץ פירות. לפני שנתיים עבר, יחד עם אשתו וארבעת ילדיו, לחווה רחבת ידיים באיזור נידח באוסטרליה. מקום המקנה לו שקט נפשי, מרגוע. עובדים בחווה, ללא עזרת פועלים. אשתו אמורה ללדת את ילדם החמישי, בקיץ. מדי פעם קופץ לעבוד בהוליווד.

מצא גם תרופה למחלה שהציקה לו במשך עשר שנים. הרופאים טענו, שהוא מדמיין. רק לפני שנה התברר, שפגיעה במערכת

גיבסון יוצא מהבוץ

הדם גרמה לו לצריכה מוגברת של אלכוהול וסוכר. גיבסון הפסיק לשתות ולעשן. בזכות תרגילי כושר ודייאטה קפדנית, הפך את השומן לשרירים. כיום, כשהכל מאחוריו, הוא יכול לבנות את הקאריירה מחדש.

■ ■ ■

תזכורת. מל גיבסון, 31, כוכב יפה־תואר, סמל מין, מושא חלומות רטובים. נערץ על נשים וגברים כאחד, נולד בניו־יורק. בן למשפחה קאתולית מרובת ילדים (עשרה אחים ואחיות). הקאתוליות משפיעה עליו גם כיום.

בגיל 12 היגרה משפחתו לאוסטרליה. גיבסון הצעיר סבל מקשיי התאקלמות, מבדידות. נקלע לקטטות, הירבה לשוטט, להחליף עבודות. מתוסכל ועצבני הגיע, במיקרה, לבית־הספר הלאומי לאמנויות הדראמה. בזכות מעלותיו החיצוניות – עיניים כחולות, קומה תמירה ומרשימה – קיבל את תפקידי המאהב.

אבל, הוא חשק בתפקידים דרמאטיים. לכן, פנה ב־78' למיבחני־בד של סרט־פעולה. גיבסון האלמוני קיבל את התפקיד הראשי. מדובר ב"מקס הזועם", של ג'ורג' מילר, שזכה להצלחה עצומה ברחבי העולם. להיט ענק, שגרף כ־200 מיליון דולאר.

ההצלחה הפכה את גיבסון לכוכב בינלאומי וגררה שני סרטי־המשך: "מקס הלוחם בדרכים" ו"מקס הזועם כיפת הרעם" (עם טינה טרנר). באלה גילם גיבור עתידני, לוחם קשוח, שפועל לבדו בעולם אפוקליפטי. זה העולם שלאחר המצצה הגרעינית: חורבן, תוהו ובוהו, אנרכיה. עולם בו שולטים כללי מוסר וחוקים אקרים. עולם אכזרי, ארעי, קרבנות הישרדות. אנשים הורגים ונהרגים בשל ליטר בנזין. סרטים אלימים, רווי דם, עתירי קרבנות. מקס מסתובב בדרכים ועוזר לעלובי החיים.

בני־נוער החלו להעריץ את הסרטים הללו: בשל האלימות, הפילוסופיה, האסתטיקה, איכויות הקומיקס, קטעי הפעולה, חיקו את גיבורם. הסרטים הפכו סרטי־פולחן, חלק בלתי־נפרד מסרטי חצות.

גיבסון: "נמשכתי לתפקיד בשל הגישה לדמות הזאב הבודד.

הוא נגמל מעישון ומאלכוהול, שותה רק מיץ־פירות, עבר עם אשתו וארבעת ילדיו לחווה נידחת באוסטרליה, בה הם עושים הכל בלי עזרת פועלים

יכולתי להזדהות עמו, מאחר שהייתי כמוהו רוכ חיי. התרשמתי מקלינט איסטווד, שהיה נפלא כ'האיש ללא שם' במערבוני הספגאטי של סרג'יו לאונה. מקס מזכיר אותו. הוא איבד הכל: את כלבו האהוב, את זהותו. אדם נטול עבר, שבא משום מקום, ממלא את המוטל עליו ונעלם אל האינסוף. אני אוהב את זה. זה מאוד רומאנטי. הסרטים אמנם אלימים, אבל הם בנויים כך שאינם מעודדי התכנונות. כסף־הכל מרוכר בבידור טהור".

גיבסון טוען, שהוא־עצמו אינו אדם אלים. למרות שבעבר נאלץ להכות כדי לשרוד.

■ ■ ■

הוא כיכב גם בסרטו של פיטר וויר "גאליפולי". סרט שהביא את הקולנוע האוסטרלי לתודעת הצופים בעולם. גילם בו אצן צעיר, שמתגייס לצבא הבריטי ולוחם בקרבות גאליפולי, במילחמה העולמית הראשונה. הוליווד החלה לחזור אחרי הכוכבים והבימאים של היבשת החמישית. "שנה כצל הסכנה", סרטם המשותף הבא של וויר וגיבסון, נעשה במסגרת חברה הוליוודית. הוא גילם בו עיתונאי, המסקר את מהפכת־הנפל הקומוניסטית באינדונזיה. בין הריווחים, הוא מוצא זמן להתאהב בבתו של הקונסול הבריטי (סיגורני וויבר).

התפקידים שקיבל בהוליווד לא היו מלהיבים. הסרטים כשלו. ב"הנהר" כיכב לצד סיסי ספייסק, כחקלאי כושל, שמתקשה לפרנס את מישפחתו. יוצא לעבוד בבית־חרושת מרוחק וכשהוא חוזר לביתו עליו להתמודד עם איתני הטבע: הנהר מציף את אדמתו. בגירסה דוביבית ל"מרד על הבאונטי" היה הקפטן. ואילו ב"גב' סוסל" ולא הוצג בארץ. אפשר לראותו בווידאו) גילם אסיר.

לא פלא שהידרדר. במקום שהקאריירה ההוליוודית שלו תנסוק, הוא החל לצלול. למזלו, ניצל ברגע האחרון. הצלחת "נשק קטלני" תאפשר לו לבחור תפקידים טובים יותר. גיבסון: "אני אוהב גיוון, חשוב לי לגלם מיגוון דמויות, ליהנות, לשאוב סיפוק מעבודתי".

עוד נשמע עליו.

שיחת העיר

מאת עדי נוי

תפר את הגיבור לפי חבר טוב, שהלך לכיוון האלוהים

הסרט הישראלי שנבחר לפתוח את פסטיבל ירושלים הוא „בלוז החופש הגדול". סרט עלילתי עצמאי ראשון של הבימאי־התסריטאי רנן שור, המתאר שמיניסטים ערב גיוסם לצבא. הדמות המובילה היא זו של מוסי (יואב צפיר, הבן של טוביה), המנהיג הטבעי, חכם, מקסים, מנגן ושר ולוקח את הבנות. דמות זו לא נולדה בוואקום. היא תפורה על דמותו של חבר טוב של שור, אמיר דורון.

עם אמיר עבר שור את כל השלבים הקובעים בחיי הנערות־בדרך־לבגרות: יחד למדו בתיכון־חדש, שיגעו את המורים ופילחו בחינות. שירתו יחד בצבא. יחד עשו גם את הנסיעה הראשונה לחו"ל. כשחזרו, תפש כל אחד כיוון. רנן הלך ללמוד קולנוע, אמיר לכיוון המוסיקה. רנן שימש עוזר־בימאי, תסריטאי ומפיק בכמה סרטים ישראליים, עד שהחליט לצלם סרט תיעודי

מחתונת־המאה של החוזרים־בתשובה: חתונת שירי איינשטיין, בתו של אריק, והחתן המהולל אפרים־פישל זוהר, הלוא הוא בנו של אורי זוהר.

הגיע לחתונה עם מאות האורחים, עמוס מצלמות וציוד טכני. איך שהוא מסתובב בתוך הצפיפות המזיעה והרוקדת עם מצלמה על הכתף, הוא מרגיש שמישהו נוגע לו בכתף. הסתובב אחורה ומה הוא רואה? פיאות, זקן, שטריימל וקאפוטה ארוכה ממשי שחור, ומתחת לכל זה אמיר דורון, החבר הטוב שלו מתנימנסיה. עד שגמר לפעור עיניים ופה אמר לו אמיר, היום תלמיד־חכם מצטיין בישיבת אור־שמח, שיבוא לפגוש את המשפחה שלו, אשה וילד אחד בינתיים, כן ירבו. המיפגש לא חידש ידידות נעורים, מהמקום בו נקטעה. רנן רק ארג מהחומרים של אמיר את הדמות של מוסי בסרט, ואין פלא שבסוף מוסי נהרג במילחמה. כמו אריק איינשטיין, בשירו הידוע על אורי זוהר, גם רנן שור מצטרף לחרוז: הלכת לי חבר...

שלמה מינץ. השוטר דווקא נהנה

שלמה מינץ ניצח על סינפוניית הצעצועים, עד שבאה המשטרה

הכיף של טובי הנגנים והסולנים הוא להיפגש בבית פרטי ולנגן יחד מוסיקה קאמרית. לכן, כשהגיע ארצה כנר־הזהב שלמה מינץ, שבא לנצח לראשונה על סידרת קונצרטים בקאמרית הישראלית, הדבר הכי טבעי היה לארגן בשבילו מסיבה מוסיקאלית בין־חברים, בבית בונה הכינורות אמנון ויינשטיין, בנו של משה ז"ל, ממנו קיבל שלמה את הכינור הראשון. יחד עם הכינור קיבל בבית זה גם הרבה אהבה והבנה, וזה הפך להיות ביתו השני. אין כמעט ביקור בארץ שבו אינו פוקד את בית ויינשטיין, עם הכינור, ולא פעם מזעיק את אמנון לחו"ל לטיפול קטן בכינורו.

בליל־שבת האחרון התאספו בבית ויינשטיין טובי המבצעים בארץ בכלי־קשת. מי שלא היה שם פשוט נמצא בחו"ל. רק להזכיר אחדים: אורי פיאנקה, דני בנימיני, מרצל גד לברטוב, יגאל טונה, שלמה מינץ, ורה ויידמן, זה לוז והתיישבו לנגן. מיכה הרן. כולם טפחו בתפיים בטהובן, רביעייה של היידן ואת הסקסטט הנפלא של ברהמס. כשהגיע חצות, שעת המכשפות, החליטו שמינץ הצעיר זקוק לקצת תרגולת בניצוח. פשטו על אוסף כלי הקשה

והנגינה האכזוטיים בבית ויינשטיין והחליטו שמבצעים בניצוחו את סינפוניית הצעצועים של היידן, בהרכב נדיר וחד־פעמי. את תפקידי הסולו והכניסות המסוכנות נתנו לבצע לכאלה שלא החזיקו בידיהם כלי־נגינה מעולם. הקולות והצחוקים המריאו הרבה מעבר לתקרה ואומרים שכמה אנשים רציניים נשכבו על הרצפה מחזיקים את הבטן.

בפרק השלישי נשמעה דפיקה סמכותית בדלת וקצין משטרה נראה בפתח. סיפר שכבר קרא להם מלמטה אולי חמש דקות, אבל מי שמע אותו, ויש תלונה על הרעש מאחד השכנים, אז מה דעתם להפסיק? המוסיקנטים נאלמו על המקום ורק שאלו, נעלבים: מי התלונן?

התברר, שתלונה אנונימית הגיעה למשטרה בחצות ו־4 דקות, עדין בסקסטט של ברהמס, וכמו שאמנון ויינשטיין אומר: „איך אפשר להתלונן על דבר אלוהי כזה?" ומכאן להגיגים עצובים על מה שהיה פעם במדינה ומה שהולך היום. כל השנים גדל בבית שבו נפגשו קבוע נגני קשת וניגנו יחד מוסיקה קאמרית. השכנים לא רק שלא התלוננו, אלא יצאו ועמדו ברחוב, לשמוע וליהנות, ואמא שלו היתה מוציאה להם כיסאות החוצה, כי לא היה נעים לה שעומדים.

יום לפני הקונצרט עם מינץ היתה בשכונה מסיבת דיסקו של נערים, ופוצצו לכולם את הראש עם הדציבלים, אבל איש לא התלונן. רק הסקסטט, בחצות ו־4 דקות, הביא למישהו את הסעיף.

המלה האחרונה היתה דווקא של קצין המשטרה, שלפני שהלך: אני דווקא נהניתי.

מלכת האמבטיה, ודווקא מימי טיכו

סוזאנה לינקה, רקדנית וכוריאוגרפית, השייכת לשלישיה המובילה היום במחול הגרמני יחד עם פינה באוש ורייוהולד הופמן, הגיעה ארצה השבוע, כדי לקיים סדנה לכוריאוגראפים ולסיים את הסידרה „גוונים במחול 87" במופע חגיגי מיצירותיה. בין השאר היא רוקדת את יצירתה הידועה „לחתאמבט", שיצרה ב־80' לפי מוסיקה של סאטי, בה היא מתארת את תחושותיה ביחס לאמבטיה, כמו שהיא אומרת: „אמבטיה היא עימות עם חפץ יומיומי, המעורר בנו סקרנות ופחד בו־זמנית".

את הריקוד היא מתחילה כשהיא יושבת על אסלה, עם הגב לקהל, קמה ועוברת ממנה אל האמבטיה, שאתה היא עושה תירגולים שונים, כולל הרמתה באוויות שונות. בעוד האסלה רגילה לגמרי, האמבטיה היא מימי טיכו, דגם אמייל עם רגליים כמו פעם, ועליה אפשר לומר את המישפט הידוע על הצי: תהיה אמבטיה אצל לינקה – ותראה עולם. כי האמבטיה כבר היתה אתה בריו, בטוקיו, בבואנוס־איירס, בוונצואלה, בניו־יורק, בלוס־אנג'לס, בכל בירות אירופה, עכשיו ישראל.

אמרה למארחיה מאוד ברור: היא מוכנה להשתמש בריקוד בכל אסלה סבירה מתוצרת מקומית, אבל לא מוכנה בשום פנים להחליף את האמבטיה. לכן, יש להטיסה יחד אתה, וכשהיא ארוזה בתיבת עץ עם כל אמצעי המגן מסביב היא שוקלת רק 280 ק"ג. בלי האמבטיה היא לא מופיעה.

כדי להמחיש את הרעיון סיפרה שהופיעה ברומא, ולמחרת היתה לה הופעה בפאריז. טסה לפאריז, יודעת שהאמבטיה הארוזה אתה בבטן המטוס, אבל בצרפת התברר שאין אמבטיה. הברדקיסטים האיטלקים שכחו להעמיס. לינקה שלחה את מנהלת ההצגה חזרה לרומא, שתמצא ותביא את האבידה, אחרת היא לא מופיעה. זו טסה, נברה במחסני שדה־התעופה, עד שמצאה את הארגז זרוק. לפני היציאה במטוס הספיקה לטלפן לרקדנית, שתתחיל להופיע ותשאיר את „לחתאמבט" לסוף.

לתל־אביב מגיעה האמבטיה בטיסה ישירה מדיסלדורף, ונדמה שהפעם לפחות אפשר לסמוך על הסדר.

סוזאנה לינקה והאמבטיה. תהיה אמבטיה אצל לינקה – ותראה עולם

איך ללמד אנגלית ושהילדים גם ייהנו

זוכרים את הזמרת סוזי מילר מ„האחים והאחיות"? הלהקה התפרקה כבר לפני כמה שנים טובות, אבל סוזי, שבאה אלינו מאמריקה, מצאה לעצמה פול־טיים ג'וב. בין

סוזי ושירי מילר. „היא תחטוף לי את כל הקליינטים"

הילדים, היא הפכה למורה לאנגלית שהם הכי אוהבים לאהוב. ולא פלא. אין אצלה בחינות, אין דיקדוק וטירטורים.

קודם דיברה אליהם שנים דרך הטלוויזיה הלימודית, עם חיוך רחב וגיטרה צמודה. היום היא עושה אותו הדבר בארבע קסטות וידיאו: 500 מלים ראשונות באנגלית. הילדים לומדים אתה בשירה את האיי־בי־סי, מה שלומך, מה השעה, מה אתה אוכל בבוקר ומה יש על השולחן בצהריים ובערב, מה לובשים, אברי הגוף, איך הבריאות ומה תלמד באוניברסיטה כשתהיה גדול.

כבר שנים שהיא שלאגר מבוקש בבתי־הספר, לשם מזמינים אותה לשעה של שירי קאנטרי ופולק לילדים ולהורים, שאגב שירה לומדים גם אנגלית. סוזי: „כמו שיש שרה'לה שרון, אני סוזילה מילר באנגלית".

אבל, מכל השנים החינוכיות האלה אי־אפשר לומר שהעברית שלה השתפרה, והיא עדיין ככה־ככה. לכן, לפני תחילת העבודה על הקסטות חיפשה מישהו שיעזור לה עם העברית, וכשדיברה על זה בבית, קפצה הבת הבכורה שירי (10): „למה לא אני?" סוזי, שכל השנים לא מעודדת אותה לכיוון עסקי־שעשועים, החליטה הפעם

לוותר. הסתגרו ימים שלמים באולפן, מתשע בבוקר עד מאוחר בערב, הילדה עשתה כל מה שביקשו ולא התלוננה אפילו רגע. רק בסוף הצילומים אמרה, באנחה גדולה: „ג'יזס, נו מור שואו־ביזנס!"

אז כרגע האנגלית שלה עוד טעונה טיפות. אבל, כשתהיה גדולה היא כבר מאיימת שתפתח גן־באנגלית ותהיה גננת־מזמרת. אמא סוזי נאנחת כבר היום: „היא תחטוף לי את כל הקליינטים". ועל זה כבר אמרו חז"לינו שאין אדם מקנא ברבו, בבנו ובתלמידו.

פלאטות ארון, סולם פיברגלאס וקלאץ' מכונת־כביסה הלכו בדרך הקשה

אמרת כלי־הקשה ותופים, אמרת אהרל'ה קמינסקי. אחד המעולים במקצוע, שליווה את גדולי הזמרים (אריק איינשטיין), היה סולן, השתתף בלהקות ומאחוריו לפחות 20 שנות קאריירה בארץ ובעולם. בין לבין היה לו פרק קצר אבל משמעותי של הופעות עם להקת „מנהטן טראנספר" המעולה, אליה הצטרף כשהיו בסיור הופעות באירופה.

כשנגמרו ההופעות באירופה ארזו האמריקנים וחזרו הביתה. קמינסקי, עם דרכון ישראלי, נשאר תקוע באירופה, כי לא נתנו לו ויזה עם רישיון עבודה לאמריקה. רצה את הוויזה כדי להצטרף לסיבוב האמריקני של הלהקה. האמריקנים הבטיחו לפעול למענו, ושלא ידאג. הפעילו קשרים טובים, מצאו את איש הקונגרס הנכון והשיגו לו את הוויזה. רק מה, ויזה עם כניסה חד־פעמית.

הקונצרט הראשון הביא אותם לוואנקובר, קנדה, על גבול ארה"ב. גמרו לנגן וקמינסקי גילה שהוא אסיר־ציון בקנדה; אין ויזה לחזור לארה"ב. החברים מ„מנהטן" שוב עשו קוטש במקום הנכון, והוא חזר לנגן אתם בכל הסיור האמריקני.

עם באלדי אוליבר, גיטארה פלמנקו, אין לו בעיות ויזה, אבל היו לו בעיות הקשה. מקשבוע הם מופיעים יחד, בקונצרט „המיפגש", תוצאת מיפגש קודם בפסטיבל הגיטרה האחרון. על הצליל המיוחד שנוצר ביניהם נכתב אז בעיתונים: „הדו־שיח הזה חייב להימשך". והנה, הוא נמשך. רק שאהרל'ה לא היה מרוצה מהצלילים שהפיק ממערכת התופים הרגילה שלו והחליט שלמיפגש זה הוא זקוק לכלי־הקשה מעולם אחר.

הלך יום אחד ברחוב, ראה ארון־עץ קטן וישן זרוק על המדרכה, פירק את הפלאטות, דפק עליהן בידיים, רקע ברגליים וזעק בשקט: אאוריקה! הביא את הפלאטות לתזרות והתחיל לרקוע עליהן ברגליים, תוך כדי נגינה בכלים אחרים. עכשיו יש לו את צליל־העץ, שחסר לו קודם.

המשיך לחפש ונכנס לחנות לכלי נגינה. לא מצא משהו מלהיב, אבל פיתאום נחו עיניו על סולם פיברגלאס. כמה הקשות שיכנעו אותו. קנה את הסולם, פירק לחתיכות ויצר כלי־הקשה חדש.

חיפש עוד כלי, שיהיה דומה לסדן, עליו מכים בפטיש, שצלילו חד וגבוה. ליד הבית שלו יש מיפעל למכונות־כביסה. נכנס קמינסקי בבטן מכונה, הוציא משם קלאץ' שנראה כמו צלחת מתכת והיה מאושר: עוד כלי הקשה מקורי ל„מיפגש". עכשיו נשאר לו רק לעשות כביסה בסינתסייזר.

ספר סרט

„פיקארסק", ספרו של יגאל משיח, מרצה לקולנוע, הוגדר כרומאן קולנועי. ישראלי בשנות ה־60 בניו־יורק, עם 'קאטים' ו'דיסולבים', דגש חזק על פעולה ועל הצד החזותי. הוא מקווה גם לביים אותו

„התחלתי את הספר כתסריט. פיתאום היתה רק שלוה של תסריט, ראיתי שהתיאורים מתארכים ובסופו־של־דבר יצא מזה ספר", מעיד יגאל משיח על ספרו הראשון: „פיקארסק". הוא ידוע יותר כד"ר וכמרצה לקולנוע וכעיתונאי ב„דבר". גם הרומאן שכתב מזכיר מאוד סרט: הרבה תיאורי מקום ואווירה, פעילות רבה ומעט מאוד עצירות להרהורים. „יצא לזה שם של רומאן כייף. אני שמח שהוא קל לקריאה, אבל הסיפור כשלעצמו עצוב", הוא מגיב על המהדורה הראשונה, שכבר אזלה מן השוק.

מה זה „רומאן קולנועי", כפי שהוגדר הספר עם צאתו לשוק. הספר כולו כתוב בטכניקות של קולנוע: המעברים בין הפרקים מזכירים מעברים בין סצינות בסרטים. אם להשתמש בשפה קולנועית, יש שם „קאטים" – פרקים הנגמרים בפיתאומיות, גם „ריוולבים" – תמונות המתמסמסות לפתיחת הפרק הבא.

משיח, ששהה בניו־יורק לצורך לימודים בשנות ה־60 הסוערות, מוביל את גיבור ספרו, דניאל, גם הוא סטודנט ישראלי – „ישראלי מצוי, בוגר אוניברסיטה ומילחמה אחת" – בתוך אלבום תמונות, שנחרטו בזיכרונו, ריחות, צלילים וצבעים. „ראיתי בדמיוני קומפוזיציה עמוקה, אנחנו (או המצלמה) עומדים קרוב לדמות וברקע כל הזמן מתרחשים דברים. חשובה מאוד היתה לי הטקסטורה הקולנועית: ראיתי איך הרכבת מתקרבת על הפסים, את השיכורים בתחנות, שמעתי את הקולות במנהרות. חשוב היה לי בלילה, להוליך את הגיבור בתוך ניו־יורק מוחשית. שתמונת העולם, המלנכוליה יהיו ברורות".

לכן, קרא לספר „פיקארסק", מעין ספר מסעות בין תחנות אפורות של הכרך הגדול בשנות ה־60 ההן, כשבצד הבדידות היתה גם תמימות מסויימת. דניאל, העומד בפני סיום לימודיו באוניברסיטה, בורח משלטונות ההגירה, עובד למחייתו בבית־ספר יהודי מעופש בלונג־איילנד, עד מרידות הסטודנטים הגדולות, ומתחתן בסוף, ספק מאהבה ספק מכורח הנסיבות, עם חברתו של ידידו הישראלי, על־מנת להישאר בארה"ב. החברים שלו עוזבים, מתגייסים לווייטנאם, מתפשים את עצמם.

„היו לי גם תקופות יותר טובות בניו־יורק. עובדה, רק מהתקופה הזאת נשאר לי משהו".

בין התמונות, הרכבת התחתית: „הרכבת התחתית תוקעה תוך עשרים דקות... אבל, במנהרה נתקעו עוד פעם. פעם, כחום אוגוסט, מקץ המתנה של שעה מתוח לרחוב 14, שיבר נוסע חסר־סבלנות חלון, והנוסעים טיפסו החוצה כמו גנבים בלילה. באפלת המנהרה, דחוסים בין הקיר לקרונות, נתקפה אשה היסטריה וצווחה רקות ארוכות, עד שמצאו אותם השוטרים. בחוץ, ברחוב, נאסף קהל רב המתין והתנועה שותקה עד שהגיחו הנחלצים מבטן האדמה, כמו עריקים ממזרח ברלין". ואם זו לא תמונה מסרט אז מה כן?

משיח היה רוצה להפוך את הספר שלו לסרט בכל־זאת. כבר התחיל לעבוד על התסריט ומקווה לביים אותו, בניו־יורק כמובן. „זה צריך להיות קל, כי הספר חזותי ויש בו תנועה. כשיש הרבה תיאורים פסיכולוגיים, קשה לתרגם אותם לשפת הקולנוע. פה התרגום הזה כבר קיים.

„אני קרוב למצלמה. לא יכול לכתוב אחרת. במחשבה שנייה, גם הכתבות העיתונאיות שכתבתי הן מעין־סיפורי מסע כאלה. יש בהן הרבה תנועה וחיבורים קולנועיים".

■ **תמי שבק**

יגאל משיח. „רק מהתקופה הזאת נשאר לי משהו"

בלוז למיסטר צ'ארלי

„יש לילות שאני שר בלוז והכל תחת שליטה. בלילות אחרים אני שר ובקושי מצליח למנוע בעד הדמעות מלהתגלגל" ● ריי צ'ארלס: גוספל חילוני, ריתם־אנ־בלוז, נשמה. הסמים, הגמילה. ההשפעה, הטקסים וההצדעות ● חוזר להופעות בארץ

ריי צ'ארלס, שם שהפך למונח במוסיקה הפופולארית, אביו הרוחני של הריתם־אנ־בלוז ומי שהביא לראשונה את הבלוז, מוסיקת הנשמה, ג'אז, רוק ומוסיקת קאונטרי תחת מכנה רגשי משותף עבור לבנים ושחורים כאחד. חוזר להופעות בארץ. יחד איתו תופיע גם ריקי לי ג'ונס. צ'ארלס יופיע כאן מלווה ברביעיית זמרות־הליווי שלו, ה„ראקלטס", ובתזמורת בת 30 נגנים, כיאות לאמן שדמותו התנפחה לממדים כמעט מיתולוגיים עוד בחייו.

ריי צ'ארלס, יליד 1930, משמש כמקור־השראה לזמרים וליוצרים רבים. החל בעצם כזמר בלוז, אך היכולת שלו למזג לתוך מסורת השירה הבלוזית שלו סוגי מוסיקה פופולאריים יותר היא שהפכה אותו ל„גאון של המקצוע שלנו", כפי שמעיד עליו פראנק סינטרה.

כשזכה, ב־1954, ללהיט הענק הראשון שלו, „יש לי אשה", שפרץ עבורו את הדרך אל הקהל הלבן בארה"ב, כונה סיגנונו „גוספל חילוני". אז עוד לא ידעו להגדיר זאת כריתם־אנ־בלוז, או כמוסיקת נשמה. אך, ב־1959, כשגטל את „ג'ורג'יה במחשבתי", בלאדה דרומית ותיקה, והעתיק אותה למישור הבלוזי, הפך נכס לאומי. הוא הגשים את החלום האמריקני של כור היתוך לתרבויות שונות.

במעמדו כיום, הקאריירה שלו מוקדשת בעיקר לטקסים ולהצדעות הנערכים לכבודו. בתקליטו האחרון של בילי ג'ואל הוא מבצע, יחד עם ריי צ'ארלס הנערץ עליו, את הדואט „בייבי גראנד". זכורה לנו הופעת צ'ארלס בסרט „האחים בלוז", שהיה בעצם הצדעה לאמני הריתם־אנ־בלוז הגדולים. נראה שכיום, אין מי שיותר רחוק ממנו מהבלוז. גם להיטים גדולים שלו, כמו „אינני יכול להפסיק לאהוב אותך", הושרו במסורת הבלוזית אך פנו מבחינה מוסיקאלית אל מכנה משותף רחב יותר. אך, לריי צ'ארלס יש את הזכות המלאה לשיר את הבלוז.

מאת דני בלושטיין

הוא גדל בצלו של צירוף בלתי אפשרי כמעט להצלחת עבור אמן בתחילת שנות ה־50 – גם כושי, גם עיוור. על ההצלחה העצומה לה זכה בסופו־של־דבר, שילם מחיר כבד. במשך 19 שנה היה מכור להירואין. מה שהביא אותו להתקלויות עם החוק וגם למאסר, גם בעת שהקאריירה שלו היתה בשיאה. בסופו־של־דבר התאשפז, ב־1965, לטיפול גמילה מסמים ופרש לשנה מעסקי מוסיקה. כשחזר לזירה, ב־1966, תפס באופן טבעי את מקומו בפיסגה. אין הרבה אמנים ששילמו מחיר כה כבד כדי להימצא שם.

„יש לילות שאני שר את הבלוז והכל אצלי תחת שליטה. בלילות אחרים אני שר אותם שירים ובקושי מצליח למנוע בעד הדמעות מלהתגלגל על לחיי", מסביר צ'ארלס את ההזדהות הכמעט טוטאלית שהוא יוצר אצל מאזיניו. „הבלוז לעולם לא ייצא מהאופנה כל זמן שאנשים ימשיכו לפגוע אחד בשני, אך זמר בלוז ייצא מייד מהאופנה אם הקהל לא יאמין שהוא באמת חש את הכאב שעליו הוא שר".

הוא אינו רואה שום רע בניסיונות של לבנים לשיר כמו כושים. „רק משום שבל המציא את הטלפון, אין פירושו של דבר שלריי צ'ארלס אסור להשתמש בו. לבנים אינם גונבים מוסיקה של שחורים. מגוחך לחשוב שמוסיקה מסויימת נועדה לגזע מסויים". אשר לבלוז עצמו, הוא אינו מעניק הרבה קרדיט ללבנים, גלבד... „אם הבלוז יושר באמת ע"י מישהו לבן – יהיה זה יהודי שיעשה זאת. אני חושב, שליהודים היתה היסטוריה מאוד דומה לזו של השחורים. הם נירדפו בכל רחבי העולם והם יודעים מהי ההרגשה להיות הזוס הגליו של מישהו".

ריקי לי ג'ונס: ביחד, לחוד

לשתיים מהופעותיו של ריי צ'ארלס בארץ צורפה הזמרת־יוצרת ריקי לי ג'ונס. ההופעות המשותפות יתחלקו כך, שהן יהיו בעצם שתי הופעות נפרדות, בהן יופיעו ריקי ולהקתה במחצית הראשונה וצ'ארלס בשנייה.

ריקי לי ג'ונס, ילידת 55', פרצה לראשונה לתודעת הקהל ב־78' עם תקליט הבכורה שלה, „ריקי לי ג'ונס", בו השתתפו מוסיקאים ידועים כרנדי ניומן וטום סקוט. חוכמת חיים של הרחוב, מראה הסטודנטית שלה והאוריינטציה הג'אזית של שירתה שייכו אותה לדור ההמשך של יוצרות כג'וני מיטשל. נושאי שירתה – „לוזרים", שתיינים ואנשי ביבים – קרבו אותה אל טום וייטס, איתו ניהלה פרשת־אהבת ממושכת. אחד מלהיטיה הגדולים, „צ'אק אי מאוהב", נכתב על ידיד טוב של וייטס.

ב־84' יצא אלבומה המצויין, „המגזין", שזכה להצלחה רבה גם בארץ. אחד השירים מתוכו, „שיר נושא לאפיפיור", הוא דוגמה אופיינית לכישרונה כזמרת יוצרת ולגוון קולה המיוחד. רבות מהזמרות היוצרות הצעירות, כסוזאן וגה ורוזי ולה, מושפעות ממנה.

תיאטרון רחוב. אוטובוס ושמו ניתוק. מלאכים מכונפים בירושלים של מטה. איך אוכלים את זה?

שוליים קשים?

מאת טל ניצן

השוליים של פסטיבל ישראל מתרחבים משנה לשנה. ומה שמתרחש בחוץ מעניין לא פחות ממה שקורה בפנים. השנה התמסדו השוליים וקיבלו מסגרת: "פסטיבל תיאטרון רחוב". תחת כותרת זו נכנסו תשעה מופעים שונים זה מזה.

ירושלים מורגלת במופעי רחוב, ליתר דיוק: מופעי מדרחוב. זמרים, מוקיונים, נביאי־זעם. בידור קליל תמורת כמה מטבעות, הנזרקים לתוך נרתיק הגיטרה. מופעי־הרחוב של הפסטיבל רחוקים מסוג זה של בידור. לכמה מהם היו מסרים קשים לעיכול, אגרוף בבטן הצופים.

■■■

"באס", מופע־אוטובוס מאת אלי הוז ואיתן פימנטל, היה אחד המופעים המורכבים והלא־קלים. ביקרתי ב"באס" ביומו השני, והחוויה היתה קלאוסטרופובית ומורטת עצבים: החלונות כוסו ברזנט שחור, האוטובוס הפך לקופסה סגורה והקרין תחושה חזקה של כלא. מכשירי וידיאו הקרינו סרט תמוה, קולאז' של קטעים שונים שקשה היה לדלות את המשמעות שמאחוריהם. ברמקולים הרק פסקול רצוף צעקות, גניחות ורעשים, ובין הנוסעים עבר בחור ערבי שהתעקש לקנח את מושביהם. הכל נפסק כעבור שעה, כפיתאומיות, כמו שהתחיל. למחרת כתבתי בעמודי החדשות רשימה קצרה, שאפשר לסכמה במישפט: שומר נפשו ירחק.

מאוחר יותר התברר, שנסיעה זו היתה רחוקה מהכוונה המקורית. השיבושים נבעו ממאפיין נוסף והכרחי של מופעי־הרחוב: קשיי מימון והפקה, מיכשולים בירוקרטים. את האוטובוס קיבלו מ"אגד" (במחיר סמלי) בדקה ה־90. את סרט הווידאו צילמו ביום אחד וערכו בלילה אחר. "באס" החל 'לרוץ' עוד לפני שגובש. במהלך הפסטיבל המופע התמתן: המוסיקה התעדנה, נוספו תכנים ומוקדי עניין ו"באס" התקרב לגירסתו הסופית:

על מדף שקוף באוטובוס שוכבת מומיה דוממת, המעוררת מתח וציפיות. עם תחילת הנסיעה היא גונחת ומתעוררת לאט־לאט לחיים, עד שצחי ירון, "מדריך הטיול" משליך אותה החוצה.

עכשיו, מכסים את החלונות וממשיכים לראות את המומיה בווידאו. היא יוצרת מגע ראשון עם העולם בתנועות מהוססות ובקשיים רבים. האוטובוס מגיע לצומת סואן והמומיה נראית בווידאו נבוכה ונפחדת, מתקשה לקלוט את חוקי הקיום.

המיפגש הבא הוא אנושי, בשער יפו. כאן המומיה נפגשת לראשונה עם בני־אדם ומפתחת אתם יחסים (למרבה הפלא, כשהמומיה לא התנהגה בצורה חריגה, היא התקבלה בטבעיות ולא משכה תשומת־לב מיוחדת). מכאן לא רואים יותר את המומיה אלא לקראת סוף הנסיעה. היעלמה משפיע על סרט הווידאו: הוא מתרחק ממציאות הרגע ומתמלא תחליפי־מציאות: קטעים משידורי טלוויזיה,

> **פימנטל: "אנחנו חיים במדינה קלאוסטרופובית, שמנותקת מהעולם, ואולי לא איכפת לה. ב'באס' אני מראה כמה זה רע שמתחילים להצדיק את הסגירה, את השימוש בעין אחת בלבד"**

הנוקים מסרטי־אימים, מילחמה ופורנוגרפיה, צילומים מוגדלים של אמנות, גולגלות... והאוטובוס ממשיך לנסוע.

לאורך כל הנסיעה מגניר מנקה את האוטובוס. לקראת הסוף המומיה, בלי תכריכיה, זוחלת לתוך האוטובוס דרך שרוול בד המשתלשל מפתח בתיקרה. צחי מכניס אותה לשק וקושר אותו, ואז נכנס בעצמו לשק ומגניר קושר אותו. סוף.

■■■

איתן פימנטל, 33, מיוצרי המופע והאחראי להפעלתו, בוגר תלמה ילין ובצלאל, מתפרנס מאיור ומעיצוב גראפי, הציג תערוכות־ציור בארץ. חזות עדינה, כמעט מסוגפת, של מי שמסוגל לצייר כל היממה ולחיות רק על קפה וסיגריות. מדבר בשקט־בשקט, גם כשהוא מסביר את המשמעויות של "באס", המופשטות, הקשות לקישור ולמישוש, הרחוקות מחד־משמעות:

"'באס' הוא ניתוק מהסביבה. אנחנו חיים במדינה קלאוסטרופובית, שמנותקת מהעולם, ואולי לא איכפת לה. כולם מסכימים להשתכנע, שכך צריך להיות. אני מראה, בצורה חריפה, כמה שזה רע שמתחילים להצדיק את הניתוק, את הסגירה, את השימוש בעין אחת בלבד. כשהסינון נעשה קיצוני יש תקלות, התפרצות ואיבוד שליטה, עד פיצוץ. אז כבר קשה לנו להחליט באיזו נקודה התחילו הדברים להשתבש. המומיה היא הפונקציה התיאטרלית, באמצעותה אני מערב מציאויות שונות: סביבה פיזית וסביבה שברמיון".

– איך מתקשר לכך מגניר, הערבי שמנקה את האוטובוס? האם זה מופע פוליטי?

"לא, אבל זה חלק מהמציאות שלנו, שאף אחד לא מחוסן ממנו, גם לא אלה שמנסים לעצום עיניים. הערבי הוא מיספר שניים. הנוסעים לא קולטים אותו כאדם, אלא כחלק מהסט של האוטובוס, סתם 'אחמד' שמנקה. מגניר לא שאל למה הוא צריך לנקות, הוא מסתפק בכך שהבוס היהודי אמר לו. סוף המופע סמלי: כשהכל ייעלם – המומיה, צחי, המציאות – הערבי יישאר כאן, אולי לחכות לבוס הבא. אני לא יודע אם הוא שייך לכאן יותר מאתנו, הוא פשוט כאן".

– איך אתה מסתדר עם תגובות הצופים, עם אנשים שאומרים שזה היה סיוט?

"אני מבין, שזו חוויה קשה. ההגיון ניטל מהם והם נשארים בלי אחיזה, רק עם דברים ראשוניים, יצריים, חשופים. ההתמודדות הזו לא קלה לכולם. יש אנשים שמבוהלים מזה ויש כאלה שזה מרתק אותם. לפעמים, גם אני נבהל מהתוצאות. כשאנשים אומרים 'סיוט' זה עושה לי גם כזה, אבל אני מבין שזה עבר חזק ונכון, פעל עליהם, וזה מרגש אותי. הרבה יותר קשה לי כשאומרים שהיה

תשאלי את איתן

משעמם. המטרה, בפירוש, לא טיול נעים ומהנה. זה לא מיועד לאנשים שרוצים להתפנק".

לעתיד הרחוק יותר יש לאיתן פנטזיות נוספות בנושא אוטובוסים: מופע־אוטובוס, שיימשך חודשים, וייגמר בהולנד או בנורבגיה; שלושה אוטובוסים, בעלי אווירה שונה, שהצופים יעברו ביניהם; פסיכולוג שישב בין הנוסעים ויאבחן את תגובותיהם; והחלום הכי גדול: "באס" שיצא מירושלים לגשר אלנבי, ייפגש שם עם "באס" שיגיע מעמאן ויחליף אתו קלטות־וידאו של שלום.

■■■

דני זקהיים, 29, יצר את "עקבות של מלמעלה – תופעה", עם המפיקה תמי פלדמן, המעצבת־הפסלת טובה ברמן, ועוד הרבה אנשים צעירים. זקהיים, ג'ינג'י־מאור, עם צמה ארוכה ומשקפי סינמטק עגולים ודקי מסגרת. גם הוא בוגר תלמה ילין. למד אמנות ומולטי־מדיה באוניברסיטת מונטריאול. עברו רצוף מיצגים, מיצבים (אינסטלציות בלע"ז) וגם 'מיוזיגל' ומיצג מוסיקאלי אחד בשם "שובי־דובי־זו". בכלל, למיצגים אלה שמות מעניינים. רשימה חלקית: "להירדם על פיטמת יער", "להיגרר לפוליטיקה בשדה" עם ענת שן, "בבל עם לבן כלב".

> **זקהיים: "המלאכים הם חלק מהפמליה שלאחר המוות, ואני עוסק הרבה במוות. ב'תופעה' רציתי להביא האשליה אל יוצרה"**

ה"תופעה" שלו הרבה יותר קלה, נעימה והומוריסטית מ"באס", מבלי להיות פחות מורכבת וטעונת־משמעות: 'עקבות' רבות של כנפיים לבנות נצבעו על מדרכות תל־אביב וירושלים, כהכנה להתגלות מלאכים, שליחים מירושלים של מעלה. ההתגלויות עצמן היו קצרצרות. 14 מלאכים מכונפים בתלבושות מרהיבות (שעיצבה קרול גורון) צועדים בתהלוכה, עם פנסי־כיס, ומנגנים. אחר־כך הם עולים על בימה מאולתרת ממכונית, שרים שיר תהילה (שני מלאכים מצלמים ומסריטים את חבריהם), מפזרים על הקהל בועות סבון ונעלמים מאחורי מסך עשן כתום.

המלאכים נראו גם קונים אוכל בסופרמרקט ומסיירים בירושלים של מטה על גג מכונית. הם נתקלו בכמה תופעות לגמרי לא שמימיות: המישטרה עצרה אותם באמצע סיור ושלחה אותם לעזאזל, מלאכים או לא מלאכים.

■■■

– למה מלאכים?

זקהיים: "הנושא הוא קטע מתוך האופרה 'פרזות', שאנחנו מכינים. כבר מיצירות קודמות שלי אני חוקר יצורים שאינם בני־אדם, אלא פנטאזיות שהאדם יצר ואינו יכול לחיות בלעדיהן, כמו שהוא לא יכול לחיות בלי דת. המלאכים הם חלק מהפמליה שלאחר המוות, ואני עוסק הרבה במוות. ב'תופעה' רציתי להביא את האשליה אל יוצרה. המלאכים אומרים: אנחנו קיימים רק בדמיונכם, יצרתם אותנו ברמותכם. במקום להאמין בעולם הבא תאמינו בעצמכם. כשהם שרים 'קדוש, קדוש' הם לא מצביעים למעלה אלא אל אנשים מהקהל".

– אתה עוסק בלכלך הרבה במלאכים ואפילו יוצר מלאכים, כדי להצביע על אי קיומם.

"נכון, גם אני זקוק למלאכים. יש כזה מין פיצול אישיות, ביקורת עצמית: כאילו המלאך יוצא מתוכנו החוצה, עומד מולנו מבסוט וצוחק מהרצינות שבה אנחנו מנהלים את החיים. המלאכים מופיעים כתיירים, הם יצורים רוחניים, אבל גם מתגרים מהתאוות האנושיות. במופע אני לא משוכנע לשום צד. השארתי את השאלה פתוחה: מה עדיף, חיי רוח וקדושה או חיי היצרים והחושים?"

"עקבות של מלמעלה" היה מן הקצרים שבמופעי הרחוב, הן בגלל אופי ההתגלות שלו והן מסיבות הרבה יותר ארציות: חוסר־אמצעים. התוכנית המקורית היתה שאפתנית יותר: אדם רגיל עולה על סולם לעבר המלאכים. ככל שהוא עולה, הוא הופך למלאך, עד שהליקופטר לוקח אותו לירושלים של מעלה...

אולי העליה לשמים עוד תתרחש יום אחר. בינתיים, דני וחבריו ממשיכים להכין את האופרה שהוזכרה וגם את "אגדת החולדה והבאר", 'מחזה שירתי' בלשונו של זקהיים, מאת צבי מרמלשטיין. מיותר לציין שכולם עובדים בהתנדבות.

מעורב ירושלמי

משלנו

הפסטיבל אמנם בינלאומי, אך קודם־כל ישראלי. במיקומו, ברוחו, בשאיפותיו. מדור נרחב בו מציג, איפוא, את ההישגים ואת הבעיות של הקולנוע הצנוע שלנו. רק הצגה מרוכזת של סרטים, מיפגשים בין יוצרים לקהל, יכולים לאפשר להצביע על כיוונים ומגמות, התקדמות או נסיגה. המשותף לסרטים המוקרנים השנה: התמודדות ביקורתית עם ההיסטוריה הקשה שלנו, משנות ה־40 ועד מילחמת לבנון.

■ ערב הפתיחה מוקדש לסרט „בלוז לחופש הגדול", היוצא במקביל הערב גם להפצה מיסחרית רגילה בבתי הקולנוע. סרט רענן, שובב ועצוב, מרגש ונוגע־ללב, על קיץ אחרון של שמש וים, שירים ואהבות, מסיבות והלוויות, לפני הגיוס לצבא, וברקע – מילחמת ההתשה, מודעות האבל, לוחות הזיכרון וערימה של דשא על החבר'ה. סרט צעיר (סרט ראשון של כל יוצריו, כולל צוות צעיר ונלהב של שחקנים צעירים), על בני נעורים אמיתיים, לא סינתטיים, על המציאות שלנו, על חלומות ושברם, על קולנוע. בויים: רנן שור. תסריט: דורון נשר. חג לקולנוע.

■ „תל אביב – ברלין" הוא סרטה העלילתי השני של ציפי טרופה, ועוסק בנושא שהיה עד כה בבחינת טאבו לקולנוע הישראלי: עולמם של

בלוז לחופש הגדול

ניצולי שואה. עולם מיוסר של זכרונות עבר ומצוקות הווה, שאינו מאפשר לשכוח. על רקע מדינת ישראל בשנותיה הראשונות, נפרש סיפור על כוחם המתניק של הזכרונות.

■ נדב לויתן מביא את סרטו החדש, „ילדי סטאלין", העוסק בהתפכחות מן הסגידה לסטאלין בקיבוץ בראשית שנות ה־50. לויתן פורש יריעה רחבה, דרמאטית וקומית, של חיי קיבוץ, כשברקע מישפטו של מרדכי אורן בפראג, מותו של סטאלין והוקעת פשעי סטאלין ע"י כרושצ'וב. הסרט נראה מרוחק כל־כך מן המציאות הישראלית העכשווית, וכה קרוב אליה. האמנם כך היינו? האמנם אי־אפשר לנו גם היום ללא סגידה לאלילים שיכזיבו?

■ הקריאה הביקורתית של תולדות עם ישראל בארצו (השלמות ותיקונים) נמשכת גם בסרט הרביעי: „סלאש" של דורון ערן, על־פי תסריט של רזי לוינס. התקופה: לאחר מילחמת יום כיפור, ישראל הצרכנית, הנהנתנית, התזמרנית. מילחמה לחיים ולמוות ניטשת בין שני גברים צעירים, שכל אחד מהם מייצג פן אחר של ישראל החדשה.

לפרק ישראלי זה ניתן לצרף שני סרטים נוספים, לכאורה זרים:

■ „סקום", סרטו של נתנאל גוטמן, על־פי תסריט של חנן פלד. הסרט עוסק במילחמת לבנון ובימים הקשים ביותר שלה. הגיבור הוא עיתונאי אמריקני, הוזכה לסקופ מפוברק ונכנס יותר ויותר למערבולת הרגשית והפוליטית של המילחמה המלוכלכת ההיא.

■ „עקבת ג'אבר – חיים בינתיים" הוא סרט צרפתי תיעודי, שביים ישראלי בן 21, אייל סיוון. הסרט מתעד את חייהם וחלומותיהם של שוכני מחנה פליטים ליד יריחו, מחנה רפאים, שנותרו בו עוד כשלושת אלפי פליטים. איש אינו רואה במקום את ביתו הקבוע. כולם טווים חלומות לחזור, ביום מן הימים, לכפרים אותם נטשו, המצטיירים בעיניהם כגן־עדן עלי אדמות.

■ ואחרון אחרון – הקרנת הסרטים הישראליים הקצרים, מרתון מסורתי של כל הסרטים הקצרים שנוצרו בישראל בשנה האחרונה, אירוע המושך אליו את כל המתעניינים בקולנוע הישראלי הצעיר, העתידי. אין כל סיבה שגם השנה לא יהפוך אירוע זה למגנט רב משיכה.

לא יברחו

חובבי הקולנוע מסתחררים מהשפע המגוון המזומן להם בפסטיבל. למעלה ממאה סרטים חשובים. איך לא להחמיץ את הטוב והנדיר? עצת חינם: אל תלכו בשבוע הפסטיבל לאותם סרטים שיוקרנו מאוחר יותר בהקרנה מיסחרית בבתי הקולנוע. הם לא יברחו. האחרים יברחו אף יברחו. לאחר הפסטיבל יחזרו לארצות מוצאם ולא תהיה אפשרות לראותם עוד. נכון, שמה־רשם יכול מפיץ סרטים לראות סרט בפסטיבל ולקנות אותו להפצה מיסחרית, אך זה קורה, לצערנו, אך מעט.

להלן רשימת הסרטים, לפי א"ב, שיוקרנו כנראה בעתיד הקרוב בארץ, ואז יהיה להם אפילו תרגום עברי: „אנשים מבושים", „אתה בוגר, אני בוגרת", „בית האמיצים", „היא לא יכולה בלי זה", „טאמפוסו", „יומן אהבות", „נשים עובדות", „עיניים שחורות", „תרזי". תשעה מתוך למעלה ממאה סרטים.

אני יודע ש„מרגדג" לראות דווקא אותם. אבל, חישבו על האוצרות הגנוזים האחרים.

באים אלינו

פסטיבל ירושלים פירושו למעלה ממאה סרטים, ממיטב היצירה הקולנועית העולמית של שלוש השנים האחרונות + הרטרוספקטיבה הנפלאה של כל סרטי הגאון המקולל אורסון וולס + שיחזור סרטים קלאסיים שלא נס ליחם + תוכניות טלוויזיה חשובות + סרטים על רקע יהודי + סרטים תיעודיים וניסיוניים + מיגוון של קולנוע ישראלי.

מיבחר הסרטים מגיע אלינו מבין המאות המוקרנים מדי שנה בפסטיבלים בעולם, בעיקר מהחשובים שבהם: קאן, ברלין, ונציה. נציגי הסינמטק מבקרים בפסטיבלים אלה ובוחרים מה שנראה בעיניהם כטובים או המשמעותיים ביותר לקהל הישראלי. אין עוד צורך לטוס, להתייגע. הסרטים באים אלינו. חשיבותו העיקרית של הפסטיבל, מלבד היותו חגיגת קולנוע של ממש, בכך שהוא מאזן את התמונה המעוותת של הקולנוע העולמי שאנו מקבלים מההקרנות בבתי־הקולנוע, המדגישים את המיסחרי, השיגרתי, האמריקני, המקולקל.

וכל זה בבניין מפואר ומסביר־פנים, אולי בית־הקולנוע היפה ביותר בישראל, וודאי הסינמטק היפה בעולם. ועל רקע נופו של גיא בן־הינום והר־ציון וחומת העיר העתיקה, ובאוויר הצלול של ירושלים, אוויר מחכים, ללא ספק.

חוץ־קולנוע

קולנוע אינו רק אמנות, אלא גם מכשיר רישום, נייטראלי או עז־ביטוי, של אמנויות אחרות. מסתבר, שקהל הצופים הישראלי, הנבוך משפע ההצעות הקולנועיות של הפסטיבל, מרבה לקנות כרטיסים דווקא לאותם סרטים שעניינם תיעוד תופעות חוץ־קולנועיות.

הביקוש הרב עד כה הוא לסרטים כגון:

■ „מרג'נט מפר – היום לפני עשרים שנה", תיעוד טלוויזיוני רחב־יריעה של השנים שהולידו את החיפושיות.

■ „מרה סוסיבל אל סור", מסע מוסיקאלי קסום עם הזמרת הארגנטינאית הגדולה מרסדס סוסה.

■ „וינסנט", סרטו של ההולנדי־אוסטרלי פול קוקס, על הצייר הגדול וינסנט ון גוך.

■ „אוסקר ויילד – גאון הביזבוז", סרט טלוויזיה על חייו, אמנותו, ייסוריו ומותו של אמן השנינה.

■ „קארש – העין הבולשת", סרט תיעודי על אחד מגדולי צלמי הדיוקנאות בימינו ועל פגישתו עם המנצח ליאונרד ברנשטיין.

■ „בית האמיצים", תיעוד מופע של לורי אנדרסון המרתקת, כפי שהיא עצמה ביימה אותו.

וזאת לתעודה

הקולנוע אינו רק סבתא זקנה, הטווה סיפורים ומעשיות לנכדיה ולניניה, לוכדת אותם בקסמיה, ומעבירה אותם לעולם אחר של חלומות ומאוויים. הקולנוע גם מעמיד מראה בפני עולמנו ומנסה לעמוד על סודותיו, לפענח תהליכיו, להילחם בעיוותיו.

בפסטיבל מיבחר מייצג של סרטים תיעודיים מעניינים (ראה גם בפרק „היהודי"):

■ „מים, גנגס", סרט מיתי על הגאנגס וחשיבותו בחיי הודו.

■ „רגעי מישחק", קליידוסקופ אישי, ניסיוני ופיוטי על האדם המשחק.

■ „אפרטהייד", סידרת טלוויזיה בריטית, בת 4 שעות, על תולדות דרום־אפריקה ועל הכתם האפל שבמרכז החיים בה: האפליה על רקע גזעי. כל מה שרצית לדעת על האפרטהייד והטלוויזיה הישראלית לא איפשרה לך לראות.

■ „תיכון כל אמריקאי", סרט על מערכת החינוך בדרום קליפורניה, או איך נראה אנחנו בעוד 20 שנה. סרט סאטירי חריף על מיצער השוטים של האנושות.

■ „האם אנחנו מנצחים, אמאלה?", על המילחמה הקרה הבין־גושית, מי זקוק לה, מי מרוויח ממנה, 40 שנה של מציאות גלובאלית.

■ „במה עולמית", על חיי החברה והתרבות של ברלין בשנות ה־20, בירה מסוכסכת של חיי התרבות העולמיים.

■ „רשמי מסע בסין", יומן אישי של משורר־קולנוע דני, יורגן לת („רגעי מישחק", ראה לעיל), על מסע ברכבת בסין.

■ „דויית על צ'ילה", כנראה הסרט התיעודי הטוב ביותר בפסטיבל. 4 שעות. מיגל ליטין, גולה מטרצו, הוברח אל תוך צ'ילה, ועשה שם סרט מטעם הטלוויזיה הספרדית. צולם בתנאי מחתרת ומציג פסיפס מרתק של תולדות צ'ילה ובעיותיה. סרט לוחם, מגמתי, אישי, סוחף.

■ „סרט לפני סרט", סרט תיעודי־ניסיוני על ראשית אמנות הקולנוע ועל השלבים שקדמו לה.

סאלש

יין משומר

פסטיבל סרטים אינו חגיגה קולנועית אמיתית אם אין בו מיבחר סרטים קלאסיים, משוחזרים, או הזדמנות להציג אסופת סרטים ממצה של איש קולנוע מהמעלה הראשונה.

אורסון וולס. גאון קולנוע אמיתי ונדיר. נכחות פיזית. הר־אדם שופע כישרון. קול מעורר, מלטף, חושני, מרהיב, חוש חזותי, שאין אולי לאיש מעמיתיו. יצירת מופת אחת גדולה: „האזרח קיין", שעשה בגיל 25.

בפסטיבל נראה את כל מסלול הייסורים שעבר. החל מסרט־הטכניקה שעשה בגיל 19, „לבבות התקופה", הציצה אל כישרון גדול, בלתי מרוסן, העומד להתפרץ. „האזרח קיין", כמובן. גם „האמברסונים המופלאים", ששונה ע"י האולפן המפיק, אבל עדיין סרט מרהיב ומשכ[...] של וולס. „הכל נכון", סרט קצר על סרט שניסה וולס לביים בברזיל ושהפקתו נקטעה. מסע הייסורים של הגאון, שהוליווד התנכלה לכישרונו השופע, מתחיל. וולס, אמן הקסם, האשליה, התרמית וה[...], עושה סרט ששמו „הכל נכון", העוסק באירוע מן המציאות. „מסע אל הפחד", סרט שהפיק, אך בויים ע"י נורמן פוסטר. „תזר", עוד סרט המצביע על המתח בינו לבין המימסד ההוליוודי, השונא כל ניצוץ מקוריות. „הליידי משנחאי", סרט לא שלם, אך מיוחד ורב־עוצמה. „מקבת", „מר ארקדין", „אותלו", „המישפט" ו„פלסטאף", וכן „הסיפור הנצחי", שהוקרן גם בשבוע שעבר בטלוויזיה, ו„ז. זה זיוף", סרט תיעודי שעשה פרנסואה רייכנבאך על אורסון וולס, ושוולס השתלט עליו, על אמת ורמאות, על הקולנוע ועל אמנות בכלל, על

הנרקיס השחור

מעשה היצירה שאינו אלא זיוף טהור, אך מגיע תמיד לחקר של אמת משמעותית.

חובה לכל חובב קולנוע.

שיחזורים. חוץ מסקירת סרטי וולס, סרטים קלאסיים נוספים.

■ „קינובה", סרט אילם מ־1927, שנעשה בידי רוסים בפאריז ושעקבותיו אבדו. שוחזר בעבודת נמלים, ונותן לנו דוגמה של האושר האמנותי של הקולנוע הצרפתי בסוף שנות ה־20.

■ „בקי שארפ", הסרט הנחשב לראשון שהשתמש בצבעים בשיטת הטכניקולור. סרטו השובב והחינני של ראובן מאמוליאן, חדשן גדול, העוסק במעללי יתומה בראשית המאה הי"ט, על־פי הרומן „יריד ההבלים" של תאקריי. שומר על רעננות גם ממרחק של למעלה מ־50 שנה. מומלץ בכל לשון של המלצה. העותק הצבעוני נראה, כאילו מאלמוליאן האמין שהוא המציא את הצבע. נפלא.

■ „הנרקיס השחור", סרט מ־1946, של הצמד האנגלי מיקל פואל ואמריך פרסבורגר, מאותה תקופה בה עשו גם את „נעליים אדומות". נצחון הצורה על החומר. שימוש מרהיב בתפאורה, בצילומים ובצבע. מי שראה בשנה שעברה את „חייו ומותו של קולונל בלימפ" לא יחמיץ את „הנרקיס השחור", של אותם בימאים.

הקולנוע והבעיה היהודית

קשה שלא לראות בפסטיבל ירושלים לקולנוע גם מקום להקרנת סרטים יהודיים. סרטים עלילתיים ותיעודיים שעניינם חיי העם בתפוצותיו, תולדותיו, תרבותו, בעיותיו, וכמובן הנושא שאי־אפשר בלעדיו, השואה ותוצאותיה. כמה מן הסרטים שנושאיהם יהודיים:

■ „מלון לורייין". קומדיה של הסתבכויות רומאנטיות, על רקע מלון מישפחתי כ„רצועת הבורשט", איזור הנופש של יהודי ניו־יורק.

■ „עדות מן השואה". עוד סרט אמריקני, שעניינו מישפט אייכמן, תוצאותיו והשלכותיו.

■ „חבילת תיור". סרט הונגרי צנוע ומרגש, מומלץ במיוחד, גם לאלה שנושא השואה בקולנוע מהווה עבורם בעיה. תיאור של טיול מאורגן של ניצולי אושוויץ מהונגריה למחנה ההשמדה. הסרט עוקב אחרי הניצולים בדרכם למחנה ובביקורם שם. מרכז בעדינות על הדיבור ועל החיים שאחרי. תעודה קולנועית נפלאה. מתי תגלה אותה גם הטלוויזיה שלנו?

■ „שתיקה נמשכת והולכת של משורר". עיבודו הקולנועי המסעיר של הבימאי היהודי־גרמני המצויין פטר ליליינטאל לסיפורו של א.ב. יהושע. ישראל שלאחר מילחמת יום הכיפורים, תחושה קשה של חוסר מוצא, מילכוד וייאוש. הסופר יעקב לינד בתפקיד הראשי.

■ „הבריחה מסוביבור", סרט טלוויזיה של ג'ק גולד, על ניסיון בריחה ממחנה ההשמדה. עם אלן ארקין, רוטגר הואר וג'ואנה פאקולה.

■ „ניצרין באפר". סרט תיעודי על בר־מצווה של נער אמריקני בבית־כנסת בעיר קרקוב.

■ „מאיידנק 1944". חומר תיעודי על מחנה ההשמדה הנורא, שנאסף [...]דות שונים. ניסיון לשחזר את האימה באמצעות תיעוד ארכיוני.

■ [...]ליתה ותפילתה של רצועת הבורשטט". סרט תיעודי על איזור [...]מות היהודיים בהרי קטסקיל.

■ [...]ריבת פולדמן". סרט עלילתי, המשחזר פרשת רצח של זוג יהודים [...]איים ע"י מורי־הדרך שלהם, חברי מחתרת.

■ [...]עשות". סרטו הצרפתי של פרנק קאסנטי, על־פי רומן של אלי ויזל. [...]וריה של המאה ה־20 דרך תולדות חייו של משורר יהודי, לוחם [...]ש.

■ [...]אולשי". סרט בלגי על משפחה יהודית וגורלה בתקופת השואה [...]יה. [...] פוגש את כל בני משפחתו שמתו ומנהל איתם שיחות על [...]

[...]מלצים

[...]תר אלא לפנות אל הלב. אותם 50+ סרטים עלילתיים חדשים, [...]מן הפסטיבלים הגדולים. נמליץ רק על חלק מאלה שראינו, [...]יקה ראשונה. המלצות נוספות יבואו.

■ [...]קורבן". סרטו האחרון של משורר־הקולנוע הגדול אנדרה[י טרק]ובסקי, שמת אשתקד ממחלה ממארת, לאחר שגלה ממולדתו רוסיה. [...] של משורר, שצילומי הקולנוע שלו הם שירים לעצמם. יודע [...], לפסל עולם, להלחין רגשות ולבנות פסקול, כפי שאיש [...] אינו יודע. טכנאי המקפיד על קלה כחמורה. גאון קולנוע. [...] ראינו את „נוסטלגיה" האיטלקי שלו, והשנה את „הקורבן" [...] שלו. אינגמר ברגמן: „טרקובסקי הוא לדידי האמן הגדול ביותר, [...] שפה חדשה, התואמת את טבעו של הקולנוע, התופסת את [...] השתקפות, החיים כחלום". „הקורבן" יפה כציור, כחלום. עבודת [...] המתוקת ביותר שנראתה אי־פעם בקולנוע. איטי, קשה, ארוך, [...]. חובה. צוואת אמן גדול.

■ [...]מסע לקיתרה". סרטו של תיאודור אנגלופולוס היווני, עוד משורר [...] מפלא. בארץ הכרנו שני סרטים קודמים שלו: „מסע השחקנים" [...] „אלכסנדר הגדול" הסתום. התרגלנו לצילומים הארוכים [...], ללשונו הקולנועית המורכבת. „מסע לקיתרה" ארוך, איטי, [...] ביותר, על גולה קומוניסט החוזר למולדתו מבריה"מ אחרי [...]. מחכים לו אשה נחושה, בן קולנוען ובת חלשה. חוזר לכפרו [...] אדמתו. הופך לאישיות בלתי רצויה, מגורש מיוון, ועד [...] אוניה שתסכים לקחתו, מוצב על מצוף מחוץ לנמל. מסע אל

[אופ]רה דו מלאנדרו

[...] עת, המתחיל כזיכרון, נמשך כסרט קולנוע ומסתיים כסיוט [...]ריאליסטי. קולנוע בשיאו. לא להחמיץ.

■ [...] קודשים". סרט וידאו של אינגמר ברגמן, לפי מחזה טלוויזיה של [...], שכבר כתבה לברגמן את „על סף החיים" ו„מעיין [...]". שני שחקנים, כמעט אוף־ווריק טקסט, חללים סגורים, [...], טלוויזיה קלאוסטרופובית. ברגמן הולך עד הסוף עם [...] של המחזה ומנסה להגיע אל לב ליבו של השיגעון. סרט ללא [...], חריף כברגמן בשיאו. קולנוע של אמן שכבר עשה הכל, ולכן [...] לוותר על כל הקישוטים ולהתרכז בעיקר: הדראמה האנושית.

■ [...]ת לחיות ועת למות". סרט טייוואני של הו הסיאו־הסיין. הפתעה [...]. קולנוע פשוט, ישיר, ריאליסטי, המשדר אלינו ללא בעיות מלב [...] אחרת. ילדות ונערות בשנות ה־50 וראשית ה־60, על רקע [...] והזכרונות על המולדת שניטשה. מוות במשפחה האב, [...] הסבתא. תומרי המציאות המוכרים. נפלא. כדאי לנסות גם את [...] השני של הסיין, המוקרן בפסטיבל.

■ [...]ישון, לחלום". סרטו הראשון של בימאי יפאני צעיר. אבל, איזה [...] „שדרות סאנסט" יפאני. שחקנית לשעבר של הסרט היפאני [...], סרט הרפתקאות בכיכובה לא הסתיים מעולם, מבקשת מזוג [...] שלומיאלים למצוא את בתה שנחטפה. אחרי הרפתקאות [...] מסחבר, שאת בעוריה היא מבקשת, את סיום הסרט ההוא. [...], מחוכם ומשעשע, על הגבול הדק שבין מציאות [...], החיים וקולנוע.

■ [...]". סרטו של בן טריגירד הוראס אוכה, העובר בטלוויזיה [...]. עוד סרט על התנגשות תרבויות בבריטניה של היום. חבורת שחקני קריקט שחורים מרובע העוני בריקסטון שבלונדון, יוצאים בסוף השבוע להתארח אצל בני כפר אנגלי מהמעמד הבינוני, בדרום הפורח. ההתנגשות הבין־גזעית אינה נמנעת. קומדיה חביבה של הווי, מבוצעת היטב.

■ „אופרה דו מלאנדרו". סרט מוסיקאלי של הברזילאי רוי גוארה, המבוסס במידה רבה על „אופרה בגרוש" של ברכט. בברזיל, בשנים הראשונות של מלח"ע השניה, שולט משטר פאשיסטי התומך בנאצים. בעולם של מועדוני לילה, בתי זונות וכנופיות פושעים מתרחשת עלילה מלאכותית של אהבה וכסף. צולם כולו באולפן. תחושת קיטש, כמו בסרטים רבים הבאים מאמריקה הלטינית. סביר, לעתים מהנה.

■ „סרטו של המלך". סרט ארגנטיני של בימאי צעיר, המספר על בימאי קולנוע המנסה לעשות סרט על הרפתקן צרפתי הרוצה לאחד שבטי האינדיאנים בפאטאגוניה ולהמליך עצמו עליהם. הכסף להסרטה לא מגיע, והבימאי מחליט לצאת להרפתקה בכל־זאת. יותר ויותר הוא מסתבך בשגעונו, בדיוק כגיבור סרטו. הסרט מזכיר בתחילה את „מצב הדברים" של ונדרס ובסופו את „אגירה זעם האל" של הרצוג. ניסיון מעניין, מרוייק, מציאותי, אך נשאר בוסר. בכל־זאת, כדאי לראות.

הקורבן

שימושי

חנייה: בחניון מעל הסינמטק. בדרך חברון, מול מלון הר־ציון. בגן־הפעמון.

לבוש: האולמות קרירים מאוד כשהמיזוג פועל. חולצה עם שרוולים או סוודר קל. ישבנים ערינים יודקקו לכריות באולם הקטן.

אולמות: ההקרנות מתקיימות ב־4 אולמות. שניים בסינמטק, אחד בחאן הסמוך מאוד, ואחר באולם רבקה קראון בתיאטרון ירושלים.

חצות: כל לילה ג'ם־סשן, בקפטריה של הסינמטק.

ירידי־אמנויות: ברחבת הסינמטק והחאן. לקנות או לראות.

כרטיסים של הרגע האחרון: או כן, או לא.

אוכל: קפטריה צמחונית בסינמטק (עוגות מצויינות, פאיי, קיש, סלטים). „המקום השני", ממש מול הסינמטק: אווירה אקזוטית, אוכל הודי, לפעמים שירה בציבור. מסעדת הדגים של מרציאנו, מעל הסינמטק. המסעדה של יוג'י, במושבה הגרמנית: מיבחר בשרים על האש. מסעדת הפאר של משכנות שאננים. בחאן: „אגס ותפוח" (התמחות בפאיי). ברבקה קראון: „אחורי הקלעים".

■ נעמי גל

המסע לקיתרה

אושפיזין

פסטיבל הקולנוע הרביעי של ירושלים ככר על המפה. די להתבונן במיספר האורחים מחו"ל, הגדל משנה לשנה, ובחשיבותם בקולנוע העולמי. השנה עובר מיספרם את החמישים, ועוד היד נטויה: אילו רק היה תקציב. בימאים, מפיקים, שחקנים, עורכים, מוסיקאים, מבקרים, עיתונאים, מפיצים ונציגי גופים רשמיים לקולנוע. בין האורחים הידועים:

מרצ'לו מסטרויאני. השחקן האיטלקי הוותיק והנערץ. המאהב האיטלקי הקלאסי, הן כגבר צעיר והן כמאהב מזדקן. השחקן הקומי הנפלא, בעל מיגוון התפקידים הרחב והעשיר. השחקן בעל הקול הרך והנוכחות האנושית. האיש שעשה את הדמויות שגילם לכל־כך אינטליגנטיות. האיטלקי הנערץ ביותר בעולם והשחקן האהוב על פליני. בא בהקשר לתפקידו הנהדר בסרטו של הרוסי מיכלקוב, „עיניים שחורות", עליו זכה בפרס המישחק בפסטיבל קאן האחרון. להעריץ, להעריך, לאהוב, על שעות רבות כל־כך של קורת־רוח, על העשרת עולמנו הפנימי. כן, גם לשחקנים ברמתו חלק בכך.

דלפין סיריג. השחקנית הצרפתיה בעלת הניגונים הפלגמאטיים, או האריס־טוקרטיים, לפי הצורך. קומיקאית מוכשרת, שרוב סרטיה דווקא רציניים, אפילו יותר מדי. מוכרת בארץ בעיקר מתפקידיה בשנות ה־60 ומקשריה עם הקולנוע הניסיוני. באה בהקשר לסרט „שנות השמונים – שנות הזהב", של שנטאל אקרמן, בימאית יהודיה בלגית, העושה בעיקר סרטים ניסיוניים.

אלן ארקין. השחקן והבימאי האמריקני, שהירבה להופיע בתפקידים קומיים, בעיקר של שלומיאלים או של נבלים. זכור בעיקר מסרטים כ„מילכוד 22" או „חותנים צמודים לדולאר". ארקין, שכוכבו דעך לאחרונה, מגיע בהקשר לסרט „הבריחה מסוביבור".

יאן נוביצקי. שחקן פולני נודע.

בגישה אורשימה. הבימאי היפאני הגדול השייך לדור צעיר יותר מהבימאים הקלאסיים היפאנים המוכרים בארץ. את הקאריירה שלו החל בשנות ה־50, בסרטים שעניינם נעורים, עבר לסרטי־מחאה פוליטיים קיצוניים, שגם החדירו לקולנוע היפאני צורות חדשות מושפעות מן הגל החדש הצרפתי. לאחרונה מביים סרטים בעיקר מחוץ למולדתו. בארץ התפרסמו בעיקר סרטים מאוחרים שלו: „אימפריית החושים", סרט ארוטי שנפסל ע"י הצנזורה שלנו, ו„חג־מולד שמח מיסטר לורנס", סרט נפלא על התנגשות התרבות היפאנית בתרבות המערבית. בא בהקשר לסרטו החדש, „מקס אהובי", סרט אהבה עדין, מסוגנן וקומי, בין אשה מכובדת לקוף שימפנזה, בסיגנון סרטיו המאוחרים של לואיס בונואל.

קז'יסטוף זאנוסי. בימאי פולני מהולל, צלול כבדולח, העושה גם הוא לאחרונה סרטים מחוץ למולדתו. הדימוי שלו הוא של אינטלקטואל מיוסר, שסרטיו לעתים קשים להבנה. בא בהקשר לסרטו החדש, „עוצמת הרשע".

מרתה מזארוש. בימאית הונגריה מהשורה הראשונה, המוכרת לצופים הישראליים משני סרטיה שהוקרנו כאן: „האשה האחרת" ו„יומן לילדי". באה בהקשר לסרט־המשך של יומנה הקולנועי: „יומן לאהובי".

וישואנאדהן. בימאי הודי ניסיוני ופיוטי, הבא אלינו בהקשר לסרטו „מים – גאנגס".

ג'ק גולד. בימאי בריטי, שעשה בעבר כמה סרטים מצליחים, בעיקר סרטי מילחמה, ולאחרונה עובר בעיקר בטלוויזיה. בא להציג בפנינו סרט טלוויזיה שביים, „הבריחה מסוביבור".

ג'ון אמייל. בימאי טלוויזיה בריטי, הבא בהקשר לסידרה המבריקה והנפלאה שביים, „הבלש המזמר". אל תחמיצו סידרה שנונה, מסוגננת ויפהפיה זו, בת 7½ השעות. הפעילו לחץ על הטלוויזיה האנמית שלנו, שתואיל לשדרה. ראו אותה ותיהנו מתוכמת מחשבה, יצירה וביצוע.

סטולה סופוב. בימאי יוגוסלבי צעיר, המציג אצלנו את סרטו השני, „שנת 49 המאושרת".

אייל סיוון. בימאי ישראלי צעיר העובד בפאריז, שיציג בפנינו את סרטו „עקבת ג'אבר – חיים בינתיים", על מחנה פליטים ערבי ליד יריחו ועל שאיפת תושביו לחזור לבתיהם.

סרט מצרי

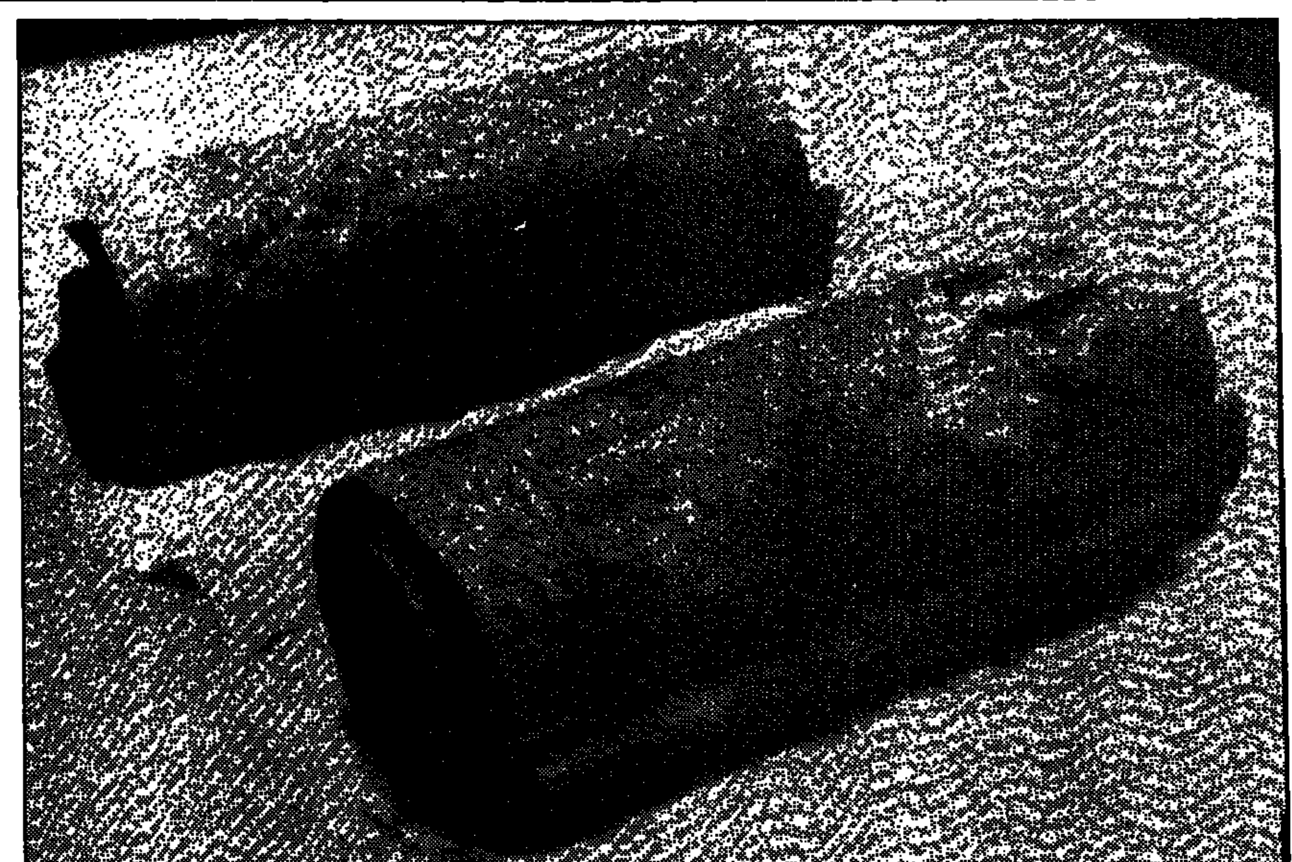
„היום השישי" מוקרן בפסטיבל מייד אחרי הקרנתו בפסטיבל קאן. הערב, באולם הגדול. ותמק אשתקר, בכימוי הבימאי המצרי הוותיק יוסף שהין, על־פי רומאן מאת אנדריי שריד. השנה: 1947. שהיר. ברקע: מגיפת חולירע שפרצה אותה שנה במצרים ומוסר יציבות פוליטית. הסיפור נע סביב דמות אחת, הכובסת סאדיקה, המגולמת על־ידי השחקנית היוונית המנוחה דאליזה. חיית מתגוללים סביב נכדה החולה ויחסיה עם 4 גברים: בעלה האימפוטנט, אהבתה והשאיפה למורה, מנהל בית־קולנוע ומאלף־קופים צעיר. יש מועגים, כי סיגנונו של שהין מזכיר את פאזוליני. 105 דקות, ערבית, תרגום צרפתי בגוף התרגום, תרגום סימולטני לעברית. 1986.

■ יעקב לסנר

...ישראליים קצרים, סרטים על נושאים יהודיים, תיעודיים, תיעודיים על נושאי... שחוץ לקולנוע, סרט מצרי אחד • הדרכה, פירוט, מידור, עצות טובות, המלצות חמות

ארבעים שנה לגילוי המגילות הגנוזות במדבר־יהודה

ידיעות אחרונות
ספרות
תרבות
אמנות

שתיים מן המגילות הגנוזות כפי שנתגלו: החוקרים עדיין לא סיימו את מלאכתם

אור חדש על עולם קדום

מאת מיכאל ששר

בתולדות התרבות היהודית והנוצרית יירשמו המגילות הגנוזות – שהשנה מלאו 40 שנה לגילויין – כאחת התגליות החשובות ביותר בעת החדשה, אם לא החשובה בהן. שבע המגילות הראשונות, ובראשן מגילת ספר ישעיהו המוצגת בהיכל־הספר שבמוזיאון־ישראל, נתגלו כידוע באקראי על־ידי רועה בדואי ב־1947, ערב מלחמת־השיחרור, בקומראן שלחוף ים־המלח. מאז ואילך נסרקו מערות ומחילות מידבר־יהודה באופן שיטתי, ובידינו כיום מאות ואלפי קטעי מגילות של ספרי המקרא ושל יצירות ספרותיות מתקופת בית שני, שלא ידענו על קיומם לפני כן. חלק נכבד ממה שנמצא פורסם והעשיר את ידיעותינו על אחת התקופות המרתקות והגורליות בתולדות ישראל בארצו בשלהי הבית השני, אך חלק אחר – רב־כמות ומן־הסתם גם רב־חשיבות – מחכה עדיין לפירסומו, שכן מלאכתם של החוקרים העוסקים בכך נעשית לא־פעם בשובה ונחת ולאו דווקא מתוך תחושה של דחיפות בפירסום אוצרות־הרוח שעליהם הם מופקדים, וחבל.

זמן קצר לאחר גילוי המגילות הראשונות כבר התברר שטמון בהן חומר רב־חשיבות לחקר המקרא, הלשון העברית והארמית, פרשנות המקרא, תולדות הכיתות (פרושים, צדוקים ואיסיים) בשלהי תקופת בית־שני, התפתחות ההלכה, עולמה הרוחני של הנצרות הקדומה, תולדות הכתב (פליאוגרפיה) העברי ועוד ועוד. אך דומה שעיקר חשיבותן של המגילות, הוא בעצם גילויין, שכן מי זה העלה על דעתו שעוד יעלה בידינו – בתנאי האקלים של ארץ־ישראל – לגלות תעודות קלף וגומא (פפירוס) שנכתבו לפני אלפיים שנה ממש? רק במידבר־יהודה החם והיבש יכולות היו מגילות קלף הכתובות דיו להישמר מבלי שנאכלו לחלוטין על־ידי שיני הזמן. זאת ועוד: אלמלא הקפידו אבותינו על קיום ההלכה, המצווה עלינו לגנוז כתבי־קודש ולא להשליכם, כי אז לא היה כל סיכוי למציאת אוצרות־רוח עתיקים אלה, שהפכו כבר נכסי־צאן־ברזל של התרבות היהודית.

תיקונים, שינויים ושיבושים

עד לגילויין של מגילות מידבר־יהודה היה העותק השלם העתיק ביותר של התנ"ך שנמצא בידינו, מסוף המאה התשיעית לספירה, הלא־הוא כתר א־ם־צובא שבסוריה (על חשיבותו וסיפור גילגוליו הופיע באחרונה ספרו של אמנון שמוש „הכתר", בהוצאת מכון בן־צבי). ממנו וכן מכתב־יד לנינגראד (הוא נקרא כך משום שכתב־היד נמצא עד היום בעיר סובייטית זו) נעתקו ואחר־כך נדפסו ספרי התנ"ך המצויים בידינו. אך דא עקא: למן חתימת כתבי־הקודש, ועוד יותר למן חיבורם של אחרוני ספרי־המקרא (דניאל ואסתר) – במאות הרביעית־שלישית לפנה"ס – חלפו כ־1,300 שנים, ומי יערוב לנו שלא חלו ידיים בכתבי־הקודש בפרק־זמן ארוך זה ושלא הוכנסו בהם תיקונים ושינויים, מדעת, מטעמים תיאולוגיים ואחרים, ושיבושים שלא־מדעת, בעת שהועתקו הספרים, כפי שאכן האשימו לא־פעם הנוצרים את היהודים: לראיה הביאו את תרגום השבעים ביוונית, שנעשה באלכסנדריה במאה השלישית לפנה"ס ושכתבי־יד עתיקים ממנו, מן המאות הראשונות לספירה, מצויים בידינו והם אינם זהים תמיד עם נוסח המקרא העברי. באת איפוא תגלית המגילות הגנוזות, מן המאה הראשונה לפנה"ס והראשונה לספירה, והחזירה עטרה ליושנה, שכן היום מצויים בידינו כתבי־יד עבריים של המקרא הקודמים לכל כתב־יד יווני. יתר על כן: הפער בין זמן חיבור ספרי המקרא לבין העתיקים הקדומים ביותר המצויים כיום בידינו, נצטמצם מ־1,300 שנה ל־300 בלבדו יתירה מזו, בפעם הראשונה יש בידינו, כתוצאה מתגלית המגילות, נוסח של ספרי המקרא הקודם לנוסח הקאנוני של בעלי המסורה. זו היתה ונשארה המשמעות החשובה ביותר של המגילות הגנוזות.

מן האמור לעיל ברור שאחד התחומים החשובים ביותר, שקשור בחקר המגילות, נוגע לנוסח המקרא, לאמור: להשוואת נוסח המקרא המקודש – שנקבע על־ידי בעלי המסורה במסמרות־של־ברזל לא רק במיספר ספרי המקרא (כ"ד), בפרקי כל ספר ובפסוקיו, אלא אפילו באותיותיו, כפי שמצויין בסוף כל ספר – עם הנוסחים הטרום־קאנוניים המצויים עתה בידינו, וכן עם נוסח התרגומים העתיקים, ובעיקר כאמור היווניים. הדברים ארוכים, אבל על רגל אחת ניתן לקבוע שהמחקרים הרציניים בתחום זה ב־40 השנה האחרונות הוכיחו שבעלי המסורה עשו מלאכתם נאמנה, וההבדלים בין נוסח המסורה לבין נוסח כתבי־היד הטובים של המגילות הגנוזות אינם רבים, וברדך־כלל גם אינם משמעותיים. אין איפוא כל בסיס לטענות על „צנזורה" שנעשתה כביכול על־ידי בעלי המסורה בכתבי־הקודש, שהועלו על־ידי תיאולוגים נוצרים בעבר הרחוק וגם על־ידי חוקרי מקרא לא־יהודים ברורות האחרונים. בתחום זה של חקר הנוסח מן הראוי לציין בעיקר את מחקריו של משה גושן־גוטשטיין, השוקד על הוצאת מהדורה חדשה של המקרא לאור מגילות מידבר־יהודה.

לשון מקרא ולשון חכמים

אם שוליים הם ההבדלים והתוכניים בין כתבי־הקודש הרשמיים לבין אלה הלא־רשמיים של המגילות, לא כן הדבר באשר להבדלים הטכניים, כלומר דרך הכתיב הרווחת במגילות. זו משקפת את הרקע הלשוני – בעיקר מבחינת המיכתב – בסוף תקופת בית שני. כאן ניתן לומר על רגל אחת, שהכתיב במגילות הוא מלא הרבה יותר מזה המקובל במקרא, בעיקר בתורה ובנביאים (רואש לעומת ראש, כיא לעומת כי, לוא לעומת לא). והרי זו בעיה שבה אנו מתחבטים עד עצם היום הזה. כללית ניתן לומר שהמגילות משקפות לראשונה את שלב המעבר בין לשון המקרא ללשון חכמים.

בתחום זה עשה גדולות יחזקאל קוטשר ז"ל במחקרו החשוב „הלשון והרקע הלשוני של מגילת ישעיהו", שראה אור כבר בשנת תשי"ט ושלא נס לחו עד היום. קוטשר דן בספרו ב„מגילת ישעיהו השלמה", ומכאן מסקנה נוספת שנתאששה בעיקבות גילוי המגילות. כידוע, רווחת עד היום בחקר המקרא הדעה שס"ו פרקי ישעיהו הנביא אינם פרי עטו של נביא אחד, אלא לפחות של שני נביאים (א–מ; מא–ס"ו), ואולי אפילו שלושה, שחוברו בתקופה מאוחרת יותר לספר אחד. גילוי מגילת ישעיהו השלמה, כיחידה אחת, בין יתר המגילות הגנוזות, מוכיח שלפחות כבר בשלהי תקופת בית שני היה ספר ישעיהו, על כל ששים וששת פרקיו, ספר אחד, כפי שהוא מצוי בידינו.

גם תחום הספרות והתרבות היהודית החוץ־מקראית זכה לעדנה בעיקבות תגלית המגילות. נסתפק במיספר דוגמאות. כאשר מתגלות לעיתים נדירות למדי יצירות אמנותיות בתחומי המוסיקה והציור, למשל, מלפני מאה או מאתיים שנה, נרעש העולם התרבותי, ובצדק. כך קרה באחרונה כשנתגלתה סימפוניה בלתי ידועה של מוצארט, או ציור בלתי נודע של ואן־גוך. על־אחת־כמה־וכמה גדולה ההתרגשות הכרוכה בתגלית של דברי ספרות מלפני שנות אלפיים, שעל קיומם לא ידענו כלל. במקרא יש לנו ק"ן (150) פרקי תהילים. אולם לא צריך להיות מומחה כדי להניח שבתקופת המקרא, המשתרעת על פני קרוב לאלף שנים, נתחברו על־ידי משוררי ישראל יותר מ־150 תהילים־שירים. תפקידם של בעלי המסורה היה איפוא לברור מן המבחר העצום ק"ן פרקים נבחרים ומובחרים, שנכללו לבסוף במקרא ושיוחסו כולם לדוד המלך. היתר שלא נתקדש, הלכו לאיבוד במשך הזמן ולא נודע עליהם דבר. והנה, בין קטעי המגילות נמצאו פרקי תהילים חדשים, שאינם כלולים בתנ"ך, הכתובים בדיוק באותו סיגנון שירי המקובל בק"ן פרקי התהילים שבידינו. מכאן כר נרחב – שאיש לא יכול היה לחזותו לפני כן – למחקר ולהשוואה בין התהילים שבמיקרא לתהילים החיצוניים. בתחום זה נזכיר בעיקר את מחקרו של יעקב ליכט על מגילת ההודיות (ירושלים, תשי"ז).

אך בכך לא די: אם כאן מדובר בסוג ספרותי שאותו הכרנו, הרי שבין המגילות יש אף כאלה שכמותם לא הכרנו, לא מבחינת התוכן ולא מבחינת הצורה. כאלה הן, למשל, מגילת מלחמת בני אור בבני חושך (שהוצאה על־ידי יגאל ידין בתשט"ו, ושעתה זה מלאו שלוש שנים לפטירתו) ומגילת סרך היחד (שהוצאה לאור על־ידי א.מ. הברמן בספרו „עדה ועדות", תשי"ב). כאן לפנינו עדות מכלי ראשון על כת מידבר־יהודה – כנראה האיסיים – ועל עולמה החומרי והרוחני.

לפנינו עולם זר ומוזר, אבל גם מופלא, של בני־אדם שרחקו מחיי העולם הזה (חלקם חיו, כנראה, חיי נזירות) ובנו להם קהילות במדבר, שבהן חיו חיי צניעות ושיוויון. גם בתנאי היובש והמחסור במים, הדגישו את עקרון הטהרה במקווה בכל יום בבוקר עם זריחת השמש, ולעת ערב עם שקיעתה, הרבה יותר משהיה מקובל על־פי דיני הטהרה שנהגו אצל הפרושים. מעולם רוחני זה הושפע עמוקות יוחנן המטביל וכעיקבותיו גם ישו הנוצרי שהוטבל על־ידי יוחנן במי הירדן, לא הרחק מקומראן. מכאן חשיבותן הגדולה של המגילות לחקר ראשיתה של הנצרות, תחום שבו קנה לו שם דוד פלוסר, לצידם של חוקרים רבים לאין ספור.

כבר בעבר היה מקובל וידוע שראשיתה של הנצרות היא ממקור היהדות (כך שם ספרו של פלוסר), אבל באו המגילות והוכיחו זאת בעליל, למשל כאשר משווים את מבנה הקהילות הנוצריות הקדומות (והמינזרים עד עצם היום הזה) עם מיבנה קהילות אנשי כת מידבר־יהודה ודרך חייהם, ואם תרצו – אפילו עם מיבנה הקיבוצים של ימינו.

פרושים, צדוקים, איסיים

כתבי מידבר־יהודה מהווים גם שלב מעבר לתחום המידרש. אחדות מן המגילות שנתגלו הם פשרים, דהיינו פירושים על ספרי המקרא, אך לא כדרך הפשט, אלא על דרך הדרש והאלגוריה. בדרך זו יכלו אנשי הכת, שראו עצמם כבני אור מעטים אל מול בני החושך הרבים בעולם, לפרש להם את כתבי הקודש הן במישור הריאלי־היסטורי והן במישור הקוסמי־אסכטולוגי. כך ניתנת לנו לראשונה האפשרות לחדור לפסיכולוגיה טיפוסית של כת קטנה המוכרחה למצוא ניחומים ותקוות באיבוד אנשיה, על חשבון ההמנות של יתר בני תבל, שינוצחו במלחמת אחרית־הימים. בתחום זה נזכיר כאן, למשל, את מחקרה של בלחה ניצן על מגילת פשר חבקוק, שהופיע אשתקד.

פסיכולוגיה זו עוררה בקרב חוקרים רבים סימפטיה עד כדי הורדת, ולא־פעם נוצר הרושם שכת מידבר־יהודה ולא שתי הכיתות העיקריות – הפרושים והצדוקים – עומדת במרכז עולמה הרוחני־דתי של יהדות בית שני, רושם שמסלף את המציאות ההיסטורית.

למרות חשיבותן העצומה של המגילות בתחומי מחקר רבים ושונים, שרק על חלק מהם עמדנו בקיצור, אסור לאבד את חוש הפרופורציה ויש לזכור תמיד שבכתבי כת שולית בעולמה של היהדות אנו עוסקים, ולא בזרם הראשי של היהדות ההיסטורית. מבחינה זו לא מוגזם לקבוע שדווקא בתחום זה חשובים כתבי כת מידבר־יהודה בעולמה של הנצרות הקדומה, יותר מאשר בעולמה של היהדות.

בעריכת זיסי סתוי

שיר ליאיר

נתן זך

ליאיר הורביץ

יְדִיד שָׁנִים רַבּוֹת רָאוּי
לְמִלָּה טוֹבָה לְחִבּוּק, לְסִימָן
קְרִיאָה שֶׁקָּרָאוּ שֶׁהֵבִינוּ
אֶת הַקְּרִיאָה שֶׁקָּרָאתָ,
שֶׁהֲרֵי אֲפִלּוּ קַמְצָנִים
הַנִּבָּטִים אֵלֵינוּ מֵאוֹתוֹ מַרְאָה
שָׁאוּל מֵאוֹצַר הַמֵּתִים
מַרְאִים לָנוּ בְּדַרְכְּךָ חִבּוּר סָמוּי
יָד נְדִיבָה, כּוֹתֶבֶת, כָּתַבְתָּ.
וּמִי כְּיָדְךָ יָדְעָה

אֶת אֵלֶּה אֲשֶׁר בְּעָבְרָם פֹּה
לֹא זָכוּ אֲפִלּוּ לְתַהוּם.
קֹמֶץ הֶעָפָר שֶׁבִּידֵיהֶם
עֵדוּת לְשֶׁמֶשׁ רַבָּה וּלְאֹפֶל,
שֶׁשָּׁהוּ כָּאן כְּבְתוֹךְ צֵל עוֹבֵר.

שֶׁצָּמַחְתָּ מִתּוֹךְ שִׁירֶיךָ
עַד הֱיוֹתְךָ אָרוֹן לְמִלֶּיךָ:
יְחָסִים וּדְאָגָה
וְעוֹד הַרְבֵּה דְּאָגוֹת
אֲחֵרוֹת. אֲבָל חַלּוֹן שֶׁפָּתַחְתָּ
בְּשִׁירְךָ לְעֵת עֶרֶב
רְאֵה הוּא כְּבָר נִרְאֶה אַחֶרֶת
מִיֹּשֶׁב צִפֳּרִים נְדִירוֹת.

להגיד – ולשתוק

שנה לפטירתו של דן פגיס

מאת יוסף שימרון

[illegible]ן פגיס בא משם, ויצר כאן שירה מיוחדת במינה, כמי [illegible] הוציא את עצמו מן הכלל. מול הקוטב שבו [illegible] להסיט לפרטי הפרטים של הזוועה עמד דן פגיס [illegible] המנוגד, ובנה מישוואה משלו, שבה התחלפו כל [illegible] על הפרטים אמר: לא אזכיר שמות / מתוך [illegible] בקורא, / כי בתחילה עלולים הפרטים [illegible] / אבל בסופו של דבר הם מיגעים ([illegible] אוטוביוגרפיה, מח, עמ' 7).

[illegible]ן פגיס לא היה משורר מתאר או מרווח, כמובן זה [illegible] לא ניסה לשקף או להחיות את הזוועה בשירים. [illegible] שלו, בשירים המתייחסים לשואה, זכרי [illegible] אינם מוויעים יותר ממדים ומגפיים. לא אלות, לא קתות רובה, אף לא תיאור אחד של ארוע ממשי ממה [illegible] שם. לכל היותר איזכור הנסיעה בקרון, ללא תיאור [illegible] עצמה או הנוסעים. המעיין בשירים לא ימצא [illegible] או שאלות רטוריות נוסח איוב.

[illegible] השואה המקובלת, שבה קיים העולם שלנו על [illegible] הזאת, ואילו מה שהיה שם התרחש על פלנטה [illegible], הוליך דן פגיס את היוצרות. מה שהיה שם הוא [illegible] שלנו, שבו אנו חיים אז והיום, כאן ושם. אין [illegible] אחת לנרצחים ואחרת לרוצחים, יש רק חלוקת

דן פגיס

[illegible] בתוך הפלנטה הזאת. יתר על כן, חלוקת [illegible] אינה בין בני־אדם לבין חיות טרף; היא כולה [illegible] בני אדם. ולא סתם בני־אדם, אלא כאלה שנבראו [illegible]: לא, לא: הם בהחלט / היו בני אדם: מדים, [illegible]. / איך להסביר. הם נבראו בצלם (עדות, גלגול, [illegible] 24).

[illegible] התפקידים המיוחדת הזאת, המשורר [illegible], לא הרוצחים, הוא ההרוג. בעצם, יותר מהרוג [illegible] הוא כעל מהות אחרת, שנברא על־ידי יוצר אחר, [illegible] גם בצלם אחר: אני הייתי צל. / לי היה בורא [illegible]. // והוא בחסדו לא השאיר בי מה שימות / [illegible] אליו, עליתי קליל כחול, / מפויס, הייתי אומר: [illegible] / עשן אל עשן כל יכול / שאין לו גוף ודמות ([illegible]).

שיוויון של עשן

[illegible] היחיד של דן פגיס אל הדמויות מעולם האימה [illegible] ההזדהות המוחלטת עם נשמות ההרוגים. לא עם [illegible] הקונקרטיים במחנות הריכוז, בקרונות, או [illegible], אלא עם עשנן של הדמויות היוצא מתוך [illegible]. כדי שלא לטפח קונוטציות זרות הוא אינו [illegible] במלה 'נשמות', שהוא המושג הקרוב ביותר [illegible] – ספק עשן, ספק צל – שעימה הוא בוחר [illegible], ושבצלמה הוא מצייר גם את הדמויות האחרות [illegible]: ציורות של עשן. לפעמים / ניתק מישהו, / [illegible] אותי משום מה, קורא בשמי. / ואני מעמיד [illegible], מנמה לזכור: / מי עוד / מי (עקבות, [illegible], עמ' 33).

[illegible] אינו מסוגל לטפל בחוויית השואה במונחים [illegible]. ההתקרבות להוויה של אז מתאפשרת רק [illegible] הוא לסובייקט וגם הסובב אותו כאובייקט [illegible] כעין תהליך של מטמורפוזה, שעיקרו ביטול [illegible], הקונקרטיזציה. התהליך אינו נראה מלאכותי [illegible], מפני שעיצובו נשען על המטמורפוזה [illegible], שהפכה יצורים חיים לעשן. לאחר שפגיס [illegible] את המהות השירית הזאת מן הקונקרטי, הבשרי־[illegible], הוא משחרר אותה גם מן הזיקות המגבילות את [illegible] לכאן ולעכשיו של ימי השואה. כך הוא נעשה [illegible] לקשור אותה עם זכרי דמויות מן העבר. תבנית [illegible], שבתוכה ממקם דן פגיס את התייחסותו לשואה, [illegible] הסיפור המקראי של קין והבל: מתי במכה [illegible] ונקברתי / בשדה הסרעים. / העורב הורה [illegible] / מה לעשות בי. // משפחתי מכובדת, לא מעט [illegible] / אחי המציא את ההרג, / הורי את הבכי / [illegible] השתיקה (אוטוביוגרפיה, מח, עמ' 72).

[illegible] ראשון, שבה האני־השר מזהה את עצמו בגילגול מודרני של נשמתו של הבל מהסיפור המקראי, מאפשרת לדן פגיס לעשות את הבלתי אפשרי – להתייחס לשואה מבלי לחרוך את קצות האצבעות. הסיפור המקראי נעשה במיסגרת ההתייחסות הזאת למיתוס, כאשר המיתוס מתווך בין המשורר לבין המציאות הנרמזת בשיר.

עמדה מוסרית

ההישענות על מיתוס קין והבל בכתיבה על השואה מאפשרת לדון בנושא מתוך שליטה גמורה במירת הפירוט והקונקרטיזציה שבה מתייחס המשורר לנושא שלו. שהרי הסיפור המיתי מכיל את הפרטים העיקריים. הוא מהווה כעין סכימה מוכרת לכל. אין צורך אלא להרים אותו מנבכי הזיכרון והוא ידבר בעצמו.

לאמיתו של דבר, גם הסיפור המקראי הוא קונקרטי במידה מבוקרת מאוד. הוא תיאורי במידה. לכן דמויותיהם של קין והבל שבסיפור המקראי נענות כרצון וללא קושי לטרנספורמציה הזאת, ההופכת אותם ממהות ממשית למהות אגדית, שבה, כמו במחזה של ימי־הביניים, הם משחקים רוצח ונרצח, שהם ספק מציאות, ספק סמל למציאות.

ואולם ההתייחסות לשואה דרך הסיפור המקראי מאפשרת לדן פגיס הרבה יותר. היא מאפשרת לו לומר דברים שאין הדעת נוחה לקבל בהיותם ישירים, ללא מסווה ומסכה. בעיקר כאשר בדברים אלה מגולמת גם אוריינטציה, שמתוכה משתמעת עמדה מוסרית (כמעט הייתי אומר פוליטית) חד־משמעית.

מצד אחר, לפיתרון השירי הזה יש יתרון באשר הוא מאפשר לכתוב ולא לכתוב, להגיד ולשתוק, מתוך התייחסות לאותו ענין ממש. שהרי מעלתו של הבל כשיר שצוטט לעיל היא שהוא המציא את השתיקה. כאשר המשורר הדובר אלינו מודהה כבר בנקודת־המוצא השירית שלו עם הבל, שהמציא את השתיקה, הוא מצליח לחשפין בכפיפה אחת את שני ההפכים: הדובר והשותק. בעצם, הוא מצליח בעצמו להיות המדבר־השותק או השותק־המדבר: אני ר־ין אלי ורואה: אני שוכב / כרגיל, פני אל הקיר, ורושם / בגיר על הקיר הלבן (יוחסין, מח, עמ' 9).

כך נוצרת שירה בלתי אפשרית, של משורר שאינו שר, כותב שאינו כותב, היפוכו הגמור של מקונן בשער בת־רבים. וזהי שירה שמתנצלת על עצם קיומה, כמו גם על עצם נוכחותו של המשורר בסיטואציות הבלתי אפשריות שאליהן הוא מתייחס בשירתו.

היתרון הפואטי של אפשרות ההתייחסות השירית לשואה באמצעות מיתוס קין והבל הוא שהסיפור הופך למיתוס החי חיים כפולים: הוא שומר על זיקתו לכאן ולעכשיו ספציפיים של ההתרחשות המתוארת בו, אבל בה בשעה הוא גם מתנתק מכל קונטקסט ספציפי ונעשה מוכן לשמש בתפקיד מטאפורי. כל אחד מהגיבורים, וכן גם ההתרחשות עצמה, הופכים משם לשם־דבר. קין הוא שם־דבר של רוצח, הבל הוא שם־דבר של קורבן, חוה היא שם־דבר של אם, וההתרחשות הסיפורית עצמה אבטיפוס של כל מעשה רצח.

השימוש בסיפור קין והבל כבבואה, וההימנעות מקונקרטיזציה של הוויית השואה מקרבים את דן פגיס אל ההישג המדהים ביותר בשיר הקטן והצנוע „כתוב בעיפרון בקרון החתום", שמהווה ביטוי יחיד ומיוחד במינו לשואה, שיר שבו גיבורי הסיפור המקראי הם מן הנוסעים בקרון החתום:

כָּאן בַּמִּשְׁלוֹחַ הַזֶּה
אֲנִי חַוָּה
עִם הֶבֶל בְּנִי
אִם תִּרְאוּ אֶת בְּנִי הַגָּדוֹל
קַיִן בֶּן אָדָם
תַּגִּידוּ לוֹ שֶׁאֲנִי (גלגול, עמ' 22).

שאלה בלי תשובה

המישפט השבור שבסוף השיר מבטא טוב יותר מכל ביטוי אחר את המימד האנושי הכלל־היסטורי של הוויית השואה. המיוחד כאן הוא בכך שאת השיר הזה כמעט אין צורך להוציא מפשוטו. הנזכרים בו, הנוסעים בקרון אל המוות, מגולמים בדמויות המיתולוגיות של קין והבל, אדם וחוה. אך המשורר מצליח להעניק חיות מחודשת לדמויות הרחוקות למראית־עין שמספר בראשית, וכה בשעה, בקישור הנוסעים בקרון עם מישפחת אדם וחוה, הוא מעניק לנוסעים בקרון, בשואה, עומק היסטורי, פרספקטיבה המעניקה תלת־ממדיות לסיטואציה ודו־ממדית של כאן ועכשיו ספציפיים של ימי השואה. כאן, באופן המרומז האופייני לכתיבתו, אומר לנו דן פגיס, שהשואה אינה ענין יהודי פרטי או ענין של נרצחים כנגד רוצחיהם או חשבון של יהודים עם גויים. השואה, במהות העמוקה שלה, היא קודם־כל תמצית הטרגדיה האנושית. כאשר האנושות היא למרות הכל מישפחה, וכאשר בתוך המישפחה הזאת קם אחד הבנים להרוג את אחיו (כן, אחיו), וכאשר הטרגיות היא של המישפחה כולה – של הנרצח, של הרוצח, של האם ושל האב.

בסיפור הזה מבקשת האם לומר משהו לבן שאיננו עימה. אבל מה היא יכולה לומר? מה יכלה חוה לומר לקין לאחר שרצח את אחיו, את בנה, את הבל? סימן־השאלה כאן מטעה. זה אינו סימן־שאלה המזמין חיפוש תשובה. לשאלה הזאת אין תשובה.

★

(הכותב הוא מרצה בכיר באוניברסיטת חיפה. המאמר הוא חלק ממסה מקיפה על שירתו של דן פגיס).

רחל איתן: יחוד והחידוש

עם מותה של הסופרת הישראלית בגולת ארה"ב

מאת יהודית אוריין

„יש לקרוא את 'ברקיע החמישי' פעם ועוד פעם", כתב מבקר אמריקני. „זהו רומאן מבריק, כתוב להפליא, בראיה צלולה, המהממת לעתים".

ביולי 86' ראה הרומאן הראשון של רחל איתן אור באנגלית בתרגום פיליפ סימפסון. „קשה להבין מדוע התעכב התרגום זמן רב כל־כך", תמה המבקר לי דייוויס. ואילו אני תמהה, כיצד עבר הרומאן את חומות השפה, כיצד לא נקרע משורשיו הקונוטאטיביים הסבוכים, הבלתי־ניתנים לפרימה: כיצד נשמרו כדבריו „הפרוזה הפואטית, הרימיון והצליל המוסיקאלי" באנגלית. „ברקיע החמישי" דרך כ־1962 במקביל ל„עשן", קובץ סיפוריו הראשון של אהרן אפלפלד. השניים התחלקו אז, אם זיכרוני מהימן דיו, על תואר תגלית השנה.

מחוגי הבוהמה התל־אביבית צפה־עלתה סופרת צעירה, שזכתה להד נרחב ולמשוב ציבורי חסר־תקדים. „ברקיע החמישי" הוא „גילוי הסיפורת הישראלי הראשון, זה כמה שנים, המפלס לו דרך אל מעבר לתחומיה המצומצמים של ההתעניינות הספרותית הקונוונציונאלית", כתב אז עליה פרופסור דן מירון, כשהוא מסמיך לדבריו כמה הסברים סוציו־ספרותיים: „רמות חדשה של סופר, שמוצאה מ'בית הספר' הקשות והקודר של טילטולי חיים וגורל חברתי ולא מבית־הספר האידיאולוגי של תנועות־הנוער הציוניות או מן המיפעל ההירואי של מלחמת השיחרור" (אגב, איתן היתה יוצאת תנועת השומר־הצעיר, תלמידת בית־ספר של המזרחי ואחר־כך בוגרת בית־חינוך של זרם העובדים).

אחרי שמירון מונה סיבות אחרות להצלחתו של הרומאן, הוא מחטיא אותן, לדעתי, לחלוטין. על פני ארבעה טורים ארוכים תקף המבקר הסמכותי את לשונה המלאכותית, את השתלטות המליצה המירדשית, את הזיוף הלמדני־מילוני שלה. כולם ביטויים שלו.

רחל איתן

חומרי־חיים נדירים

מירון החמיץ אותה. הוא היה סומא למיזוגי הלשון החרשים שלה, לסיגנון העשיר הנהנתני, המלא חיים. הוא לא הבחין בהתבוללות הנהדרת של חומרי־חיים נסים ואלימים – כשלעצמם נדירים בספרותנו – עם ניסוחים מפוייסים אינטליגנטיים. רחל איתן השכילה ברומאן הראשון, הבשל כל־כך, השונה כל־כך, ליצור אירוניה דקה כחוט השערה, ארוטיקה של חום הגוף ונס ארס וריסעות. זו הריסעות המטפטפת, שמשכיחה ומטייבת את קרקע הספרות.

פרופסור גרשון שקד, לעומת זאת, היה מאלה שהבחינו כבר אז בייחודה ובחידוש שבכתיבתה: בעוד שהספרות העברית עסוקה ברעיונות, בטיפוסים ובמשבר הדורות, עברה איתן לדבר בבני־אדם של ממש. על מצב הקריאה בסיפורת־מקור הוא משתמש אז, בתחילת שנות ה־60, בסצינה שכוחה יפה גם לתיאור מצבה העכשווי: „לא בליתי ערב נאה עם ספר נאה, אלא ערב קשה עם דוקומנט למאמר הכא של מבקר פלוני". שקד עמד על סגולותיה הסיפוריות, על הדקויות הסיגנוניות, על המישעול הצר והמסוכן שבו הילכה בין מלודראמה סנטימנטאלית לבין גבהות ספרותית כוזבת. הילכה, ולא נכוותה.

גם בספרו „גל חדש בסיפורת העברית" (תשל"א) מיקם אותה שקד כראוי, עם החיזוי הנכון שהוא חיוני יותר מכל לביקורת. הוא מדבר שם על אורגאניות לשונית חד־פעמית, שנתהוותה ממיזוג של סלנג וארכאיות, נאטורליזם וקריקטורה. איפיוני הדמויות שלה נעשות בעזרת הפונו־סטייל („לשון כפי שהיא נשמעת ולא כפי שהיא נכתבת"). בעזרת אינטונאציה של דיבור היא אומרת „אני ת־מיר...".

לשונות רעות

ובינתיים, גאתה הפופולאריות של איתן. 70 אלף עותקים נמכרו בכמה מהדורות. גם אנשים שלא נהגו לקרוא קודם־לכן, שוחחו על הספר ועל גיבוריו, כשהתכנסו בחדרי־האורחים שהיו אז גם חדרי־שינה. מעל דפי כתבי־העת הספרותיים נערכו דיאלוגים מתמשכים של רעה אחת ורעה אחרת. ורליה רביקוביץ' יצאה להגנתה במאמר מקסים, יפה להפליא, ברגישות דקה ואינטלקט חד. היא הבחינה בכל מה שהיה ברומאן, ריטוטי הנפש של איתן חירהרו כריטוטי הנפש של רביקוביץ', כמו אווירנן ואגרטל זכוכית.

ואיך אפשר שלא להיזכר באחד הפרקים הלי מיוסרים של הסיפורת שלנו, הפרק על רפי המסריח, שנולד מביצי זבובים. הילד הבזוי והמושפל במעון, שהאשה היפה, אימו, מחבקת אותו, באה לקחתו איתה. ובסוף מתגלה הטעות, היא אימו של רפי אחר, רפי היפה (עמ' 200). טונות של ניר נטולי־עץ שנדפסו מאז לא הצליחו להעניר כמכאוב היבש של הפרק הזה. מי שנרדף בידי אנשים, נרדף גם בידי האל. מעניין, שלקראת שבוע הספר המליץ הסופר חיים באר ב„כותרת ראשית" על „ברקיע החמישי", לאחר שהתפעל ממנו עוד יותר בקריאה שניה.

לשונות רעות החלו מדברות על סופרת של ספר אחד: מיכתנו של כל סופר הוא בספר השני. את הראשון, האוטוביוגראפי יכול כביכול לחצוב כל אחד. איתן משתהה. מפרסמת רשימות, מראיינת סופרים על היבהובי יצירה, מפרסמת פרקי רומאן שבדרך. כל מאמריה מצטיינים בבקיאות, בכושר אנאליטי, כמו גם באמוציונאליות אישית. יש בה היכולת לתרגם כל חוויה פרשית למצבו של האדם. היא מדברת על סיום רומאן בשם „קלפים של

(המשך בעמוד 26)

שירים מן העיזבון

אברהם חלפי

★

יַבֶּשֶׁת קְטַנָּה עוֹרֶפֶת זְמַנִּי
חַיָּה מִכְּאֵיבָהּ וְכוֹאֶבֶת כּוֹאֶבֶת.
אֵינֶנִּי יָכוֹל לַעֲמֹד בִּכְאֵבֶיהָ
אֲבָל אֲנִי עֶבֶד
שֶׁלָּהּ.

5.7.74

★

לֹא עוֹד יוֹרֶדֶת יוֹנָה צְחוֹרָה מֵעַל
וּבְפִיהָ הָמִית פִּרְקֵי תְּהִלִּים בַּבֹּקֶר.
כְּצֵל מִתְמַסְמֵס חָלְפָה יַלְדוּתָם שֶׁל תְּמִימִים.
וּבְנֵי אָדָם כַּחֲלֻדּוֹת
נִפְחָדוֹת
כִּמְנוּסָה מִחֶלְדָּם.
וְאַחַר־כָּךְ
שׁוּב בְּרֵאשִׁית תִּבָּרֵא לִי אָדָם?
וְשָׁמַיִם וָאָרֶץ?
מַהוּ
וְדָם יִצְעַק אֵלֶיךָ מִן הָאֲדָמָה.
וְנֶהֱגֶה?

9.7.74

★

אֲנִי נִשְׁדָּד יוֹם יוֹם
וּמְקַבֵּל אֶת הַדִּין שֶׁל בּוֹרְאִי.
פָּנַי שֶׁלִּי־לֹא־שֶׁלִּי
כְּשֶׁאֲנִי מִסְתַּכֵּל בְּרְאִי

אֲנִי גַּם פִּזְמוֹן מְסֻגָּם
עַל אֶלֶף שְׁטֻיוֹת,
כְּמִי שֶׁאֵינֶנּוּ מֵיטִיב לָשִׁיר
אַךְ מְאֹד מְשֻׁתּוֹקָק לִהְיוֹת.

30.6.74

★

(בוקמים אלה מלאו שבע שנים לפטירתו של אברהם חלפי).

בעש"ט בנוסח שדה

סיפורת

סיפורי הבעש"ט וגם קצת שיחות שלו בענייני אלוהים ואדם, תכלית החיים, צערם ושמחתם / נבחרו ונערכו ונוספה עליהם אחרית דבר בידי פנחס שדה / ברטא / 221 עמודים.

"פעם אחת ישב הבעש"ט בסעודה עם אנשיו, ובאמצע הסעודה הרים את ידיו ועשה תנועות רבות כמו אדם ששוחה בנהר, ואמר: שוטה! עשה כך ותינצלו כעבור כשאה בא איש אחר וסיפר, שנפל עם העגלה שלו אל תוך הנהר, והוא לא ידע לשחות, ומיד עלה בדעתו שינסה לעשות בידיו כך וכך, וברוך השם שהועיל לו הדבר ויצא מן הנהר". זה אחד מסיפורי "שבחי הבעש"ט" הישן והטוב שפנחס שדה בחר לכלול בקובץ החדש שלו. בין סיפורי החסידים על רבותיהם תמצא דברי חוכמה ומוסר ופיוט וחריפות ושנינות ותמצא גם לא מעט סיפורי־הכל על "מופתים" שהצדיקים פעלו, למעלה מגדר הטבע. שדה, הנמשך מתמיד אל עולם המיסתורין, הביא כאן משני הסוגים גם יחד. אין זה מקרה, שבאחרית הדבר שלו תוקף שדה נמרצות את "אור הגנוז" לבובר, עד כדי הבעה יומרנית של ביטחון מוחלט, שהבעש"ט עצמו היה דוחה את עיבודו של בובר למעשיותיו (ולעומת זאת, מן הסתם, מאשר את עיבודו של שדה). שדה מתפלמס גם עם גרשם שלום, הפוסל סיפורים מסויימים כנטולי כל בסיס היסטורי, שכן לדידו של שדה יש לסיפורים הבלתי־מציאותיים מציאות משלהם וזאת הבינו כמה ממשיכי־דרכו של הבעש"ט טוב יותר מפרופסורים. שדה מביא כאן, אם כן, את הסיפורים הפילאיים והפראיים האלה, שבמבחרם מבטאים אולי את שדה יותר מאשר את הבעש"ט. הקורא המעוניין יותר בנושא, ייטיב לעשות אם ישווה קובץ זה [illegible]

[illegible]

שני ג'נט דיילי

שני ספריו של ג'ינט דיילי: ללא בקשת חנינה / עברית: ישראלה רוזי / שלגי / 218 עמודים ● אישה במלכודת / מאנגלית: צימי זליגזון / אור־עם 284 עמודים.

ג'נט דיילי היא מן הסופרות המצליחות ביותר של הרומאן הרומנטי וספריה זוכים כנראה להצלחה גם אצלנו. שניים מהם ראו אור לאחרונה בשתי הוצאות ספרים. "ללא בקשת חנינה" הוא סיפורה של סטייסי הצעירה, שאביה נהרג בתאונת מטוס. היא נוסעת לטקסאס ושם פוגשת בגבר שבינו לבינה מתפתחים יחסי עוינות ועוקצנות. רק אחרי תלאות רבות מסתבר, שיחסים קוציים אלה היו כיסוי לרגשות האהבה ההדדיים שביניהם הכל בא על מקומו בשלום. "אשה במלכודת" הוא רומאן היסטורי מימי המערב הפרוע, שבמרכזו עומדת נערה אמריקנית הנחטפת על־ידי האינדיאנים וחיה בתוכם עד לשיחרורה ושיבתה לעולם הלבן, אך שהותה זו הותירה בה עיקבות עמוקים והבנה לטראגיות ולמורכבות של המלחמה, עד שבסופו של דבר היא מוצאת את אושרה בזרועות גבר המכין ללכה.

אהבת נשים

נקודת החיפוף / גיוים קרול אוטס / מאנגלית: צילה אלעזר / מועדון קוראי מעריב / 248 עמודים.

קשרים אנושיים כפייתיים, מורכבים ממשיכה ומשיעבוד, הם עניינו של הסיפור הזה. גיבורתו, מורה צעירה שהתגרשה לא מכבר, פוגשת את שיילה טראסק, הבוגרת ממנה, ציירת נודעת למדי, אלמנתו של פסל מפורסם, ובין השתיים נרקמים קשרים שיש בהם הרסנות פנימית, המובילים אל אהבה לסבית שזמן רב אין השתיים מודות בה וגם אינן מודעות לה בשלמות, ומביאים את המורה הצעירה קרוב אל סף האבדון.

שירה

נופי חמשי שחמקו

חמישים שיר במדבר / גבריאל פרייל / סימון קריאה, הקיבוץ [illegible]

[illegible]

אורי סלע

ממכבש הדפוס

ידיד העולם כולו

[illegible]

מבוא כאן, בתוכם דשו, טניגוצ'י, בוסון, איסה, ממאוקה שיקי ואחרים. השירים מלווים בציורים יפאניים. ואולם כיום, כשיש לנו מתרגמים מלשונות המזרח הרחוק, עדיף לתרגם מהמקור, במיוחד כשמדובר בשירה כזאת, שבה כל מלה חייבת לשאת מיטען כה מחייב.

שונה, כמובן, בספרו של הרצל שלושה שערים: "אושר חרוך – שירי אהבה, אופקים", "כאב התקוות – שירי דמעה, אדמה" ו"תעודה: זהות נשכחת – שירי שיבה, שורשים". במדור האחרון מובאת פואמה בפרוזה על חייהם ומותם של נורי ואברהם, אחיה של אם־התאומים, שנרצחו בשואת יהודי עיראק בחג השבועות תש"א, שבע שנים לפני לידתם

אטלס משופר

עזר

אטלס גיאוגרפי יבנה / פרופ' משה ברור / יבנה / כ"ד + 175 עמודים.

האטלסים של יבנה, המלווים כמרומה כל תלמיד בדרכו אל תעודת הבגרות, אינם קופאים על השמרים. באטלס החדש והמעודכן שלפנינו נוסף בתחילתו מדור של מידע גיאוגרפי בסיסי על כל מדינות העולם. עוד נוספו כאן מדור מיוחד של מפות שמקורן בצילומי לוויין והן מספקות מימד נוסף של תפיסה גיאוגרפית, המעמיק את אבחנתו של המעיין. מדור חדש נוסף הוא מילון מונחים גיאוגרפי נרחב וכן יש באטלס מפתח מנוקד לשמות המופיעים במפות. כל זה, כמובן, נוסף על 170 המפות עצמן, המכסות את העולם הן מהצד הפיסי הן מהצד המדיני והן בנושאי אקלים, אוכלוסיה, כלכלה ותרבות.

מקראות גדולות חדשות

תורת חיים – חמישה חומשי תורה – ספר בראשית – בראשית־ויישלח / בעריכת הרב מרדכי ליב קצנלבוגן / מוסד הרב קוק / (14) + ב"ש + שע"ח עמודים.

מוסד הרב קוק אינו אמון על יחסי־ציבור, אם משום שאינו יודע במה מדובר, ואם משום התרחקות אנינה ומכוונת. כך או כך, הוא יוזם מטעם למעם מפעלי מו"לות רבי־היקף בהשקעה עצומה של ממון ושל עבודה, וקולם אינו הולך לפניהם ואינו מביא אותם לידיעת ציבור רחב, העשוי למצוא בהם עניין ותועלת. מיפעל שקט כזה נפתח עתה עם הכרך הראשון של "תורת חיים", שהוא הוצאה חדשה של חמישה חומשי־תורה בנוסח קרוב לזה של "מקראות גדולות", אבל בשיפורים רבים וחשובים: ההוצאה החדשה תקיף – כך יש להעריך – כעשרה כרכים, שבהם מובא נוסח החומש, כפי שהגיהו והכינו לסידרת התנ"ך עם

פירוש "דעת מקרא" (עוד אחד מהמיפעלים המונומנטליים של מוסד הרב קוק) פרופסור מרדכי ברויאר על פי הנוסח והמסורה של "כתר ארם צובא" וכתבי־יד עתיקים נוספים, בכך אין חידוש, אך מכאן ואילך רבים החידושים. במהדורה זו נכלל נוסח מתוקן ומוגה של תרגום אונקלוס, שהכין הרב יוסף קאפח על־פי התאג', והעיקר הוא עשרת הפירושים המלווים את התורה. אלה הם פירושיו של רב סעדיה גאון (בתרגום מערבית של הרב יוסף קאפח), פירושיהם של רבינו חננאל, רש"י, רמב"ן וחזקוני (רבינו חזקיה ב"ר מנוח) במהדורותיו:

היסטוריה של הציונות

הציונות, הבעיה הערבית והמנדאט הבריטי / שלום אטינגר / קרני / 552 עמודים.

זו היסטוריה של הציונות ושל שיבת־ציון עד ליום הכרזת המדינה, כשהדגש הוא על מה שהתרחש בארץ ופחות על מהלכיה של התנועה הציונית בגולה. בכתיבת ההיסטוריה הזאת, נעזר המחבר הן במקורות והן בספרי ההיסטוריה שקדמו לו והחלק ניכר מן הספר הוא ציטוטים. שרבורי־הקישור של המחבר מאחים אותם ליריעה אחת. הסוגיה המרכזית שהוא מבליט היא המאבק הכפול של הציונות, בבריטים ובערבים. באחרית־דבר שלו, המחבר מביע דאגה לעתידו של המיפעל הציוני, משום הסתלקותה של תודעת השליחות ההיסטורית, העוינות המוסלמית והנוצרית לישראל ושקיעתו של העם היהודי בגולה בהתבוללות ובחיוב הגלות.

מודעות לגוף

חכמת הגוף / חנה זהן / עקר / 120 עמודים.

לגוף יש טענות, הוא תובע תשומת־לב וטיפול ואנו דוחים אותו בקש, מתוך סברה שיש לנו עיסוקים חשובים יותר. כוונתו של הספר היא להביא את הקורא להתייחסות מודעת אל גופו, כדי שיטפל בו באותה רצינות, לפחות, כמו במכונית. אל התורה מתלווים תרגילים שונים של תנועה, נשימה, הרפייה וכרומה, והם מלווים בתמונות.

עצות לגידול תינוקות

הורים – צעד אחר צעד / ויקי לאנסקי / תרגום: דפנה לוי / מודן, ספרי שרה פרידמן / 189 עמודים.

ספרי הדרכה קודמים של ויקי לאנסקי להורים ראו אור בהוצאת סירקיס, אך הספר שלפנינו שונה ומיוחד: כל כולו עצות קצרצרות ומעשיות (1001 בסך־הכל) בעשרות רבות של נושאים הקשורים בגידול הילד עד שנתו החמישית. העצות דנות בענייני האכלה, השכבה, בכי, רחצה, כביסה, רכישת ציוד, טיפול באחים ואחיות של התינוק, היגיינה, עזרה ראשונה, מחלות, כטיחות, גמילה מהרגלים, טיפול בפחדים, עריכת ימי־הולדת, נסיעות עם תינוק, תאומים, ילדים מאומצים, הורים יחידים ושפע רב של עניינים אחרים. כל עצה היא בת חמש־שש שורות לכל היותר.

ילדים רוצים למות

ילדים שאינם רוצים לחיות / ישראל אוריבך / אוניברסיטת בר־אילן / 274 עמודים.

מסתבר, שניסיונות התאבדות ומעשי הרס עצמי אופיניים גם אצל ילדים, ואפילו בני ארבע שנים ופחות. כך, למשל, מסופר כבר בפרק הראשון על ילדה ישראלית בת שבע הנוטה להתאבד משום שאמה מתנכרת ומתאכזרת לה. הספר דן תחילה, כרקע, בהתאבדות מבוגרים ובתיאוריות המסבירות אותה, ועובר מכאן לדון בהתאבדות ילדים, במסרים של הנוטים להתאבד, במאפייני אישיותם, בתנאי חייהם המישפחתיים והחברתיים, בתפיסת מושג המוות אצלם, בחלקה של המישפחה ביצירת נטיית ההתאבדות, בתיאוריות העוסקות בהסברת התאבדות ילדים ובדרכי הטיפול בנושא זה.

האנושי שבצה"ל

תיעוד

צה"ל – פני אדם / עורך: יוסף אשכול / כיתובים: יורם טהרלב / עיצוב ועריכת הצילומים: עמרם פרת / משרד הבטחון – ההוצאה לאור, צה"ל – קצין חינוך ראשי / 207 עמודים.

זהו אלבום של צילומים צבעוניים שתכליתם להציג את צה"ל כקיבוץ של יצורי־אנוש ובדרך זו גם להצביע על האנושי שבצה"ל. מעט מאוד טקסט מלווה את הצילומים והוא בעיקרו קטעי שירים או טקסטים תלושים מהקשרם (למשל, הרכב מנת ברזל של צה"ל, או קטע מפקודות מטכ"ל כשרות). הצלמים הם גיל ארבל, אלכס ברונר, מיכה כר־עם, חנוך גוטמן, אילת גונן, מיכאל גלעדי, אירית זילברמן, סמדר כהן, הרצל קונסארי, אלכס ליבק, שלמה ערד, נועם ערמון, אייל פישר, מיכאל צרפתי, עוזי קרן, שמואל רחמני ואורי שמתוני. ברור מכאן, כי אין הספר יכול לשאת צביון סגנוני אחיד, אבל איכשהו הוא מצטרף לתמונה חמה, אינטימית ואנושית, שגם אינה מעלימה חולשות. אין זו הצדעה לצה"ל, אלא לחיצת־יד חברית.

בריטניה בא"י

התנ"ך והחרב / ברברה ו. טוכמן / מאנגלית: אתרן אמיר / זמורה, ביתן / 343 עמודים.

למותר לציין את המעמד שרכשה לעצמה ברברה טוכמן כהיסטוריונית שנונה, מעורבת ונון־קונפורמיסטית, השוזרת פרות קרושות בתענוג לא־נסתר. אם ספריה הקודמים (ביחוד "מצער האיוולת") זכו אצלנו לעניין רב, קל וחומר כשהיא כותבת על עניין "שלנו": התייחסותם של הבריטים לארץ־ישראל. היא מתארת כאן את הקשר הדתי, הנפשי והמדיני של בריטניה והבריטים לארץ מאז ימי־הביניים ועד לכיבוש הארץ במלחמת העולם הראשונה, הצהרת בלפור וקבלת המנדאט מחבר הלאומים. כאן מסתיים סיפורה, והבל, כי הקורא העברי היה שמח לקרוא ניתוח שלה על פעילות הבריטים בתקופת המנדאט ועד קיצו. אבל גם כך הספר גדוש הן במידע היסטורי והן בהארות רבות־עניין. לידיעת המתרגם: שמו העברי של יוסף איש־אדמתיאה (האיש שלפי המסורת הנוצרית נמנע מלהצביע בסנהדרין בעד מותו של ישוע ואחר־כך מסר את קברו שלו לישוע ונקבר בעצמו סמוך לו) הוא יוסף הרמתי.

הרב והאפיפיור

הרב שלי – יומנה של רבנית / סנינה מילר / עריכה: דינה עיבל / ספריית מעריב / 237 עמודים.

המחברת מספרת פה על ילדותה בכפר ברומניה, על נישואיה לתלמיד־ישיבה שהיה לרב, אחרי שעשה את שנות מלחמת העולם השנייה במחנות עבודה, על החיים ברומניה תחילת השלטון הקומוניסטי, החיפושים, החקירות והמעצרים. ב־1960 זכתה המחברת לעלות לישראל והבעל זכה להתמנות לרב בנצרת עלית (הקריה כאן "טבור הגליל"). מחציתו השנייה של הספר מספרת על הרב בעיר זו, טיפוסיה ומאורעותיה, לרבות פגישה עם האפיפיור בביקורו, הכל מנקודת המבט של בית הרב, כמובן, אבל יותר עם זה בלא חן הומור.

גיבורה מתימן

בקומה זקופה / שלמה טבעוני / הקיבוץ המאוחד / 180 עמודים.

יונה־קומש דמארי־מזרחי (1894 עד 1986) נולדה במחוז באשר שבתימן, אותו מחוז שבו יצאה גם מישפחתה של שושנה דמארי. בת י"ד נישאה ושנים מעטות אחר־כך עלתה המסכה לארץ עם עליית יהודי תימן בראשית המאה. הם השתקעו בראשון לציון ולא עבר זמן רב עד שהבעל אברהם חלה ומת והיה בין ראשוני הנקברים בבית־הקברות של תל־אביב נחלת טרומפלדור. האלמנה גידלה את ילדיה בכוחות עצמה, עד שנישאה שנית לאלטון, חבר מושב נחלת יהודה. אלא שהאסונות המשיכו לפקוד אותה. בנה הגדול נהרג בתאונה, כעלה הבני מת מנשיכת שועל נגוע בכלבת, בנה של בעלה מאשתו הראשונה סילקה אותה מביתם, בנה ציון נפל במלחמת השיחרור, בקרב על מוצב הראדר בנבי סמואל ובנה רמי נפל בקרב העתיקה במלחמת ששת הימים. אך היא לא אמרה נואש ובערוב ימיה התמסרה לרכוש השכלה ודעת. בספר מובאים קורות חייה כמו חומר רב על עליות תימן.

מאושוויץ לארץ

אני אעבור את הירדן הזה / מרים מטיאס / בית לוחמי הגיטאות, הקיבוץ המאוחד / 167 עמודים.

מרים מטיאוס נולדה בכפר בקארפאטורוסיה למישפחת חסידי סיגט שבכל זאת לא הבדילה את תשוקתה לרכוש השכלה כללית. כאשר כבשה גרמניה את צ'כוסלובקיה ב־1938, סיפחה הונגריה את קארפאטורוסיה וזמן קצר אחר־כך נפטר אביה. בפרוץ מלחמת העולם, הצטרפה הונגריה לגרמניה וגירוש היהודים החל. בקיץ 1944 גורשה עם המגורשים לבירקנאו שבאושוויץ והיתה קורבן לתג ולהתעללויות, למזלה, נשלחה לעבוד במכבה ואימת הרעב סרה. עם התקרבות הרוסים הועברה למחנות אחרים, עד שהגיע הצבא האמריקני ואיתו השחרור. בתום המלחמה גמרה אומר להגיע לארץ־ישראל ולאחר נדודים בצ'כוסלובקיה ובאיטליה הפליגה באניית מעפילים, הגיעה למחנות המעצר בקפריסין ולאחר קום המדינה – לארץ. הספר הוא סיפור קורותיה לאורך הדרך.

למטייל במצדה

הדרכה

מעוז אחרון – הסיפור של מצדה ואנשיה / מיכה לבנה / משרד הבטחון – ההוצאה לאור / 224 עמודים.

אפשר לראות בספר הזה המשך, הרחבה והשלמה לספרו הידוע של יגאל ידין על מצדה. הספר ההוא סיפור את פרשת החשיפה, הגילויים והממצאים ואילו הספר שלפנינו נועד להיות מדריך למטייל ולמסייר באתר. אבל הוא יותר מאשר מדריך במובן המצומצם (מדריך כזה כלול כאן בפרק "סיור במצדה" וכו מעקב אחרי האתרים אחד לאחד), שכן מטרתו להוסיף על ראיית העיניים את "הסיפור המלא": המיבנים והשרידים במצדה לסוגיהם ולענייניהם, הכלים שנמצאו בה, הכתובות שנחשפו, תולדות ההר לפני ימי הורדוס ובימיו, בימי המרד ואחריו, מצדת יוסף בן־מתתיהו, תולדות חקר המקום, שיחזורה של מצדה, משמעותה כיום ועוד. יצויין לטובה גם שפע התמונות, התרשימים והמפות.

לא במסלול השגור

מסלולי אתגר – מדריך מקצועי למטייל / אורי דוידוביץ / הוצאת המחבר ת"ד 193 ת"א.

זה מדריך למטיילים רציניים באמת, אלה שעומסים ילקוט גב ומימיה, נועלים נעלים חזקות ויוצאים כדי לחזור עייפים אך מרוצים. לאלה מוצעים פה "מסלולי אתגר", הרחק מן ההמון התיירותי־האוטובוסי, במרומי פסגות ובמעמקי קניונים. יש כאן מסלולים בצפון הארץ, במרכזה ובדרומה, ולכל אחד מהם מצורף הסבר מפורט של המסלול ואורכו, המפות המתאימות, הציור הדרוש, נקודת ההתחלה, עבירות כלי רכב, ישובים ושירותים קרובים ועוד. אין כאן תיאורי אתרים – את אלה יוכל המטייל למצוא בספרות המקובלת. והחידוש העיקרי: כל טיול מתואר בתצלומי אוויר תלת־ממדיים שבהם יש להתבונן דרך משקפיים ירוקים־אדומים המצורפים לספר. תמצא כאן גם פרקים כלליים על ציוד, עזרה ראשונה, צילום טיול ותצלומי אוויר ותספר כרוך כאוגדן, גם כדי שתוכל להוציא את דפי הטיול הנחוץ לך וגם כדי שתוכל להוסיף טיולי אתגר חדשים, היוצאים לאור למנוייהם מדי חודש בחודשו.

לידיעת המטיילים

פירסומים חדשים של החברה להגנת הטבע: השומרון במלחמת העולם הראשונה / זאב ח. ארליך / 83 עמודים ● גדרה – מושבת בילויים / נירה לרנר / 38 עמודים ● באר־שבע – העיר העתיקה 1900־1948 /

חילה טלקריסטין ואילן גלפאר / 61 עמודים ● הכרמל – ארם וישוב / ליקט וערך: יעקב שורר / 211 עמודים.

לפחות ארבעה יהודים ישבו דרך קבע בשכם לפני מלחמת העולם הראשונה וסיפור של אחד מהם, יוסף יקותיאלי, מצוטט במלואו בחוברת המספרת על השומרון באותה תקופה. מובאים בה גם מאמרים על מסילות הברזל הישנות, כיבוש מבמש בידי האנגלים, הגדודים העבריים בבקעת הירדן ועוד, וכל זה מלווה מסלולי טיולים מוצעים. חוברת אחרת מוצעת ללוות סיור בגדרה ומביאה את סיפור בילו"י וסיפור הקמת המושבה והתפתחותה. לסיורים בבאר־שבע תשמש חוברת אחרת, המתארת את יסודה ובנייתה של העיר מאז תיכנונה בראשית המאה. ולבסוף, יצאה גם מהדורה חדשה ומורחבת של "הכרמל – ארם וישוב" ובה חומר רב לתולדות ההר בכל תקופותיו. אין צריך לומר, שכל החוברות והספרים הללו משופעים בתמונות, בתרשימים ובמפות המתבקשים על־פי עניינם.

בתיאטרון

ואצלאב וסביבו

במה – 107 / בעריכת רפאל גילולה, רות בלומרט / הוצאת התיאטרון לתיאטרון ע"ש ישראל גור / 100 עמודים.

מחזהו של סלבומיר מרוז'ק "ואצלאב" שמר במרכז: הגליון, כשהוא מתורגם לעברית בידי דבורה גילולה והמתרגמת הוסיפה לו מסת־מבוא. עוד מובאות הערות לבימוי שכתב סו פא צו, שביים אותו בחוג לתולדות התיאטרון באוניברסיטה העברית. באים כאן גם מאמרים על אלי פפריקורן (על הקשר שבין "פאוסטוס" ללסינג ו"הפיסיקאים" לדירנמאט), אילנה ביאליק (על העתקת מחזות ליידיש בתיאטרון ה"שונר" בניו־יורק), עדה טל (על ביצוע צ'כובה, סלינה משיח (עדות על יצירת "פסק והזאבי" לפרוטופינב) ועוד.

הקיבוץ במשבר

מבפנים – כרך מ"ט 1 / העורך: [illegible] הררי / התנועה הקיבוצית המאוחדת / 17 עמודים.

גליון מיוחד (צנום מן הרגיל) של "מבפנים" המתמקד במשבר הכלכלי־חברתי בתנועה הקיבוצית. מובא כאן דיון מיוחד של מוקיה התק"ם בעניין זה ומאמרים של אשר מניב ואסתר אלכסנדר ועוד. הנימה הכללית היא נימה של התפכחות כאובה וקריאה לשינוי אל ערכי השוויון והצדקנות; יש גם לא מעט ניסיון של ביקורת על המישלה על דרכה הכלכלית המיטיבה עם ההון על חשבון הייצור.

תגובה

פיכחון, ביקורת ומידה נכונה

מאת שמעון זנדבנק

[illegible] השורות במסתו של דן מירון על פוגלי ("בדיקה מפוכחת לאור העובדות [illegible]", "הצנה היסטורית ביקורתית ומפוכחת") מופרעת אך במעט, וכוודאי שלא [illegible], על־ידי איזו טינה קטנה. אין ספק שהריחוק ההיסטורי ("שמירת מידה של ריחוק [illegible]") והמידה הנכונה ("פיכחון, ביקורתיות, ידיעת המידה הנכונה") חוגגים כאן את [illegible] הטליין, אבל האין זה אך אנושי שפה ושם יתגנב לתוכם איזה צליל לא כל־כך מפוכח [illegible] את השורה כך, למשל, מורגשת אולי איזו התרגשות קלה במלים: "אם למישהו... [illegible] 'קרדיט' על הבנה ספרותית... הרי מישהו זה הוא אשר ברש, ולא מנחם פרי". או אולי יש [illegible] של כלום בפסוק: "קריאה מחודשת זו אל הדגל הפוגלי... נעשית במיסגרת של [illegible] ספרותי אקטואלי, שלא לדבר על האדרת שמם וסמכותם של המגלים עצמם". [illegible] מיקרה הוא שתנועת הגלים הקלה בים השלווה המפוכחת כרוכה דווקא במנחם פרי [illegible] שמוז הייתי מסתכן ואומר שלא. כלומר שמנחם פרי אכן מערער פה ושם את [illegible] המפוכחת לאור העובדות ההיסטוריות.

אבל בסך־הכל בדיקה מפוכחת לאור העובדות ההיסטוריות. והעובדות ההיסטוריות, [illegible], הן שגם בשנות ה־50, כשגילו את שירת פוגל, וגם עכשיו, כשמגלים את הפרוזה שלו, [illegible] ולא מגלים אלא במרכאות כפולות. בשנות ה־50 לא גילו משום שפוגל היה גלוי [illegible] עם כלאו הכי ולא היה מה לגלות, ורק השתמשו בו לנגח את שלונסקי וגו'. עכשיו לא [illegible] מקום שפוגל הוא פרוזאיקון בינוני ומטה ואין בעצם מה לגלות, ורק משתמשים בו [illegible] שמם וסמכותם וגו'.

[illegible]תי ולא מצאתי

[illegible] המפוכחת לאור העובדות ההיסטוריות מידבקת, כמובן. גם הקורא נתקף פיכחון [illegible] להיות היסטורי. ומאחר ששלמה גרודזנסקי ז"ל (איש קרוב ללבי במיקרה, ודווקא הוא [illegible] אלי תנועת גלים קטנה בים הפיכחון) זוכה למקום־כבוד במאמרו של מירון כאביר [illegible] של ה"גילוי" הפוגלי הכוזב, אותו "רגש־יחסים בעייתי" ואפילו מזיק עם העבר [illegible], הריני ניגש מייד לארון־הספרים לבדוק את העובדות ההיסטוריות ולמצוא את [illegible] אמנם מירון מזהיר אותי בסוגריים שאת הרגם יצר גרודזנסקי "בעיקר בשיחותיו [illegible] ורק מעט מזעיר בכתיבתו", אבל מה אני יכול לעשות, שיחותיו האינסופיות של [illegible] אמנם היו עוברות היסטוריות, אבל השנים היקהו במקצת את זיכרונם של אלה [illegible] מהן, ואין להם ברירה אלא להסתפק בכתבים.

[illegible], אני מפשפש ב"אוטוביוגראפיה של קורא", קובץ מסותיו של גרודזנסקי על ספרות, [illegible] פוגל מעט, אבל לא "מעט מזעיר". במסה "שני משוררים עבריים שזכו לחסד־[illegible]" (1966) מוקדש החצי הראשון לפוגל, וגם החצי השני, המדבר בנוח שטרן, [illegible] בפוגל. הנה, אני לוחש לעצמי, הגעתי. כאן אמצא את פוגל נוסח "הפוליטיקאי [illegible] הלז גרודזנסקי, פוגל "נידח ואבוד" כביכול, "קדוש מעונה של התרבות העברית" [illegible], פוגל כ"איקונה וכת־דם" כביכול, שנוצרה כדי להרימה על נס בעת "מסע הצלב [illegible] החרש", להשתמש בה "כאיל־מצור במיתקפה שנועדה לקעקע ולערער את שלטונם [illegible] ואלתרמן".

[illegible] הפיכחון הביקורתי, יגעתי ולא מצאתי. במקום האביר המשוריין הרץ בראש המחנה [illegible] כאיקונה וכת־דם של פוגל ומקעקע את החומות השלונסקאיות, לא מצאתי אלא [illegible] תוכחה רכה באוזני חסידיו השוטים של פוגל:

[illegible] בתגלית זו (שגילו את פוגל בראשית שנות ה־50) לא מעט מן ההפרזה שבכל [illegible]. שיבחו את פוגל לא רק על מגוליותיו הבולטות, אלא גם על תכונות שאפשר גם [illegible] כחולשות... מה שמוסר עליו מפי ידידיו, ומה שהוא עצמו סיפר ביומנו, שפורסם [illegible] כמאזניים, מעלה דמות של אדם מרוכז בעצמו, בקליטת חוויותיו, ובעל דמיון [illegible]... מנגנון נפשו של פוגל היה מראשיתו הרגישות הפאסיבית, שפיצויה היא [illegible], שכל מה שמחוצה לה טפל הוא. אולם, קרוב לוודאי, כי פרטי החיים הטפלים הם [illegible] יותר, אם כי גם פרקני יותר, לשירה מאשר הרגשות האנטוממת... [illegible] של פוגל, ומקור כוחו וחולשתו כמשורר, היתה רגישותו הפאסיבית. עולמו הוא [illegible] אין הוא ניצב מול העולם, העולם זורם בתוכו."

[illegible] לי אמתעה. מה שמחתי בשימחתו של גרודזנסקי ז"ל כשהתברר שמירון סומך [illegible] ל ובריו אלה, או לפחות אומר במסה שלפנינו דברים דומים עד להתמיה:

[illegible] לו (לפוגל)... עניין אמיתי ביזולת־האנושי... באדם ולכמוסר היה מסוגר בתוך [illegible], בלתי מעוניין, למעשה, בנסיון החיים ובתחושת הקיום של מי שאינו הוא. על [illegible] (אנושית ואמנותית) תמורה זו מלמדים כמאה עדים מדקי יומנו, שנדפסו [illegible] בים במאזניים... האיש המשתקף מהם אינו רואה ואינו רוצה לראות את פני [illegible]... ההוויה החברתית הרחבה אינה קיימת לגביו..."

[illegible], סמיכות־עיקרים מלבבת: "הפוליטיקאי הספרותי" ו"איש התרבות הספרותית [illegible]" נפגשים בהערכה שקולה דומה – כל־כך דומה – של יצירת פוגל על [illegible]. אכן, דור הדור מי יידע.

מדוע הרומאן ריתק אותי

[illegible] החלק האחרון של מסתו של מירון, זה העוסק ב"חיי נישואים" עצמו, לא עזר לי בניסיון [illegible] לפיכחון ביקורתי דומה. ומדוע, אני שואל את עצמי. הלא מדובר פה – ובפרוטרוט – [illegible] של הרומאן, ורק בדרך אגב גם בחולשותיו של מנחם פרי. מה יכול להיות יותר [illegible] מהטענה שיש ב"חיי נישואים" דלות אינטלקטואלית, ואין בו שום הד לא [illegible] (ויינינגר) ולא לקארל קראוס, לא למאהלר, שנברג וברג, ולא לקלימט, שילה [illegible] מה יכול להיות יותר נוקב מהקביעה שזהו "אקזיסטנציאליזם למתחילים, שאינם [illegible] לייסם את מחשבתם לסיבוך ולעושר האמיתיים של הרצף הקיומי"? מה יכול להיות [illegible] שרמנאלי מן הקביעה הדרך־אגבית "פוגל אומנם לא חשב מקורית ולא ראה את העולם [illegible] שתיאור ראייה מקורית"? מדוע אינני מצליח להתעלות להסתכלות היסטורית [illegible] כעין זו? מדוע, לכל הרוחות, ריתק אותי כל־כך, ריתק והפליא אותי הרומאן [illegible] הזה, הרומאן שכל בדיקה מפוכחת תוכיח, שאינו צריך לרתק שמא בגלל לשונו [illegible] וקורא במירון:

"[illegible] של הספר היא פרידה, חסרת אלאסטיות, נלעטת בפה כמת ובשה, ומבחינת [illegible] בן ימינו מיושנת לאין ערוך יותר מלשונו של עגנון בסיפוריו הספרותיים־[illegible] ביותר. שכן אפשר להשתמש בלשון המליצה שימוש חי, ממש כשם שאפשר [illegible] בלשון הדיבור שימוש מת".

[illegible] וקורא בפוגל:

[illegible] כעשר וחצי. ריטש הרחובות כבר היה קלוש יותר, כמו נצער בו מרצים. מרצפת [illegible] והיא ברוחה לאורכה, כרמתנית, ממורקת יפת, נוצצת לילית. מבואות העוברים [illegible] בה, פעם מצומצמת, גמדית, פעם צרה ומאורכת מאוד. בתנור אספקלריה [illegible], מתוך בתי־זקפה המסוארים נזרקי הצנצה אלומות זוהר כתמתם, גדוש ושתצני, [illegible] לישותו־שגיסת ויגע רישת עיניך עד־פוי־מיצמין של־טאב־ דלתות־הפיבוב־שלשו [illegible] מבר זה ובלוע אחרים תמורתם מן הצד השני המין מבוהק משונה".

[illegible], גם הפעם נכשלתי. לא כפת יבשה נלעסות המלים בפי, אלא כלחמניה עסיסית. לשונו [illegible] של פוגל – גם בתיאוריו, גם בדיאלוגים שלו – מקסימה אותי בגמישותה, [illegible] ובכייקנותה, למרות אוצר־מלים שלא תמיד משמש עוד בידינו ולפעמים אף אינו [illegible] לנו. עוד גדול המרחק, אני אומר לעצמי בתנועה של יאוש, ביני לבין הפיכחון, [illegible], ידיעת המידה הנכונה.

[illegible] לפעמים, ביני לביני, אני חושב לי שטינה אחת קטנה יכולה להיות טורדנית לא פחות [illegible] של מיטום.

[illegible] נוטל לגלות את פוגלי. מוסף זה, 2.6.87.

[illegible] של קורא, הקיבוץ המאוחד, תשל"ה, עמ' 118–119, 124–125.

★

דן מירון יגיב על רשימה זו ועל רשימותיו של נתן זך ב"העולם הזה" בגליון הבא של מוסף זה)

שורשים שנעקרו

מאת יהודה ליב

רומן פריסטר, ללא פשרה, הוצאת זמורה־ביתן, 402 עמ'.

החיפוש אחר שורשים או חזרה לשורשים הם תופעות שהפכו בימינו צורך פנימי של רבים מאוד. מבחינה זו, ספרו של רומן פריסטר "ללא פשרה" יצא לאור בזמן הנכון. קורות חייו של יצחק גרינבוים חושפות לא רק את שורשיה של יהדות פולין, שהוא היה ממנהיגיה הבולטים לאחר מלחמת העולם הראשונה, אלא גם את השורשים של תופעות אקטואליות רבות בחיינו ובתרבותנו הפוליטית: התחברויות והתפצלויות, בריתות קואליציוניות ומריבות סיעתיות, מעמד "לשון מאזניים", חשבונות היסטוריים ושנאות אישיות. מבחינות רבות, ישראל היא הצאצא החוקי של יהדות פולין וכל המעיין בספר, גם אם אין הוא יוצא פולין או אירופה, יחוש עצמו "בבית" בהווי המתואר בו.

רומן פריסטר

יצחק גרינבוים, שר הפנים הראשון של מדינת־ישראל, היה בן 50 ויותר כאשר השתקע בירושלים ובן 90 ויותר כאשר הלך לעולמו. כלומר, כמחצית חייו המבוגרים עברו עליו בארץ־ישראל, ואף־על־פי־כן, לחלק הארץ־ישראלי בחייו מקדיש רומן פריסטר רק קצת יותר מפרק אחד מבין 21 פרקי הספר. לדעתי זו חלוקה נכונה. ככל שהתארך פרק זה בחייו של גרינבוים, הוא בכל־זאת לא היה אלא מעין סוף־דבר: המבוא, העלילה המתפתחת, הדראמה והטרגדיה – כל אלה התחוללו בפולין.

אין בספר תיאור רצוף של חייו של גרינבוים. פעמים רבות נקטע סיפור־המעשה בלי שנודע את סיומו ובלי שנקבל הסבר משכנע על מניעי הנפשות הפועלות. לפרקים קשה להימנע מן הרושם, שלא המיסמכים והמיכתבים המצוטטים בפרק זה או אחר, נועדו להמחיש את הרצאת הדברים, אלא להיפך: סיפור המעשה משמש כאילוסטרציה להם.

ככל שזה עשוי להרגיז בעת הקריאה, יש לשיטה זו גם יתרונות משלה. שכן, כמו שקורה בחיים, ולאו דווקא במחקרים היסטוריים מעמיקים, הרבה־הרבה מרץ מושקע לריק במריבות קטנוניות, הנחשפות לבסוף כחסרות משמעות, בעוד שהתהליכים המבריעים באמת מצטיירים כשעת המעשה כארועי־אגב שוליים. יהדות פולין נחשפת בספר כפי שהיתה, כנראה, במציאות: ציבור גדול, תוסס ומגוון, עשיר ברוח, בעל פוטנציאל אדיר, אשר בשנות ה־30 היה כלתי מודע לחלוטין – כך מסתבר – לתהום הפעורה לרגליו ולכך שהנא חי את הפרק האחרון של ענו. עליית הנאצים לשלטון מתוארת בספר, למשל, רק אגב נסיעתו של גרינבוים מצרפת לפולין דרך גרמניה, והמאורע הבודד היחיד שזוכה לאיזכור בהזדמנות זו הוא מיגויו של גבלס לשר התעמולה. אולי דווקא תיאור זה נאמן יותר למציאות ומשקף את הלך־הרוח באותו זמן.

לא היתה זו מלאכה קלה לחבר יצירה קריאה ועם זה נאמנה למקורות, כאשר מיסמכים רשמיים, פרוטוקולים ותלונות של עדויות שימשו חומר־גלם עיקרי. בדרך־כלל עמד רומן פריסטר בהצלחה במשימה זו. הוא כשל, לדעתי, רק בניסיונו להפוך את תוכנם של מיסמכים לדיאלוגים, כדי להפיח בהם חיים ורעננות. כדבריו, שכר מעשה זה יצא בהפסדו. הדיאלוגים הללו נשמעים לרוב שדופים וחלולים, והכל, כיוון שזה רק מפריע לסיגנון הרהוט והקריאה

האוזן השלישית

מאת תמי שבק

המסך האפל עזר לספרים

שבוע הספר חלף בסערה ובעוצמתם האדירה של הטלוויזיה והרדיו כבש את כיסי הקוראים. התגובות הראשונות, ללא הסיכומים המיספריים הסופיים, מוכיחות כי גיל הרכישות הגדול, שעליו דובר רבות באחרונה, עודנו בעיצומו. יעקב סבטר, מנכ"ל הוצאת "כתר", שמח לציין כי "יש גידול מרנין במכירות, שאינו מתרכז רק בלהיטים הגדולים". המכירה, לדבריו, ביומיים הראשונים היתה כצפוי, אבל החל במוצאי שבת "זה עלה מעבר לציפיות". מהם הלהיטים השנה? נגדיר החריקים החדש של ההוצאה, שהצטרף לנגדיר הצמחים מן השנה שעברה, וכן האנציקלופדיה החדשה ו"חשבנו שהקוראים יחכו עד שהיא תושלם ושמחנו על האמון שהביעו בקניה המוקדמת"), אנציקלופדיה בריטניקה וכמובן "מולכו" של א.ב. יהושע. גם ספרו החדש של יצחק בן־נר "מלאכים באים", הסדרה המתורגמת החדשה של "כתר" והספר "דבר קטן יטוב" נמכרו טוב. "לא התרשמנו שאנשים קונים דווקא בגלל ההנחות. רובם מגיעים עם קטעי ביקורות מהעיתון וקטלוגים מסומנים. עיקר הביקוש הוא לספרות חדשה".

גם אשר ביתן מהוצאת זמורה־ביתן לא מאוכזב מהיריד וגם הוא מציין את נקודת המיפנה במוצאי שבת. "אולי בגלל שביתת הטלוויזיה". ביריד הוא רואה יתרון כיוון שבניגוד לשיווק לחנויות הוא יכול לפרוש לפני הקורא האת כל הקטלוג של ההוצאה והוא שמח לראות שקונים הכל. "אם בשנים קודמות היה ספר מוביל – אנשים קנו ספר בישול של רות סירקיס או את אחד מספריו של דן בן־אמוץ ועוד ספר נוסף – השנה אין ספר או ספרים מובילים. תמיד יש להיטים. אבל הם נמכרים כל השנה ולא זקוקים לשבוע הספר". הלהיט הבלתי מעורער של ההוצאה השנה הוא: "שם הוורד" של אומברטו איקו. נמכרה טוב גם הסדרה החדשה "עגורים לספרות העברית" ובעיקר ספרו של דוד שיין "עד עולם אחכה". גם ספרה של גפנה אמיר "עד כלות" הצליח יפה.

משה במברגר מהוצאת "ידיעות אחרונות" שמח שהמסך האפל בטלוויזיה הוציא את הקהל אל הירידים, אבל ההשבתה ב"אגד" גרמה סבל רב בירידי חיפה וירושלים. "השנה ערכו כל התנויות מיבצעי הנחה חודש לפני היריד, ולכן חלק מהציבור רכש את הספרים כבר מראש והוא בא ליריד בעיקר לפגוש מכרים". הלהיטים של "ידיעות אחרונות" שייכים אף הם לענף האנציקלופדיות האופנתי כל־כך, והמדובר השנה באנציקלופדיה של התנ"ך. גם "תמוז בלהבות" של שלמה נקדימון נמכר טוב.

בכבל שנה, לא רחוק מספרי הבישול, מובילים במיצעד המכירות ספרי הילדים. דבורה עומר כבר מתורגלת שנים רבות בעמידה סבלנית בדוכנים ובחלוקת חתימות והקדשות: "נדמה לי שהשנה שבוע הספר חוגג ופורח יותר מבשנים קודמות. אני מאוד אוהבת את היריד. הוא צבעוני, יפה ומרגש". שלוש פעמים חתמה עומר על ספריה השנה ו"אני פוגשת אנשים שאף פעם לא תהיה לי הזדמנות לפגוש אותם. לא לכולם יש סבלנות לכתוב מיכתבים. נכון שלפעמים אני מרגישה כמו בגרדתיות – בגלל הדוחק והצפיפות הורים מרימים את ילדיהם כדי לראות אותי חותמת, או מצביעים עלי באצבע – אבל אני מקבלת את זה ברוח טובה". השנה הספיקה עומר לפגוש כבר אמא, שקראה את "רפי תמר" בנעוריה ומחפשת אותם לבתה, וגם מישהי שקראה את "אני אתגבר" בגיל 14 ומאז מקדישה את חייה לטיפול בנכים.

"היום הראשון בשבוע הספר כבר עלה לי 250 שקל", אומר דוד אבידן, שהחליף השנה את האבן־שושן שלו וגם את אלקלעי והקונקורדנציות הישנות. ספרי קריאה הוא מקבל, ולכן הוא רוכש רק ספרי מדע ומדע בידיוני. אבידן סבור כי 10־40 עותקים מכל ספר שלו נמכרים בכל יום בשבוע הספר, אבל הוא מודה שהמכירה עולה כשהוא חותם עליהם ו"גם או רק כשיש הודעות ברמקול כל 10 דקות, וכשאני מתייצב שם לפחות לשעתיים". מה כותבים לאדם שאת פרצופו אתה רואה בפעם הראשונה והוא מבקש הקדשה אישית? "אני משרבט במהירות חתימה. לא כותב הקדשות". מה הוא חושב על שבוע הספר? "אנשים אוהבים למשש ספרים. זה מאוד חושני. אומנם המו"לים טוענים שדרגת המישוש אינה עומדת ביחס למכירות, אבל ממששים את הספרים ולא אותי. לפעמים זה חבל. אבל... בדרך־כלל מול".

דן בן־אמוץ, לעומת זאת, עדיין דבק בתעריף של שקל אחד לחתימה. הוא ידוע כאחד ה"שלאגרים" הקבועים של ירידי הספרים. "כמו כל שוק זה מעניין. חגיגה לעיניים ולאוזניים. לשבת ולראות אנשים זו הצגה". הוא הספיק לקנות השנה שני ספרים של יוסל בירשטיין, אבל הוא קצת ספקן באשר לכוונות הקניה של האוהדים: "הרי לא כולם קוראים ספרים. יש כאלה שקונים במטר רץ". היריד קצת מזכיר לו את "אדם ומעונו", "ואור צרכני".

חדש בענייני החתימות הוא דוד שיין, שספרו החדש "עד עולם אחכה" נמכר השנה יפה. "הייתי שם ביום ראשון והתמתי", הוא מחלק חוויות, "לא השתגעתי על זה. היה נחמד כשבא מישהו שהכרתי, אבל כשבא אדם זר שאינני יודע מי הוא, למה הוא קנה את הספר ומה שמו, יש מבוכה טבעית לשני הצדדים". בכל־זאת הוא מרגיש היום מגרוע [illegible] "הלבשתי את הבנות שלי יפה והלכנו ליריד. לגדולה קניתי ספר של [illegible] ובן השמבה (היא לא ידעה מה זה) ולקטנה "רחוב סומסום". אחרי שעה התעייפנו והלכנו הביתה".

גם עמוס עוז ביקר בשבוע הספר. בערד, כמובן, ואיך ההתנפלות על הסופרים בדרום? "ראיתי הרבה אנשים", הוא מספר. גם עוז אוהב את שבוע הספר: "זה יופי", אבל הוא לא חתם על "קופסא שחורה" ברוכן "עם עוכר" המקומית "אם היו מבקשים ממני, הייתי נותן, אבל לא ביקשו".

חידוני עברית בטלוויזיה

סדרת חידונים על השפה העברית במתכונת פופולארית ונשיק הטלוויזיה הכללית ותשודר החל בחודש פברואר 1988 ועד יום העצמאות. הסדרה תעסוק בגבהיה השונים של העברית, במקבלות ההיסטוריות של שפת עבר וכן בביטויים בעברית החדשה. ההשתתפות תהיה פתוחה לכל. המנחה והשופטים עדיין לא נבחרו. ביום העצמאות, בתום שלושת חודשי החידון, יתקיים חידון הגמר את חידון התנ"ך ביום העצמאות. האם תיסוב שאלת ראש־הממשלה המסורתית סביב "הצ'ופצ'יק של הקומקום"?

פא"ן – "מועדון סגור"?

תסיסה קלה, שוררת בימים אלה בקרב מיספר סופרים תל־אביביים, הרקעו מרכז פא"ן הישראלי, שותף, לדבריהם, "מועדון סגור, המנוהל על־ידי נשיא המרכז אהרן מגד ומוכיר חיים חורן, שעושים בו כבתוך שלהם: הכל מתנהל מדירתו הפרטית של המוכיר". סופרים אלה, שאינם מוכנים שנצטט אותם בשמותיהם, אינם מסתירים שאחד המניעים לביקורתם הן הנסיעות לחו"ל, במיסגרת מישלחות סופרים, שנוסעו הנהלת פא"ן נוטלים, לדבריהם, לעצמם מפעם לפעם. "הגיע הזמן לעשות סדר במרכז פא"ן הישראלי", טוענים אותם סופרים. הנושא עשוי לעלות לדיון גם בוועד אגודת הסופרים בישיבתו הקרובה. פנינו אל האיש שאליו מפנים החיצים, אהרן מגד. "שטויות", הוא אומר. "אגודת מועדון סגור? הרי אנו פונים כל הזמן לסופרים להצטרף אלינו, ולא רבים עושים זאת. לצערי. כסף הכל צריך לשלם מס חבר 10 שקלים לשנה, כדי שנוכל לממן את המס שאנו חייבים לשלם, לפי התקנון, למרכז פא"ן העולמי. לוגיד עלי שאני מנהל את העניינים כאילו זה עסק פרטי שלי, זה ממש מגוחך. מי שמכיר אותי יודע שאני לא בדיוק הטיפוס של העריץ המצוי. ענייני המזכירות מתנהלים מדירתו הפרטית של חיים חורן מכיוון שאין לנו כסף לשכור מישרד. ובכלל, רוצים לשנות, לתקן, לעשות. אפילו מהמכה? אדרבה, שייכנסו ויפעלו מבפנים. אני אשמח לכל פעילות עניינית ורצינית". ובכן, לסופרים והתוססים נזרקה כאן כפפה, והם מוזמנים להרים אותה.

באמנות

מהפכנות בצבעים

מאת עודד ברושי

ממארס ועד פיקאסו, מוזיאון תל־אביב, שד' שאול המלך, ת"א.

מרכז הכובד של התערוכה הוא האקספרסיוניזם שנתבשר בזמנו על־ידי קבוצת "הגשר" *שהוקמה (1905)* יותר כתא מהפכני אידיאולוגי מאשר כתנועה אמנותית. ציורו של ארנסט לודויג קירכנר ממייסדי התנועה "נשים ברחוב" ממחיש בצבע וכקו את המניפסט של התנועה שדיבר על שיחרור מערכים ציוריים ישנים והשפעה של ון־גוך, חיתוכי־עץ גרמנים ימי־ביניימים ופיסול אפריקני ואוקייני. הקווים חדי־זווית, משיחות המיברשת קצרות וניגודי הצבע עזים. הנשים פוסעות כבגדים כהים, תמירות ומיסתוריות על נעלי עקב גבוהות וכובעים רחבי־תיתורה. את המידרכה צייר קירכנר בצהוב בוהק, צבע לא־מציאותי, המבליט את תהלוכת הנשים המאיימת. אריך הקל שהיה גם הוא בין מייסדי "הגשר" מבטא אותו שיחרור ממוסכמות, כשהוא מצייר את השביל המוביל אל הכפר "בסאכסוניה" באדום עז. הוא גם צייר את אחד הדיוקנאות היותר יפים בתערוכה: "דיוקנה של גרדה". גרדה הדקיקה, אחותה הבכירה של חברתו לחיים. עיצוב המיתאר והצבעוניות המפתיעה המשלבת ירוק, ורוד וכחול־כהה, מזכירה את הדיוקן המעניין לא פחות של אלכסיי פון יבלנסקי. מי שביקר לפני כשנה בתערוכת האמנים הצעירים מגרמניה בגלריה "ג'ולי מ.", וודאי יבחין בהשפעה העמוקה שיש לציורים אלה עד היום.

לעומת אנשי ה"גשר" שיצירתם עמדה במידה רבה בסימן של מרידה, הופיעו אמנים כקנדינסקי ופרנץ מארק ויסדו קבוצה אקספרסיוניסטית חדשה בשם "הפרש הכחול", שתפסה את האמנות ככלי החוקר את הצדדים המיסתוריים של המציאות. הכוחות הנעלמים של הטבע מופיעים בציורו האלגורי של פרנץ מארק "שועל". השועל מנמנם במעבר יער צבעוני ומעליו מרחפת רוח טרף צהובה וירוקת־עין המסמלת את הצד האחר, הבלתי־נגלה של החיים.

פרנאן לז'ה: שתי נשים וטבע דומם, 1920

אם חברי "הפרש הכחול" היו אנשי הרנסאנס של תחילת המאה, שונה מאוד האקלים בו יצרו מקס בקמן, אוטו דיקס, אוטו מילר וכריסטיאן שאד מיספר שנים אחר־כך. עבור הצופה הישראלי זו הזדמנות נדירה לפגוש יצירות שביטאו את הריקבון בחברה הגרמנית בשנות השפל הסמוכות לפרוץ המלחמה. שלושה מתוך ארבעת הציורים של בקמן באוסף עוסקים בלולייני קירקס ובקוסמים. בקמן לא היה צריך לחפש משל על המציאות. הוא מצא אותו כבר מוטמע במציאות ברמות עולם הצגות הרוויו והקירקס.

אוטו דיקס כמבקר חברתי בוטה מאוד. ציורו "מחווה ליופי" מתאר את הרקדנס של אחרי המלחמה העולמית הראשונה. דיקס עומד במרכז הציור חיוור ומרצין כשמאחורי גבו מתרחש מיפגש סוריאליסטי בין העולם הישן והרדום להילולה שלוחת הרסן של טרקליני החשק הברלינאים. מי שנדמה שרווקא נהנה מאותה עונה זוהרה ומתירנית היה כריסטיאן שאד. הדיוקן "חצי עירום" אותו צייר בקיץ פאריסאי של 1929 הוא אחד השיאים המוזהרים של האוסף ולדעתי אחד מדיוקני העירום העגקיים שצויירו אי־פעם. שאד צייר את חברתו ראו, כוכבנית ראינוע צעירה בשם מאיקה. במגע של רב־אמן ובבהירות מרהימה הוא מתאר את נימי־הדם הכחלחלים מתחת לעורה כמתוך ניסיון לחדור את המעטה הקסום של היופי הנשי ולחשוף את הדופק הפנימי החי והזורם מתחת לפני השטח הקרים. כדאי גם לשים לב לשני ציורים נפלאים של פרנאן לז'ה ופאבלו פיקאסו מוקדם בשם "גבר בשיכמייה".

עריכת הקטלוג בגירסתו המקורית נעימה מאוד לעיון כשמימין לכל רפרודוקציה מופיעים דברי הסבר מאלפים של הַאנס גינתר וואכטמן ממוזיאון ווּפרטל. המהדורה העברית *סובלת מכריכה פגומה ומפגם* עריכה לא יאמן. רשימת האמנים ויצירותיהם מסודרת על־פי אלף־בית לועזי ולא עברי.

★

(רשימה שניה ואחרונה)

מיכתבים לעורך

לא אמרתי

במישאל הטלפוני על הפריחה בענף הספרים (מוסף זה, 19.6.87) נשתרבב לדברי המישפט הבאו "הדורות הצעירים, דור צברי, שהצטרף לקוראים־בכוח, שונה מקודמיו שלא ידעו עברית". ייתכן שהדברים נבעו מטלפון שבור, ומכל מקום לא נאמרו על־ידי.

אשר רייך

תל־אביב

רחל איתן: יחוד וחידוש

(המשך מעמוד 23)

זכוכית", שלא ראה אור מעולם. כנראה, שהמירה אחר־כך את שמו. מתוך פרק שהופיע בעיתון אני זוכרת את הקטע כיצד אוכלים הצרפתים גבינות צהובות, באיזה סדר, מן הקלה אל המתובלת וממנה אל החריפה. כל טעות בסדר מעידה על חוסר־טעם. גם אכילת גבינות הופכת אצלה למשל על דברים אחרים.

שיקוף תהליכים חברתיים

אחרי כשתים־עשרה שנה מופיע הרומאן השני שלה, הקונטרוורסאלי, "שידה ושידות". ושוב, מדובר בו במסיבות ליל־שבת, והפעם בבר טרקלינים. ומתגלים את התגובה הספרותית בפירורי רכילות ארסית, ופסבדו־אינטלקטואלים צרקנים וטובי־לב מצרפים קעיטה לנבעט.

יהושע קנז יוצא להגנתה של איתן. הנה מאיה הקטנה והמיסכנה מן המעון, מן הרקיע החמישי, העפילה אל השיכבה התל־אביבית הגבוהה, הלא היא אביבה ש"ץ. וכשם שהרומאן הראשון שיקף את שנות ה־40 — באגב, לא בחזית — משקף אף הרומאן השני תהליכים חברתיים של שנות ה־60, החברה התל־אביבית בדרכה אל הרווחה והקידום האישי, צבועה ורודפת גוחיות. קנז נשאר נאמן לה, והוא מתקשה להבין את אוהבי הספר הראשון, הדוחים מעליהם את הספר החדש, לדעתו, *"שידה ושידות" הוא סיפורה של הרדיפה להתגשמות האהבה הבלתי־אפשרית בעולם ללא אלוהים"*. שוב חוזרת אותה תופעה: רק מי שהוא סופר עדיין בפלומה — דליה רביקוביץ, חיים באר, יהושע קנז — נפתח לנגיעות הרכות שלה.

שמעון זנדבנק תוקף אותה ב"סימן קריאה" במאמר בשם "גוסטב מאהלר והגועל נפשי": "מתוך יפי־נפשה של אביבה ש"ץ נשקפת לנו בבהירות מתרידה מבואתנו שלנו. תרבותית מאוד, חולת אהבה עצמית ו"בן, כנאלית עד מוות". אילו רק עסקה הספרות העברית קצת יותר בגועל־נפש, כי אז לא היינו נמלטים מפניה להתענג על ספרות לע"ז.

דן מירון ממשיך להצליף במוסף זה. בהזדמנות זו הוא גם בא חשבון עם יושבי בתי־הקפה בדיזנגוף, עם החוג הנוצץ, קפה "ורד", מיפגשי סופרים, הסואיה של היכל התרבות. אבל הפעם הוא אינו בניגוד לזרם. גם קהל אוהדיה התאכזב. התיחפום, הדחיסות, המלומדות ניצבו כגדר בין הספר לקוראים. מי שהיה קשוב לרכילות שמע בספר סיפורי רכילות, כדי לרדת למעמקיו, כדי להבין את הזומור שבו, צריך להיות תלמיד־חכם.

הקהל עיקם חטם, מתר כרכילות מחולה בחטטנות ושמחה־לאיד ורמויות־מפתח ותיאורים מיניים זבים, שהספרות העברית לא ידעה. החברה חשה טינה כלפי מי שבחל בה, למרות שהיה משויך לתבורת המצליחנים, לסנובה התרבותית. האירונית והבוז של איתן, שנבעו מעמדת ענווה של מי שיכול אך לא רוצה — הגיעו לתודעתם של קוראים מעטים.

עדיין בתנופה

בין כה וכה, גלתה לניו־יורק. יושבת על החארסון בעל־כורחה עם זהות ישראלית־יהודית נסערת. הניתוק עיכב כעדת, אולי גם הצפיד את לשונה. התמורות הלשוניות שעברו עלינו לא נגעו בה. בגלל עקרונות חמורים סיימה את התואר האקדמי. סירבה לבקש מילגת־יצירה כדי להיפנות לכתיבה. "אני לא חושבת שמגיעה לי מילגה. אני לא חושבת שהחברה חייבת לי משהו". היו בה מוסריות ואינטגריטי ונדיבות ודאגה לזולת, שעמדו בניגוד להופעתה הקוקטית ולכתיבתה הארסית־סאטירית. כביקורי־הקיץ האחרונים שלה בארץ עמדה להוציא ספר חדש. פרקים ממנו ראו אור במוסף זה, מתוך פרק חדש, שהופיע ב"ניישן", מארס 86', אני לומדת, שהתכוונה לקרוא לרומאן משהו כמו "צבא מלאכי־החבלה". היא נפלה כשהיא עדיין בתנופה כלפי מעלה. היתה לה פוטנציה לעוד כמה וכמה ספרים. טילטולי חיים ותיפלותם.

כשעיינתי עתה בשני הרומאנים, והתגלה לי, כי לוּא בחרתי היום, הייתי בוחרת בה מחדש וביתר התלהבות. ברטרוספקציה, אחרי חמש־עשרה שנות עשיה ספרותית פוריה בארץ, היא מתמקמת עוד יותר גבוה. מתוך ריחוק, ולאור שעל הרבה מאורות ספרותיים הפכו צללים, אני עומדת על דעתי — עם כל ההתחייבות ועם כל הסיכונים שבה — שאיתן היא אחד הסופרים הטובים ביותר שקמו למרוזה העברית, אני חושבת שהחיים כמו הביקורת העוילו לה.

רחל איתן אינה מופיעה ב"לכסיקון הספרות העברית של הדורות האחרונים" לג. קרסל. בשעתו סירבה למסור לו את שנת הולדתה. אשה. לימים הורתה שהמעשה היה מטופש. קרסל העניש אותה בכך שסילק אותה מהאכסניה. ובין הסופרים הנודעים, איתן ישראל ואיתן שולמית, נפקד מקומה של איתן רחל. בעל־התורמש הוסיף עתה גם את התאריך השני לערך רחל איתן, כשיופיע הלכסיקון המתוקן.

בטרם האכזבה

מאת דליה אמוץ

אנסל אדמס (1902–1984), 112 צילומים, מוזיאון חיפה לאמנות חדשה, רח' שבתאי לוי 26, חיפה.

בתקופה שבין שתי מלחמות העולם, כשפייט מונדריאן מדבר ביבשת [illegible] שיווי־המשקל הקיים מעבר לסבל ולשימחה, על גילוי צורות היסוד האמיתיות [illegible] שרחק מהטבע, פנה הצלם האמריקני אנסל אדמס אל ערכים שהיו מקובלים [illegible] הרומאנטית של אמצע המאה ה־19, לפיהם "הטבע לעולם אינו עוטה מראה [illegible] "בנוכחות הטבע שוטפת את האדם שימחה מרגשת, חרף התוגה האמיתית, [illegible] האדמה החשופה (...) האנוכיות השפלה נמוגה כולה", (אמרסון, "הטבע", 1849). [illegible] מתאים לשייך את הדברים האלה לתקופתם: למהפכה התעשייתית ולרומאנטיקה [illegible] באצולת הדם הכחול וגילתה את יפי הטבע ונפש האדם העמוקה. היום אנחנו יודעים [illegible] כמה דברים על הנפש הזאת, אבל התקופה שבה התעצבה אישיותו של אנסל אדמס [illegible] בעיקבות אדוארד וסטון ופול סטרנד, גם הם צלמים אמריקניים של חומרים [illegible] שונה. בראשית המאה ה־20 היתה אירופה על סף הרפתקה סוחפת של זרמים [illegible] התרבות, עם צלמים מפוקחים, ערים לאסונות הגדולים ולערים הגדולות, [illegible] ולתמונת עולם החודרת את מעטה המראות. צלמים כמו מאן ריי, אנדרה קרטש, [illegible] סודק של הזכוכית השוברת שקיפויות ונופים נעדרי־הוד.

וולט ויטמן, מאבות מיתוס הרחבות של אמריקה, מחמטביעים על אנסל אדמס [illegible] לאיימחה, חוזר ומוזכר באחד הסרטים המפתיעים שמועלים היום על־הבר, [illegible] כמי שמבטיח אישית את המרחב והחופש למהגרים הבאים אל חוף ארץ האפשרויות [illegible] מוגבלות, 130 שנה אחרי צאת המהדורה הראשונה של "עלי עשב" לאור, כאילו לא [illegible] כל־כך הרבה שנים וכאילו לא היו אלה שירים אלא צ'רטר שיביא ארוכה לנפש [illegible] ויליאם פוקנר, בן־דורו של אדמס, לא היה, כנראה, שותף לאמונה הזאת. [illegible] ויליאמס לא, גם ג'ון סטיינבק לא, גם פלאנרי או'קונור לא נסחפה אחרי [illegible] אמריקה חולת שגעון המרחבים. הבורות, הדלות, היאוש, לא סגרו לקבוצת F/64, [illegible] שקראו לעצמם אמני הצילום הטהור, אימוגן קנינגהם, ארוארד וסטון ונוספים, [illegible] גם אנסל אדמס. שאיפתם היתה עיקשת: להשיג את היופי המושלם.

★

אדמס צילם תמונה שבה ארוארד וסטון מצלם נוף אינסופי מעל הר שאליו [illegible] העמק, השמים, והמצלמה העצומה הניצבת על תלת־רגל, כשהאיש הזה, וסטון, [illegible] כאילו מנצח על תבל ונותן הוראות כיצד לעשותה ראויה לחזון הצילום. צילום [illegible] הוא לא נמצא בתערוכה של מוזיאון חיפה, אבל כך נדמה לי שאדמס עצמו [illegible] בבואתו מנצחת על היקום הצלול, הנאצל, השקוף עד קצה האופק של עולם [illegible] מיתולוגיה של נוף.

בתיק התצלומים הראשון שנעשה ב־1927 מופיע התצלום המובהק ביותר, [illegible] חזית של האף־דום", וכו צוק סלע אדיר ומואר, ממעל ירח בתוך שמים כהים של [illegible] ארום, וצל הרים שחור גולש מעברים, כששחרוּת היא אבסולוטית. על שם [illegible] *נשאה הקבוצה את שמה, צמצם 64 (הפתוח ביותר), הנותן עומק חדות* [illegible] המניפסט של הקבוצה קרא לצילום שאינו נובע מכל צורת אמנות אחרת אלא [illegible] שלו עצמו, ויש בהצהרת כוונות זו גם מידה של התנתקות והצטמצמות, [illegible] והסתגרות, אבל הם יצרו עולם שאי־אפשר לקעקע בו את האיכויות הגבוהות [illegible] היופי המשוך עליו, ומעל לכל את התחושה של שקיפות האור.

אמריקה היתה כמו תפושה בשרעפיה, ועל כן יכלה להופיע בה קבוצה של [illegible] שנתנו לעולם יופי שבא באיחור, שחסף להתברלות האמריקנית, והתאים [illegible] בתהליך הטכני של הצילום שנעשה רגיש לעושר הגוונים.

הסידרה של אדמס, "רצף נחשולי־ים", שנעשתה ב־1940, מתארת גאות ושפל [illegible] כמעברים מוסיקאליים בחמש תמונות, גואים ונסוגים, שחציבו פיתרון נבואי [illegible] רצף, מה שיעסיק צלמים שלושים שנה אחר־כך. אנסל אדמס שקיבל חינוך [illegible] קפדני והתעתד להיות פסנתרן, הטעין את תצלומיו ביופי שמימי ובתכניות [illegible] בעלות עוצמה שרק אמריקה עוד היתה מסוגלת להם. נופים כליכך לא נגועים [illegible] כוזות משיכה עצומים, ואנסל אדמס הולך אליהם לטהר את הלב, כמוהו [illegible] בתערוכה קרוע־עיניים.

אז מה אם הוא גדול?

מאת דליה מנור

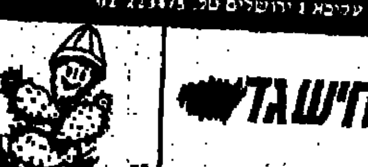
אמן־פורמט פורמט־אמן, ציור ישראלי בפורמט גדול, [illegible] לאמנות ישראלית, רמת־גן.

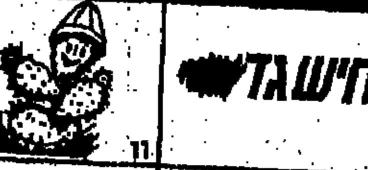
כמה זה פורמט גדול? שני מטר, שלושה מטר, חמישה מטר ומה זה [illegible] באמת לא חשוב, אבל זהו נושא התערוכה השניה המתקיימת במוזיאון [illegible] ראשונה של מאיר אהרונסון כאוצר. יש בתערוכה עבודות טובות ועבודות [illegible] היא כישלון בעצם בחירת הנושא, בעצם ההנחה שלגודל התמונה יש [illegible] בסיסית למשמעותה או לאיכותה של היצירה. לדעתי אין להנחה זו [illegible] שתמונות גדולות, מטבע הדברים, עושות רושם רב. ממבט היסטורי [illegible] התמונות חשיבות כלשהי, אך זו לרוב חשיבות נסיבתית. האימפרסיוניסטים [illegible] בחיק הטבע ולקחו איתם כן ציור וצבעים, ולכן ציירו תמונות בגודל [illegible] תמונות בינוניות וקטנות. כשחזרו לסטודיו (כמו מונה בציורי פרחי [illegible] ולצייר בגדול. אחת התמונות הידועות ביותר בהיסטוריה, המונה ליזה, [illegible] לקטנה; אולי משום שבאותו אולם בלובר מוצג ציור ענק של [illegible] ליזה היא עדיין להיט.

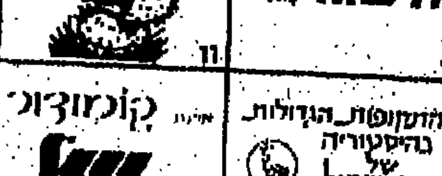
ציורים גדולי־ממדים היו אתגר עבור ציירי המאה וה־16. אחד מהם, [illegible] התמונה שהיא אולי הגדולה ביותר שצוירה אי־פעם על בד עשרים וארבעה [illegible] ("גן העדן", ארמון הדוכסים, ונציה), משתייכת לרשימת יצירות [illegible] הגדולת ממדי התמונות במאה ה־20 מיוחסת לציירי אסכולת ניו־יורק [illegible] כשתצגו הבדים הגדולים של פולוק, ניומן, רותקו ואחרים בגלריות [illegible] מחויב "להיכנס" לתוך התמונה היה לזה אפקט מרשים. מאז הולך [illegible] גדול, על רושם, על אפקטים מרהימים.

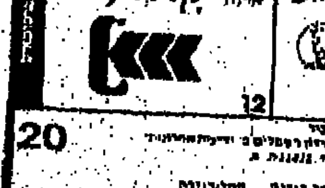
במחצית השניה של המאה הגדיל גם הציור הישראלי את [illegible] קשה לראות בגודל הפורמט מכנה משותף רציני לבחינת האמנות [illegible] הקטלוג, במאמר עמוס קלישאות, מסביר האוצר משהו על רבדים, [illegible] הנוגעים לתהליך שעובר הצופה בהתבוננות מרחוק ומקרוב. באמצע [illegible] הדף, עם רווחים משני הצדדים מופיעה השורה הבאה: "השימוש [illegible] תוכני ולא מצורך צורני. ההיבט הצורני חשוב בפני עצמו, אך [illegible] אהרונסון אינו מפתח טענה זו ואינו מוכיח כיצד הגודל הוא בעל [illegible] האמנים המשתתפים, וכך נשאר מישפט חשוב זה סתמי כמו שאר [illegible] הוא הנושא, או כפי שטוען אהרונסון "השפעת האמן על הפורמט [illegible] השניים", אין טעם להתייחס לכל יצירה, מה גם שרבות מהתמונות [illegible] בעבר. יש להתייחס אפוא לגודל והוא לפחות שני מטר, ברוחב או באורך. [illegible] אמנים שונים שעמדו בקריטריון זה, מגוריצקי עד ציריבסקי, דרך [illegible] תומרקין ומיכל נאמן, גרשוני ורפי לביא, כהן־גן ולאה ניקל, [illegible] ביניהם גם בלתי־מוכרים. גם אורחים מחו"ל משתתפים בתערוכה [illegible] אפרת, נוישטיין וגם גיטלין שהפסל שלו נחשב כנראה לציור [illegible] בפינה רחוקה עליידי השירותים. גבי קלזמר, אמן שעובד בפורמטים [illegible] אולי משום שבימים אלה הוא מציג בירושלים תערוכה של ציורים [illegible] הפורמט הגדול. הוא באמת כה משמעותי איך נתייחס לציורים הקטנים [illegible] קופפרמן, יאן ריייכווורגר איך נתייחס לעבודה שביום ציורים [illegible] "סטנדרטיים" של תמונה, ושגודל התמונה תלוי בין השאר בגודל [illegible] לרשותו של האמן. אהרונסון בחר להסתכן ונפל. לעומת זאת הוא [illegible] הנראה יפה מבחוץ, אך איכות הצילומים ותואמו לרוב היצירות [illegible] ביומיים), וקלטת וידיאו למי שרוצה לראות את התערוכה [illegible] האוצר.

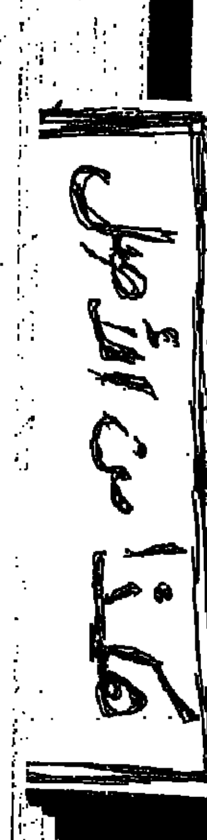
תערוכת הפורמט הגדול הוכיחה שציירים מדורות שונים באמנות [illegible] כיוון אמנותי שונה, מציירים תמונות גדולות. אז מה?

סרטי שפירא בע"מ מציגים

צפון המחודש תל-אביב
אירוע העונה בקולנוע!!!
טום קונטי
פ. מורי אברהם
סרטו של ז'אן ז'אק אנו
שם הורד
שבוע 11
צפון ת"א
גם ליל ששי 10
כפיר ירושלים
אורלי חיפה

בתי קולנוע דיזנגוף
דיזנגוף סנטר ת"א

קומדית המין
שזכתה לפרסים מכל המינים
VILLAGE VOICE
"ללכוך מתוק"
NEWSWEEK
"מענג ...
סרט פרובוקטיבי
על סקס"
"שיחות מלוכלכות"
וידויים מיניים של נשים גברים ואחרים
שבוע 19
דיזנגוף ת"א
גם ליל ששי 10
קריות
חיפה

ג'ולי וולטרס
בקומדיה על סקס
מבוסס על ספור חייה
של סינתיה פיין
יצאנית צמרת אנגליה
שרותים אישיים
Personal Services
שבוע 2
דיזנגוף ת"א
ליל ששי 10
מוצ"ש 950-730
ימי חול 11-130
5, 730, 950

הלהיט החדש
של ג'ראר דפרדיה
קומדיה,
קומדיה
ג'ראר דפרדייה
פייר רישארד
בסרטו של פרנסיס וובר
"פושע, מובטל... וילדה קטנה"
Les Fugitifs
שבוע 5
דיזנגוף ת"א
גם ליל ששי 10
אורה חיפה
קריות חיפה

אילן דה-פריס מציג:
סרטם של רנן שור ודורון נשר
בלוז לחופש הגדול
"הסרט הישראלי הטוב ביותר שנעשה אי פעם" חדשות 7.6.87
"אמין ומרגש. קורע את הלב" ידיעות אחרונות 12.6.87
"חוויה ישראלית באיכות עולמית" דבר 12.6.87
בהשתתפות: יואב צפיר, דור צוויגנבום, עדנה פלידל, מיקי קם, נועה גולדברג, ורד כהן, שחר סגל, עמרי דולב, שרון, בר-זיו
תסריט: דורון נשר מוסיקה: רפי קדישזון
צלם: איתן חריס עורך: שלמה חזן מפיקים: אילן דה-פריס רנן שור דורון נשר במאי: רנן שור
בכורה עולמית
"גת" ת"א גם ליל ששי ב-10
"רון" ירושלים מוצ"ש 9.30 ימי חול 4.30, 7.30, 9.30
"רב-גת" חיפה גם ליל ששי ב-10
"סטודיו" נתניה
הסרט הופק בהשתתפות הקרן לסרטי איכות ישראליים מקוריים ר'בית צבי".
הפצה: סרטי נחשון

הסרט — הסרט — הסרט — הסרט — הסרט — הסרט — הסרט — הסרט
לא שם זין
ע"פ ספרו של דן בן אמוץ
בכורה עולמית ב-3.7.87
"פאר" ת"א
וב-12 בתי קולנוע ברחבי הארץ
החל מיום א' 28.6 מכירת כרטיסים מוקדמת לשבוע מראש לקולנוע "פאר" ת"א.
כרטיסים בכל המשרדים

מוצאי-שבת בבתי הקולנוע

■ תל-אביב יפו
9.30 – 7.15
אורלי: "ילדים חורגים לאלוהים" 7, 9.30
אסתר: "מחוץ לתחום" 7.30, 9.45
בית לסין: "הנבואה" 11.15
בן-יהודה: "זכרונות משדה הקרב"
גורדון המחודש: "בשואיה של מריה בראון" 7.30, 9.40
גת: "בלוז לחופש הגדול" 7.30, 9.45
דיזנגוף 1: "פושע מובטל וילדה קטנה" 7.30, 9.30
דיזנגוף 2: "שרותים אישיים" 7.30, 9.30
דיזנגוף 3: "שיחות מלוכלכות" 7.30, 9.50
דקל: "קרוקודיל דנדי"
דרייב-אין: "המובטל בטיטור" 8, 10
סקס 12
הקולנוע – (בית ציוני אמריקה): "נשיקה אדומה" 7.30, 9.30
"הרולד ומוד" 11.45
הוד: "המובטל בטיטו"
הסינימטק הישראלי: "דונה פלור נשואה לשניים" 8
"מעיין הבתולים" 9.30
חן 1: "בי"ס למשטר אורחי" 7.55, 9.55
חן 2: "חנות קטנה ומטריפה" 7.45, 9.50
חן 3: "אני והחברה" 7.50, 9.50
חן 4: "סיפור מהחיים" 7.15
"אנשי הפח" 9.45
חן 5: "אל תקרא לי לנך" 7.45, 9.55
לב 1: "נרדפי החוק" 7.40, 9.50
לב 2: "בקצב השעון" 7.40, 9.50
לב 3: "מלו" 7.40, 9.50
לב 4: "חליפת ערב" 7.50, 9.50
לב יפו העתיקה
המחלקה הישראלית: "הצבע ארגמן" 9.45
לימור: "פלאטון" 7, 9.30
מוזיאון ת"א: "מותו של סוכן" 7, 9.30
מקסים: "קוטרמן" 7.30, 9.30
סינמה 1: "מעבר לשיא"
סינמה 2: "זכרונות אהבה מפירנצה"
סיון (אלנבי המחודש): "משהו פראי" 7.30, 9.40
"מונטי פייטון – טעם החיים" 12
פאר: "ימים של תהילה" 7.30, 9.30
פריז: "צ'יינה טאון" 5
"כטי בלו" 7, 9.30
"שודדי הזמן" 11.45
צליל (יפו): "התכר הבוגר" (הודי) 7, 9.30
צפון המחודש: "שם הוורד" 7, 9.45
שחף: "ימי הרדיו"
תכלת: "החנות מעבר לפינה" 7.45, 9.50
תל-אביב: "הברברית"
תמוז: "רוז" 7, 9.40
"כלבי הקש" 12.15

■ חיפה
9.15 – 7
אורה: "פושע מובטל וילדה קטנה"
אורלי: "שם הוורד" 7, 9.30
אמפי: "מעבר לשיא"
ארמון: סגור לרגל שיפוצים.
חן: "קרוקודיל דנדי"
סינימטק: "שחק אותה סם" 7
"הנבל הכורמזי" 9.30
עצמון 1: "המובטל" 7.15, 9.30
עצמון 2: "ימי הרדיו" 7.15, 9.30
עצמון 3: "ילדים חורגים לאלוהים" 7, 9.30
פאר: "בית ספר למשמר אורחי"
קרן אור: (המחודש) "נערת הליווי" 7.15, 9.15
"ברויל" 11.30
רב גת 1: "בלוז לחופש הגדול"
רב גת 2: "חנות קטנה ומטריפה"
רון: "ספול נמרץ"
שביט: "סיפורים שסיפרתי לאמא" 7, 9

■ נווה שאנן
עממי: "זליג" 7
"איגריאנה ג'ונס" 8.30
"להיות או לא להיות" 10.30

■ ירושלים
9.15
אדיסון: "קוטרמן" 9.30
אורגיל: "הרומן שלי באוקספורד" 9
אור 1: "רימון חי"
אור 3: "משהו פראי"
"מופע הקולנוע של רוקי" 11.15
אור 4: "כטי בלו"
"חנה ואחיותיה" 11.15
אור 5: "ללא רחמים"
"ראסטי ג'יימס" 11.15
אורנע: "בית ספר למשמר אורחי"
בית אגרון: "נטרי פופינס" 5.30
"דונה פלור נשואה לשניים" 9.45
"אהבה בשתקים" 12
כפיר: "שם הוורד" 9.30
מיטשל: "ילדים חורגים לאלוהים" 9.30
סמדר: "קריאת העורב"
סינמטק 1: "בלוז לחופש הגדול" 8.30
"אופרה דו מאלאגררו" 11.30
סינמטק 2: "זוג קרושים" 9
"זה היה היום לפני 20 שנה" 11.14
עדן: "המובטל בטיטו" 9.30
רון: "בלוז לחופש הגדול" 9.30
תיאטרון ירושלים: "מלר"

■ ר"ג גבעתיים
ארמון: "בי"ס למשטר אורחי" 7.45, 9.45
אואזיס: "פשעים שבלב" 7.30, 9.45
אורדע: "המובטל בטיטו" 7.15, 9.30
גן 1: "ימי הרדיו" 7.30, 9.45
גן 2: "משהו פראי" 7.30, 9.45
גן 3: "אני והחברה" 7.30, 9.45
גן 4: "קרוקודיל דנדי" 7.30, 9.45
הדר: "ילדים חורגים לאלוהים" 7, 9.30
לילי: "אהבה במחתרת" 7.30, 9.30
סוקים (כפר המכביה): "נועזים במלכודת" 9.30

שביט: "חנות קטנה ומטריפה" 7.30, 9.30

■ אשדוד
אסתר: "מעבר לשיא" 7.30, 9.30
אשדוד: "בית ספר למשמר אורחי" 7.30
"כחום הגוף" 9.30

■ אשקלון
אסתר: "חנות קטנה ומטריפה" 8
הצבע ארגמן 10
מאור: "מעבר לשיא" 8.15, 10
רחל: "רימון חי" 8.30, 10.30

■ באר-שבע
חן: "קוטרמן" 7.30, 9.30

■ בת-ים
אורנים: "המובטל בטיטו" 7.30, 9.30
עצמאות: "ילדים חורגים לאלוהים" 7, 9.30

■ בית שאן
מתנ"ס: "ג'ושע אתמול והיום" 9.15

הלהיט החדש של ג'רר דפרדייה, 49,256,098 פרנק הכנסה בצרפת
ג'רר דפרדייה – פייר רישרד
בסרטו של פרנסיס וובר. הכינו את הממחטות, אתם עומדים לבכות מצחוק וגם להתרגש. פשע, מובטל... וילדה קטנה. הסרט הצרפתי הטוב ביותר השנה, סרט חובה, פיצוצי צחוק בכל רגע. שבוע 5 ● בתי קולנוע "דיזנגוף" ת"א ● "אורה" חיפה ● "קריות" חיפה

■ גדרות
בית העם: "פלאטון" 8

■ גדרה
בית רחל: "פלאטון" 9.15

■ הרצליה
9.30, 7.15
דוד: "המובטל בטיטו"
היכל: "שמתי ברז למורה"
מלון דניאל: "קיץ" 7.15, 9.30
מועדון קולנוע דן אכדיה: "אופני האש" 5
"להתחתן שנית" 7, 9.30
תפארת: "קרוקודיל דנדי" 7.30, 9.30

■ חולון
ארמון המחודש: "הבוקר שאחרי" 7.30, 9.30
"שיער" 11.30
מגדל: "בי"ס למשמר אורחי" 7.45, 9.45

סביון: "ילדים חורגים לאלוהים" 7, 9.30
רינה: "המובטל בטיטו" 7.30, 9.30

■ חדרה
חדרה: "קרוקודיל דנדי" 7.15, 9.30
חוף: "נרדפי החוק" 7, 9.30

■ טבריה
יד שטורית: "ימי הרדיו" 9.30

■ כפר-סבא
9.45-7.45
בית ברל: "ימים של תהילה" 8, 10
חן: "ילדים חורגים לאלוהים"
עמל: "מעבר לשיא"

■ לוד
נוה זית: "פלאטון" 7.30, 9.30

■ נתניה
אסתר: "קוטרמן" 7.30, 9.30
סטודיו: "בלוז לחופש הגדול" 6, 8, 10
שרון: "אנשי הפח" 8, 10

■ נהריה
9.15 – 7.15
הוד: "מעבר לשיא"
רון: "פלאטון"

■ נס-ציונה
מפ"ית: "הזבוב" 7, 9.15

■ נצרת-עילית
מתנ"ס: "המקצוע לוחם" 7, 9.15
עפולה
היכל תרבות: "בית ספר למשמר אורחי" 9
מופתרון: "מעבר לשיא"

■ פתח-תקוה
9.30 – 7.15
היכל 1: "המובטל בטיטו"
היכל 2: "ימי הרדיו"
היכל 3: "קוטרמן"
שלום: "כל האהבות" 8.15, 10

■ ק. אונו
המרכז הקהילתי: "מפרץ מוסקיטו"

■ ק. ביאליק
סביון: "בית ספר למשמר אורחי" 7, 9.15
ספיר: "הזבוב" 7.15, 9.30

■ ק. חיים
בית העם: "מעבר לשיא"
היובל: "קוטרמן"

■ ק. ים
ניצן: "שיחות מלוכלכות" 7.15, 9.30

■ ק. מוצקין
אורות: "פושע מובטל וילדה קטנה" 7.15, 9.30

■ ק. מלאכי
צמרת: "מעבר לשיא" 7.30, 9.30

■ ק. שמונה
שניר: "חנה ואחיותיה" 7, 9

■ רמלה
אורן: "מעבר לשיא" 7.30, 9.30

■ ראשון-לציון
9.30 – 7.15
נעמן: סגור לרגל שיפוצים
ראשון: "ג'ושע אתמול והיום"
רון 1: "המובטל בטיטו"
רון 2: "שמתי ברז למורה"
תרצה: "אהבה גנובה"

■ רחובות
10 – 8
בית-העם: "תאונסטלטור" 8.30, 10
הדר: "קרוקודיל דנדי"
חן: "צבע הכסף"

■ רמת השרון
כוכב: "אהבה כשושנה" 7
"קטיפה כחולה" 9.30
"נערי הכרך" 11.45

■ רעננה
אורות: "מעבר לשיא" 7.15, 9.30

■ שדרות
חן: "רימון חי" 7.45, 9.45

זאב רווח
המוכאל קליטו
בפצצת הצחוק של השנה

עם:
אריק לביא
שושיק שני
רפאל קלצ'קין
(בתפקידו האחרון)
אריה אליאס
אריה מוסקונה
דן תורן
ענת צחור

במוי:
זאב רווח

בכורה עולמית
"חוד" תל-אביב ליל ששי: 10 + 12
"דרייב-אין" תל-אביב גם ליל ששי: 10
"עצמון" חיפה גם ליל ששי: 10
"עדן" ירושלים
"רון" ראשון-לציון
"היכל" פ"ת גם ליל ששי: 10
"אורן" באר-שבע
"דוד" הרצליה
"אורדע" רמת-גן
"רינה" חולון גם ליל ששי: 10
"אורנים" בת-ים
הפצה: "עידן הפקות" – עתרא שם-טוב

במסורת
"רמבו",
"קונן הברברי"
הברברים
THE BARBARIAN BROTHERS
פיטר פול • דייויד פול • במאי רוג'רו דאודטו
בכורה ארצית
"תל-אביב" ת"א • ליל ששי 10, 12
מוצאי-שבת: 9.30–7.15 • חול: 5, 7.15, 9.30
CANNON

טרגית עטורי הפרסים של ורדה בולבול
סרט חייו במספר 10 פסטיבלים בינלאומיים
היתה לנו תשוקה לחיים...
רצינו לשנות את העולם.
"שרלוט ולנדרייד-
חגלית צעירה
מקסימה ומבטיחה"
"סרט השבוע"
המסה הישראלית
הקולנוע
שבוע 7
ליל ששי: 10, 12
מוצ"ש: 7.30, 9.30
א, ב, ג, ה: 5, 7.30, 9.30
נשיקה אדומה

סטלונה
מעבר לשיא
OVER THE TOP
סרטו של מנחם גולן
"סינמה 1" תל-אביב גם ליל ששי 10.00
"אמפי" חיפה
"עמל" כפר-סבא
"אסתר" אשדוד
"אורות" רעננה
קריות חיפה
"אורן" רמלה
"מאור" אשקלון
הצגות לספנות "הורדת ידים בישראל" ת.ד. 22134, תל אביב 61221, טל: 5740356

מרלי מטלין • ויליאם הארט
ילדים חורגים לאלוהים
CHILDREN OF A LESSER GOD
שבוע 12
"אורלי המחודש" תל-אביב
הקולנוע הסימפטי בעיר
ליל ששי: 10 • מוצ"ש 7, 9.30 • חול 4.30, 7, 9.30
"עצמון" חיפה גם ליל ששי 10
"הדר" גבעתיים גם ששי 10
"עצמאות" בת-ים גם ליל ששי 10
"מיטשל" ירושלים
"היכל" פתח-תקוה גם ליל ששי 10
"סביון" ק. ביאליק גם ליל ששי 10
"חן" כפר-סבא

קולנוע לימור
טלפון: 260773
חדש! הקרנות מיוחדות
שבת: חצות
"החברים של אלכס"

ריצ'רד צ'מברליין
"צפורים מתות בסתר" – "שוגון"
הוא
קווטרמן
בעיר הזהב האבודה
"מקסים" תל-אביב
"אדיסון" ירושלים
"היכל" פ"ת גם ליל ששי 10
"אסתר" נתניה
קריות חיפה
"חן" ב"ש גם ליל ששי 10
הפצה – גולן גלובוס-קולנוע ישראל

סליחה... כל קלטות הוידאו אזלו!!!
בשבוע הספר העברי וביריד אדם ומעונו, חיסלו לנו את כל המלאי.
למזמינים שכבר הזמינו נספק תוך שבוע את ההזמנות.
נמשכת ההרשמה לסדרת קלטות הוידאו הבאות:

אנגלית
למד אנגלית ב-6 קלטות וידאו בהנחיית אהרון קנלן וסיגל בהן
כולל חוברות הדרכה

צרפתית
למד צרפתית ב-6 קלטות וידאו בהנחיית פרוספר אפללו ומישל טורן
כולל חוברות הדרכה

אנגלית
500 מלים ראשונות באנגלית לילדים: בהנחיית סוזי מולר ובתה שורי. טורדת משעשעת ב-4 קלטות + ספר לימוד.

החל מ-ABC ועד אנגלית – צרפתית מדוברת. כ-1500 מלים
בסדרות מומלץ ע"י מורים בכירים
פרטים: חד הפקות, ויצמן 65 גבעתיים, טל' 03)3171111), בין השעות 8.30—20.00
שישי-שבת: טל' 03)81066) – לגורי

לקראת תחופש הגדול ולנוסעים לחו"ל
הפצה בלעדית מכון ישראלי לחינוך וספר

האולפנים המאוחדים
איפור קולנוע וטלויזיה
בי"ס למקצועות קולנוע וטלויזיה
קריינות קולנוע-וטלויזיה
פרטים: חד הפקות, ויצמן 65, גבעתיים, טל. 03-317111, בין השעות: 8.30–20.00, ששי שבת: 03-81066 למי
הקורסים לחודש יוני מלאים, נמשכת ההרשמה לקורסים הבאים לחודש יולי

טליות הפקות גאים להציג:

דני סנדרסון „חכם על קטנים"

מילים מנגינות ועיבודים:
דני סנדרסון
קטעי קישור:
דני סנדרסון ומאיר שלו
גיטרה: גיורא קנת
קלידים: דורון פיקר
תופים: דודי לוין
גיטרה בס: דני צוקרמן
שירה: גני תמיר, אופירה יוספי
הפקה: "הלול הפקות"
תפעול הגברה ותאורה:
סרג' תל־אור בע"מ
יחסי ציבור: מירי בן־יוסף

כלי נגינה באדיבות
הלהקה לבושה באופנת "בוב"
יצרני

חיפה – נוה שאנן, בית אבא חושי – יום ו' 26.6 שעה 22.00
עין חרוד – בית ציזלינג – מוצ"ש 27.6 שעה 21.30
תל־אביב – בית החייל, יום ג' 30.6 שעה 21.00

המופע „חכם על קטנים" בחסות REVLON
ואתם נהנים ממבצע הנחות ענק:
קנו שמפו ומרכך שיער פלקס רבלון ותמורת השובר
באריזה ניתן לרכוש כרטיס ב־17.5 ש"ח בלבד!

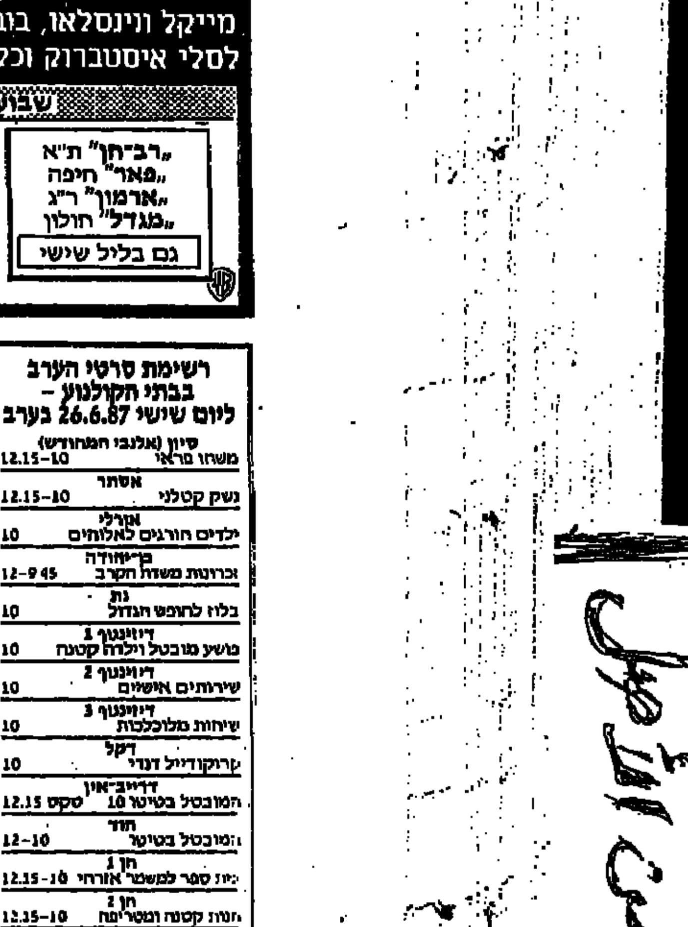

אמנים מברכים את
דודו לויתן ומומו אבנון
לרגל פתיחת
מועדון הפינג'ן
רח' בן־יהודה 231 תל־אביב
טל. 03-451629

אילנית	חפני
אדם	אפי בן־ישראל
דורון מזר	בני ברמן
אילנה אביטל	שלמה צח

מועדון הסילון
אקסקלוסיבי
במלון אויה ליד סביון
הנהלת המועדון גאה להציג הערב, יום שישי 26.6.87
★ תזמורת לריקודים „כחול־לבן" במוסיקה משנות ה־60 ו־80
★ תצוגת אופנה מפוארת קיץ 87 בארגון גילה מזור ורוני רן
מנחה דן כנר
★ שירה בציבור ★ בינגו נושא פרסים
פרטים להזמנות: 03-352221-7

בודגה – פיאנו פאב
יום שישי אחה"צ קבלת שבת עם אלי קניאל
יום שישי בערב אהרל'ה סייקס
מוצ"ש אמן אורח
יום ראשון אהרל'ה סייקס
יום שני ג'ז ובלוז עם ורד ואיתי
לונדון מיניסטור – אבן גבירול 30 טל: 264594

מוטי שוורץ וחיה כהן, טל. 03-323751
הלהקה מעוניינת לחוסיף נגן סינטיסייזר עם כלי.

מוצ"ש 22.00 מפגש 40+
ריקודים עם הזמרת זהבה על הקלידים שלמה נטיק
ראשון 22.00 פנויים/ות

חופשה מהנה עם כל המשפחה
במלון אלמוג ים באילת
חוויה שלא תשכח, שפע פעילות ובידור במועדון הצריף המיוחד!
בריכת שחיה, ג'קוזי
בחודש יולי מבצע 3 תשלומים
★ המחיר לאדם בחדר זוגי 74 ש"ח בלבד – (חצי פנסיון)
פרטים והזמנות: 03-268604, 03-268633, 03-269052 03-264221-2
במלון 059-79555 ובכל משרדי הנסיעות
נשמח להתראות במלון

בליה
רח' רזיאל 19 יפו
ערב שכולו בירה ומצב רוח
★ עם החקיין בדרן בבר יוקו
★ עם הזמר היווני ליטרוס
★ עם הזמר חקיין שימי רון
★ אשף הבוזוקי מיקו
ובמוצ"ש מתווסף לתכנית
★ הזמר רקדן נזום הורגול
להזמנות וארועים: 03-812618, 847192

נובמבר
המועדון פתוח בכל ערב
מהפכת מחירים!
צביקה פיק
משחקי בינגו בכל ערב

משה גל-רפי בצלאל-"גל 77" הפקות:
נותנים לכם לצחוק בגדול
עם מאיר דמז
תכנית צחוק חדשה!!!

הבימה
מירלה אפרת
להיט העונה
הצגות מיוחדות לתושבי כפר-סבא, נתניה והשרון

עיריית תל-אביב יפו
הסימטה
קפה-תיאטרון יפו העתיקה, מזל דגים 8, טל. 834709, 828729

המופע המקורי מלונדון
עכשיו בישראל!!! בהופעה חיה על הבמה
THE ROCKY HORROR SHOW
Alive on Stage
מופע האימים של רוקי
BOOK, MUSIC AND LYRICS BY RICHARD O'BRIEN

החגיגה נמשכת
דגים טריים על כיף כיפאק
ב-מסעדת יוניס
במבצע דגים
12.50 ש"ח בלבד!
פתוח מ-10 בבוקר עד 12 בלילה

חולצות טריקו
לפרסומת ולבתי-ספר
03-833270

הרמוניה
בערב גבינות ויין

הערב עליזה אביב
RAFI'S CLUB

עיצוב גרפי
מהיום למחר!

הלוח הכללי
גשביק ובשביל

תקליט חדש
גידיוגוב
הערב בתכנית "ממני"

10 סיבות טובות
מדוע לבלות את הקיץ הקרוב ב"הילטון ירושלים"

1. ביד רחבה
ארוחות בוקר שהיא חווית גסטרונומית — אכול ככל יכולתך — חינם!
10% הנחה על מאכלים ומשקאות
20% הנחה במסעדת "הכרם" היוקרתית וב"מאכלים על האש" על שפת הבריכה
ארוחת ערב מלאה במחיר 23 ש"ח בלבד

2. ילדים עסוקים, הורים מאושרים!...
פעילות מגוונות ומרתקות לילדך: קייטנת קיץ לגילאי 6-12, מ-8:00 עד 13:00 בצהרים עם צוות מקצועי מעולה. מדי יום שפע פעילויות סביב הבריכה ולקינוח הופעת קוסם!

3. שעשועי מחבט
כל אחד ומשחק המחבט החביב עליו!

6. הכר את ירושלים!
סיורים באוטובוס, טיולים רגליים על חומות העיר העתיקה וגם באמצעות ג'וגינג מרענן.

7. מרכז הפעילות: בריכת השחיה!
עושר פעילויות: מיני גולף, כדור עף, שיזוף והתרעננות של ממש במים הצוננים

8. שחק אותה!
שחמט, קלפים או בינגו נושא פרסים

9. מוטלים שלווה!

רטרו Retro
בתל-אביב שלנו בהנהלה חדשה
ערב יום שישי משגע
עם להקת "רטרו"

מבצע נופש בשיטה אמריקאית!

מועדון קוראי ידיעות אחרונות
רומנטיפאן בפרק
בכל יום שישי משעה 22.00
במועדון פרק המפואר
הירקון 75 תל-אביב
לבלות לרקוד ולהנות
בערב יין וגבינות
כולל יין חופשי, גבינות במנות לשניים, חטיפים, קפה ועוגה
★ איתמר כהן — בערב בלתי נשכח של שירי ארץ-ישראל
★ להקת קופה-קבנה — השירים היפים של שנות ה-50 וה-60 בניחוח ברזילאי.
★ מסיבת ריקודים — של להיטים ישנים ותדשים עם התקליטיה הגדולה של מאיר.
הזמנת מקומות ומכירת כרטיסים מוקדמת, גם בכרטיסי אשראי, ☎ 241868, 241641
ובערב הארוע בפרק ☎ 651551
חניה מיוחדת לרומנטיפאן, מול מלון פרק (3 ש"ח)

קטרינג
ברמה אחרת לכל אירוע
הגעתי מאמריקה
מעדנית המפעל

נוף חוף הדקל

קולוסאום
ערבי נוער
קיץ 87
כל יום שני
החל מה-29/6/87
מחיר: 12 ש"ח

הסיפון

פארק המים

כל רגע יש כאן גל חדש!
פארק המים בקיבוץ נוה-ים ליד עתלית מכין לך ולמשפחתך ים של פעילויות ואוירה נהדרת.
והשנה גל חדש - גל 87!
סירות מתנגשות במים - אטרקציה אמיתית!

בפארק ים פעילויות: מגלשות מים ענקיות! ★ מגלשות קמיקזה (לאמיצים בלבד). ★ בריכת שחיה חצי אולימפית ★ חוף ים יפהפה ★ קיץ מושלם גם לילדים — שעשועי מים, בריכות שחיה, מגלשות מים — עולם הילד — מיוחד לילדים קטנים ★ משטחי דשא לשיזוף וצל ★ סככות שמשיות, מזנון מלתחות ושרותים, חניה בשפע.
★ בצמוד חניון מוסדר: בונגלוס משפחתיים ומשטחים להקמת אהלים
★ ניתן להזמין ארועים ושמחות בפארק
נוה-ים ו..הקיץ מושלם
קיבוץ נוה ים ליד עתלית: בפארק 04-842582, החניון: 04-842240

"אותו כאן" גאים להציג
לאור ההצלחה
הורה סינרמה
חג הזמר והמחול
יום ד' 1.7.87 באולם הסינרמה בת"א
בשעה 20:30 (נא לדייק)
■ לראשונה בישראל
ריקודי עם בליווי 100 זמרי מקהלות ותזמורת בת 16 נגנים
■ מיטב להקות המחול בישראל
זמר אורח: יזהר כהן
מרקידים: יהודה עמנואל, שלמה ממן, משה פנקס
מנצח ומנהל מוסיקלי: ארקדי בלנק, עיבודים לתזמורת: עוזי אסנר
מנהל אומנותי: שלמה ממן, הפקה: אילן כהן - ישראדיל בע"מ
חיפה, הורה רוממה: 8/7 היכל הספורט
אמן אורח: אריק לביא

טלית הפקות מצגים - ארגונית אורון מפיקים:

2 גדולים בכרטיס אחד

ריי צ'ארלס + ריקי לי ג'ונס

ריקי לי ג'ונס על תקליטי

REVLON

כרטיס חינם למופע עם שמפו פלקס רבלון.

האמנים טסים EL AL

האמנים אורחים במלונות דן

בליווי להקת בנות הריילטס תזמורת בת 30 נגנים

ריי צ'ארלס + ריקי לי ג'ונס	ריי צ'ארלס + ריקי לי ג'ונס	ריי צ'ארלס בלבד.
ירושלים בריכת השולטן	**קיסריה אמפיתיאטרון**	**תל-אביב סינרמה**
יום ה' 9/7 בשעה 8.30	**מוצ"ש 11/7 בשעה 9.00**	**יום א' 12/7 בשעה 9.00**

מופע חד פעמי

דפנה ארמוני "להקה בהופעה"
רמי קלינשטיין "אש על הבמה"

שני מופעים בכרטיס אחד

יום שישי 26/6 שעה 22.00,
בריכת השחיה אוניברסיטת ת"א (על הדשא)

כרטיסים: הדרן קסטל 223167 ובקופה 410479
המשרד: קוטלר - אשר רח' יוסף אליהו 14 ת"א טל. 200177, 287057

תיאטרון לילך-רפי שחר מציג:

דודו טופז
בהצגת הבידור החמה
בלי חשבון

לרגל צאת האלבום הכפול מהתוכניות
"פליטת פה — בלי חשבון"
יוגרלו מידי ערב בקרב הקהל 50 אלבומים כפולים
(המבצע עד סוף חודש יוני בלבד)

חיפה "שביט" הערב יום ו' 26.6 ב־10	עכו "אודיטוריום" יום ג' 30.6 ב־9.00
ת"א "בית־החייל" מחר מוצ"ש 27.6 ב־9.30	גבעתיים "שביט" יום ו' 10.7 ב־10.00
כפר־מנחם "בית־הבנים" יום ו' 29.6 ב־9.00	קרית־גת "היכל־התרבות" מוצ"ש 11.7 ב־9.15
	ת"א "בית־החייל" יום ג' 14.7 ב־9.00
	"תיאטרון ירושלים" יום ח' 16.7 ב־9.00

כרטיסים: "חדרך" 248787, "קסטל" 444725 במשרדים ובימי ההופעות בקופות

ג.מ.א מפיקים - אלף אלף הפקות שמחים להצחיק:

כתב וביים: הלל מיטלפונקט
בהשתתפות: רמי דנון, דב רייזר, תחיה דנון, שמואל וולף, דינה לימון, גילת מואב.

עיצוב תפאורה איתן לוי. ביצוע תפאורה אירגונית. עיצוב תלבושות צולי דורון.

הקומדיה של השנה

הועד מציע:
חופשה בסאן טרופה

הצגות ראשונות

חולון "ארמון" הערב יום ו' 26.6 ב־10
חיפה "אודיטוריום" מחר מוצ"ש 27.6 ב־9
ת"א "בית־החייל" יום ד' 1.7 ב־9
רחובות "ווקס" מוצ"ש 4.7 ב־9
ת"א "בית־החייל" יום ה' 9.7 ב־9
חיפה "שביט" יום ו' 10.7 ב־10

המשרדים: ג.מ.א מפיקים בע"מ טל': 239248, אלף אלף הפקות בע"מ. טל': 283492, 294260

תיאטרון רות ובובותיה
מציג בשבתות ביפו "החוויה הישראלית" רח' מסטר 4 יפו העתיקה טל. 03-813205
בשעה 11.00 לפנה"צ **"שלגיה ושבעת הגמדים"**
בשעה 12.15 בצהרים **"מיץ פטל"**

הלוח הכללי של **ידיעות אחרונות**
פרסמת — מכרת
טל' 261211

ערב גבינות ויין — הערב ב־22.00
חגיגה של מוסיקה עם **להקת מצב־רוח**
בשירי שנות ה־60, קרנבל דרום־אמריקאי, דיסקו ושירה בצוותא
תבדרן והשחקן **חיים שנער** משעשע ומבדר בתוכנית חדשה.
תצוגת אופנה מפוארת - בגדי ים וקיץ
מלון פלאס, ת"א הירקון 277
הזמנת מקומות מלון פלאס 03-445111

המועדון הרמונה
מחר מוצ"ש ערב חגיגי
לפנויים פנויות
ריקודי שנות ה־60, דיסקו, סמבה, וכל הריקודים שאוהבים
אמן אורח: **דורון מירן ולהקתו**
הכניסה מגיל 25 ומעלה
מיזוג אויר מלא ★ חניה בשפע

שימי תבורי
תקליט חדש!
"שירים שאוהבים"
להשיג בחנויות התקליטים
הפצה ראשית: "האחים ראובני"

נא להכין כרטיסים מראש!
לצון נופל על לצון
מופע מבדר, מתנה ומצחיק עד דמעות...
כתב: יואל ריפל
משתתפים: **יואל ריפל, רותי הולצמן, מוצי אביב** ליד הפסנתר: יעקב הירש
הערב 26.6 ב־10.30 ב"החוויה הישראלית", רחוב מסטר 4, יפו העתיקה

קוטש
קומדיה
כתב וביים: סטיבן ברקוף
נוסח עברי: אבי קורן

ישראל גוריון
אשר צרפתי
רזיה ישראלי
רחל אטאס
עזרא כפדי

תפאורה ותלבושות: יוסי בן ארי
תאורה: יחיאל אורגל

ראשל"צ "צוותא" מחר מוצ"ש 27.6 ב־9.00	ירושלים "ג'ראר בכר" מוצ"ש 11.7 ב־9.30
עפולה "מופתרון" יום ד' 1.7 ב־9.00	תל־אביב "בית־החייל" יום ד' 15.7 ב־9.00
קריאון "מרכז קהילתי" מוצ"ש 4.7 ב־9.00	רמלה "היכל־התרבות" מוצ"ש 18.7 ב־9.00
תל־אביב "בית־החייל" יום ג' 7.7 ב־9.00	מגדל העמק "מתנ"ס" יום ד' 22.7 ב־9.00
	כפר־סבא "בית־ברל" יום ח' 23.7 ב־9.00

כתובת משרד: שינקין 22 ת"א טל. 288833

מופעי תיאטרון ★ בידור ★ מוסיקה
אגוד האמרגנים והמפיקים בישראל

שלמה ארצי — קיסריה "אמפיתיאטרון" מוצ"ש 27.6 ב־9.00

יהודית רביץ — באה מאהבה — כפר מנחם "בית־הבנים" יום ג' 7.7 ב־9.00; צמח "אמפי" יום ו' 10.7 ב־10.00; קיסריה "אמפי" מוצ"ש 18.7 ב־9.00

טובה פורת ב: גבירתי הקטנה, הית ביהלה של אדית גנואף — קרית־חיים "בית־ננלר" יום ו' 3.7 ב־10.00; ראשון לציון "צוותא" יום ו' 10.7 ב־10.00; תל־אביב "אחל־שם" מוצ"ש 11.7 ב־9.00

הגשש החיוור — רמת־גן "אורדע" הערב יום ו' 26.6 ב־10.00

הלהקה הפיליפינית הלאומית בייניהאן — נהרית "הוד" הערב יום ו' 26.6 ב־9.30; ירושלים "בנייני האומה" מחר מוצ"ש 27.6 ב־9.00

אילוף הסוררת — הצגתו של תיאטרון עירוני באר שבע; הצגה יחידה בתל־אביב בחודש יולי; ת"א "בית־החייל" יום ה' 2.7 ב־9.00

מתי כספי — ארץ טרופית משגעת

צמח בצמח — מופעים וארועים בינלאומיים מבוקר עד ערב ללא הפסק ★ ספינת פיראטים ★ אריות־ים ★ 9 מגלשות מים וכל ביופי הקיץ

מועדונים

תיאטרון החמאם EL HAMAM טל: 813261-2-3-4

מועדון־פאב המרקיז

מועדון הסליק אבן גבירול 30 ת"א

המערה טל. 03-829018

המרתף הקטן טל. 829460

אלדין יפו העתיקה

הפינג'או בן יהודה 231 ת"א טל. 451629

דרק ג'קובי DEREK JACOBI בהצגה "MAD, BAD & DANGEROUS TO KNOW"

דני סנדרסון — חכם על קטנים

שלמה צח — אמנות ובידור מציג: אדם בהופעה

רבקה זהר בהופעה

מנחם זילברמן — ערב בלי אשת

קומדיה אמנותי: בעל שימושי מאוד עם אילן דר, דינה דורון, רחל הפלר

תומים מפרם חורי דליק ווליניץ בן לוין

ילד הטלפתיה אורן הקטן — הופעה מעולם אחר; "קורא" מחשבות!!! "מגלה" חפצים!!! "מזיז" שעונים!!! מפתיע ומדהים!!! ייצוג והזמנת הופעות 03-244393

יהונתן גפן "על הפנים" אלון אולארצ'יק

עין־הוד "אמפי" יום ו' 3.7 ב־10.30

שלמה גרוניך ושם־טוב לוי

נורית גלרון משה לוי

זכור להזמין כרטיסים בטלפון בקופת הקולנוע־בערב ההצגה

שלמה ארצי באמפי קיסריה
מוצאי־שבת 27.6 ב־9.00
כרטיסי הפצה ראשית: "הדרן־קסטל" 223167, "הדרן" 248844, "קסטל" 444725, "השרון" 494786, "לאן" 247373 ● בחיפה: קופת חיפה 662244, גרבר 384777, בנתניה: מופע 330335, סיגנל 23198 וביום המופע בקופת האמפי.
הופיע ספר תמונות ושירי המופע להשיג בכל חנויות הספרים

יין ומצב רוח
ערב ראיונות ותצוגת אופנה
מנחה: **ירון לונדון**
הרצליה "אודיטוריום" מלון דניאל הערב יום ו' 26.6 ב־10.30
בתכנית:
★ חוקר המשטרה (לשעבר) מישל חדד
★ הסופר משה שמיר
★ שחקנית ומנהלת התיאטרון לילדים ולנוער — אורנה פורת
★ תצוגת אופנה מרהיבה
★ יינות בחסות "כרמל" בכניסה

צוותא להרכבות מתקדמות — אבן גבירול 30 ת"א

תיאטרון
— היום 26.6 ב־12.30 וב־15.00
— מוצ"ש 27.6 ב־21.00, א' 28.6 ב־20.30
— ב' 29.6 ב־20.30
— ב' 29.6 ב־22.00
— ג' 30.6 ב־21.00

בידור
— הערב 26.6 ב־22.00
— ד' 1.7 ב־21.00
"אלי גורליצקי, "מפגש" — ה' 2.7 ב־21.00

וידאו
מועדון הוידאו בצוותא בהנחיית יואב קוטנר — יום ה' 2.7 ב־23.00

עיון
— יום א' 28.6 ב־16.00
יום ב' 29.6 ב־16.30
— יום ג' 30.6 ב־16.30

מוסיקה
הקונצרט השנתי של "קרן שרת" עם מיטב הכשרונות הצעירים. — שבת 27.6 ב־11.00

פנטזיית רוק
עם: מזי כהן, אריה מוסקונה ואהוד בנאי
מוסיקה מצויינת, תפאורה ותאורה
יום שישי הבא 3.7 ב־22.00 ובחצות

המרכז התיאטרוני **נוה־צדק**
בחסות בנק לאומי רח' יחיאלי 6 ת"א

קבוצת התיאטרון נוה־צדק מציגה:
האורח העומד מעל לכל חשד
עיבוד ובימוי: אהרון אלמוג
הערב יום ו' 26.6 ב־10.00
מחר מוצ"ש 27.6 ב־9.00

המלך הלך לישון
מחר שבת 27.6 ב־4.30 אחה"צ

מסע הדוד מקס
סיפור מסע לילדים מגיל 10 עד 100
מחר שבת 27.6 ב־11.30 לפנה"צ

לונהפארק
גני התערוכה ת"א

בילוי נפלא לכל המשפחה במתקנים החדשים והמרתקים

הלונה פארק פתוח השבת 27.6 ובכל שבת מ־5.00 אחה"צ ועד חצות
בכל יום (פרט ליום ו') פתוח מ־5.00 אחה"צ ועד 11.00 בלילה

תחבורה: קו מיוחד 99 וכן קווים 21, 47, 48, 28
חניה בכביש העוקף של הדרייב־אין

יצחק גיזרי גאה להודיע כי משרדו מייצג את האמן
אפרים שמיר
הזמנת הופעות לארועים שונים: 03-244393 (3 קווים)
גיזרי הפקות בע"מ - רח' פרוג 8 ת"א

יפו העתיקה המערה
מחר מוצ"ש ומדי מוצ"ש
ערב פנויים־פנויות
★ מסיבת ריקודים עם הזמר **ג'קי בראון**
מקיימים ארועים לסעודה עד 150 איש
במיזוג אויר מלא
להזמנות טלפון 03-829018

קרוואן
פתוח מועדון־לילה ביפו העתיקה
טל: 828255
תוכנית בינלאומית חדשה
★ הזמרת **מרגלית צנעני**
★ הבדרן־בדרן **בבר יוקו**
★ צמד לסביות מפריז
★ שלישית רקדני סמבה מברזיל
★ צמד אקרובטים מספרד
★ מופע שווי משקל מאנגליה
במוצ"ש 2 הצגות ב־6.30 וב־11.00
בימי חול ובשבת ב־6.30 — 5 ש"ח
במוצ"ש 7.50 ש"ח וביום שישי 15 ש"ח

בית ליסין

ישראבנק